4 2020
€3,50

BUITEN de Orde

anarchistisch kwartaalblad

thema:
Uit de pan in het vuur

Veiligheid als toverwoord voor controle en militarisering

Anarchie zonder -isme

Heel het viruswerk staat stil...
Naar een anarchistische strijd tegen corona

van de
Redactie

Lieve lezers,

met dit laatste nummer van een bewogen jaar nemen we afscheid van onze twee eindredacteurs. Gezamenlijk hebben ze ongeveer 25 jaar aan ons anarchistische blad bijgedragen. Zonder hen zou dit blad niet zijn wat het nu is en het zou zeker niet half zo mooi zijn. Hun vertrek betekent dat binnen de Buiten de Orde ook een kleine reorganisatie plaatsvindt. We hebben een nieuwe eindredacteur, Tijn 't Hen, en gaan verder met een kleiner team, dat we hopelijk zo snel mogelijk met nieuwe enthousiastelingen kunnen aanvullen. De laatste uitgave van dit decennium betekent dus ook een nieuw begin voor ons blad.

Ondanks dat er veel verandert, hebben we een traditioneel kwaliteitsblad proberen samen te stellen. Maar we hebben niet nog een nummer willen maken over de problemen van een samenleving met een uitgekleed zorgstelsel en een regering die economische belangen boven mensenlevens stelt. We hebben daarom artikelen uitgezocht over solidariteit en activisme in coronatijd.

Te midden van de strijd tegen corona moeten we namelijk ook niet vergeten dat de staat en het kapitaal zeer gretig gebruik maakt van de chaos. Het blijft dus belangrijk – misschien belangrijker dan ooit – om nieuwe vormen van protest en opstand te verzinnen terwijl veiligheid en solidariteit voorop staan. Want hoe graag extreemrechts ons wil laten geloven dat de overheid ons muilkorft met mondkapjes, onze zogenaamde leiders zijn enkel met onze gezondheid bezig is in zoverre we productief zijn voor het kapitaal.

Het wordt dus ook tijd om een nieuwe stem te laten horen in een publiek debat dat gedomineerd wordt door het extreemrechts van de VVD en het extemerrechts van de FvD en Viruswaanzin. Wij zullen hoe dan ook weerstand blijven bieden tegen onderdrukking door de staat en de kapitalistische uitbuiters. Wij hopen dat onze lezers zich des te harder (blijven) verzetten na het lezen van dit blad.

de redactie

colofon

Buiten de Orde
Het anarchistische kwartaalblad Buiten de Orde is een uitgave van de Vrije Bond. De redactie is in redactioneel opzicht onafhankelijk van de bond. Standpunten ingenomen in het blad vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs die van het redactiecollectief. Het blad besteedt aandacht aan een breed scala van onderwerpen en wil naast een blad voor de leden van de Vrije Bond een blad van de hele anarchistische beweging zijn. Overname van artikelen met bronvermelding wordt van harte toegejuicht. De BdO wordt gedrukt op 100% gerecycled papier, vrij van optische witmakers.

Abonnementen
Leden van de Vrije Bond krijgen Buiten de Orde gratis thuis; niet-leden kunnen zich abonneren voor € 20,00 per jaar.

Voor mensen in de gevangenis is Buiten de Orde gratis. Oude nummers zijn op te vragen bij het secretariaat van de Vrije Bond.

Je kunt je abonneren door onder vermelding van 'abonnement Buiten de Orde' € 20,00 over te maken op:

IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
t.n.v. Vrije Bond Amsterdam

Redactie Buiten de Orde
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam,
Nederland
buitendeorde.org
redactie@buitendeorde.nl
085 877 89 58

Secretariaat Vrije Bond
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam,
Nederland
secretariaat@vrijebond.nl
www.vrijebond.org
085 877 89 58

Losse nummers zijn te koop voor € 3,50 bij:

Fort van Sjakoo
Jodenbreestraat 24, Amsterdam
www.sjakoo.nl

Athenaeum Nieuwscentrum
Spui 14-16, Amsterdam
www.athenaeum.nl

Boekwinkel Opstand
Beatrijsstraat 12, Den Haag
www.opstand.noblogs.org

Casco – Office for Art, Design and Theory
Lange Nieuwstraat 7, Utrecht
www.casco.art

Vredesburo Eindhoven
Grote Berg 4, Eindhoven
www.vredesburo.nl

De Lektuurhal
Over de Kelders 10, Leeuwarden

Boekhandel Rosa
Oliemuldersweg 43, Groningen
www.bookshoprosa.org

in de
Buiten de Orde

subthema: **Solidariteitsacties ten tijde van Covid-19**

thema: **Uit de pan – in het vuur**

Paden naar een groene toekomst

De actualiteit van Murray Bookchin

De Amerikaan Murray Bookchin (1921-2006) was een eigenzinnige groene en libertaire filosoof die de wortels van de sociale ongelijkheid en van de ecologische afbraak onderzocht. Tegelijkertijd tekende hij ook de grote lijnen uit van een mens- en natuurvriendelijk maatschappelijk alternatief. Zijn Groot Verhaal noemde hij 'sociale ecologie' en zijn politieke alternatief kreeg de moeilijke doopnaam 'libertair municipalisme' of 'communalisme', een vorm van lokaal zelfbestuur. Bookchins ideeën zijn de inspiratiebron voor heel uiteenlopende verzetsbewegingen die in het kielzog van de Arabische Lente (2010) de kop opstaken: van de Spaanse 'Indignados' en de Koerdische strijders in Rojava (Noord-Syrië) tot en met de Franse Gele Hesjes.

Murray Bookchin in Nederlandse vertaling

Alhoewel Bookchin autodidact was, die als twintiger zijn kostje als fabrieksarbeider verdiende, getuigen zijn geschriften van een rijke eruditie. Het lezen van zijn boeken vraagt een zekere inspanning. Daarom heeft de Utrechtse Kelderuitgeverij de vertaling op zich genomen van een aantal essays en een boek van Bookchin. Deze kunnen fungeren als een inleiding tot en een leidraad voor een verdere exploratie van diens geschriften (die voor het merendeel als PDF van het internet kunnen gedownload worden). In 2018 verscheen *Sociale ecologie en politiek. Acht artikelen van Murray Bookchin* (met als verdere ondertiteling 'Bookchins radicale politieke ideeën over een duurzame en libertaire maatschappij'). Hierin wordt de centrale stelling geponeerd dat er een verband bestaat tussen de historisch gegroeide overheersing van de mensen en de algemeen geaccepteerde overheersing van de natuur.

Begin dit jaar kwam *Paden naar een groene toekomst* (2020) (een vertaling van het boek *Remaking Society* uit 1989), vertaald en ingeleid door Johny Lenaerts. *Remaking Society* werd geschreven als een globale synthese van de ideeën die Bookchin in de loop van de voorgaande decennia ontwikkelde in uiteenlopende vakgebieden: ecologie natuurlijk, maar evenzeer (natuur)filosofie, antropologie, geschiedenis, moraal, politiek en de erfenis van de utopische visies. Hij was immers een 'holistisch' denker: de eenheid van zijn inzichten – en niet louter de aparte componenten ervan – geeft een radicale richting aan zijn visie. Deze coherente visie beschouwde hij als een noodwendige basis voor een slagkrachtige politieke praktijk die in staat is om het funeste 'business as usual' te doorbreken. Dit politiek project nam de vorm aan van het streven naar een geconfedereerd lokaal zelfbestuur: het boven vernoemde 'libertaire municipalisme' of 'communalisme'.

Paden naar een groene toekomst is een compact geschreven synthese waarin tal van originele verhaallijnen vervlochten worden tot een coherent en boeiend geheel. Daaruit resulteert een inspirerend vertoog – een Groot Verhaal - waarvan de grote lijnen er als volgt uitzien.

Bookchins Groot Verhaal: sociale ecologie en de menselijke Odysseus

De sociale ecologie gaat uit van een zogenaamde 'dialectische' verhouding tussen de mens en de natuur. Daarmee bedoelt Bookchin dat de mens niet boven of buiten de natuur staat: hij is er geen heer en meester van (zoals liberalen, conservatieven en de meeste marxisten denken) maar hij is er ook geen parasitaire uitwas van (zoals sommige extreme ecologisten denken). De evoluerende voormenselijke, oorspronkelijke of 'eerste natuur' vertoont een tendens naar een steeds grotere diversiteit en complexiteit. Hij vat de mens op als het meest geavanceerde resultaat van die evolutionaire gerichtheid. 'Geavanceerd' in die zin dat de mens (onder andere dankzij wetenschap en techniek) in staat is de natuur aan te passen aan zijn eigen behoeften terwijl andere soorten enkel in staat zijn zich aan te passen aan hun eigen specifieke omgeving. Daardoor onderscheidt de mens zich ook van de rest van de natuur: de menselijke natuur noemt Bookchin een 'tweede natuur' die echter wel steeds verworteld blijft in die 'eerste natuur'.

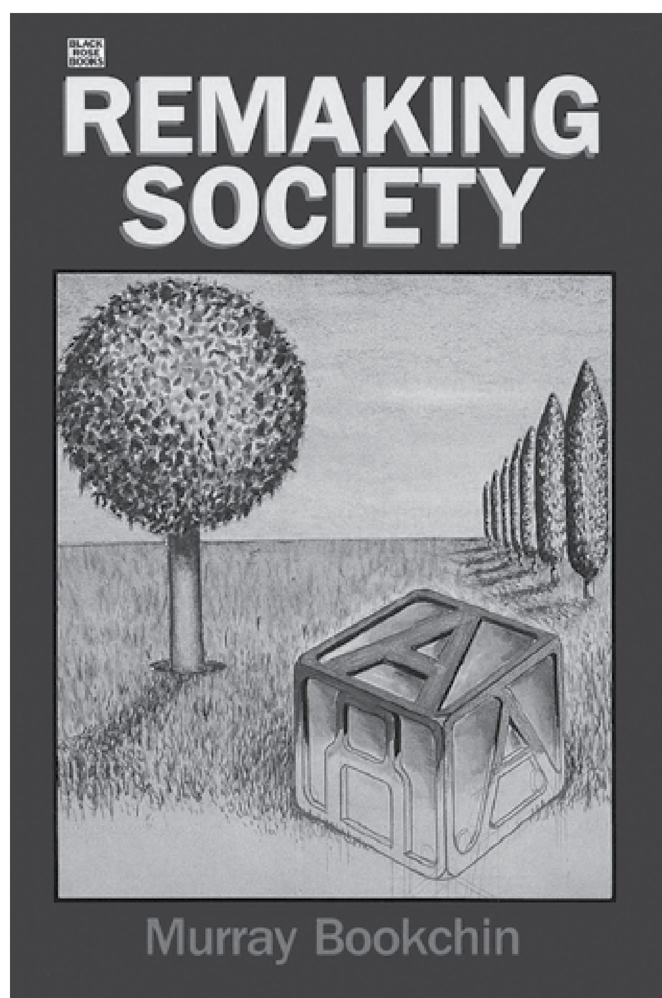
Klassenstrijd is strijd voor sociale rechtvaardigheid, antihiërarchische strijd is strijd voor vrijheid

De overgang van een natuurlijke evolutie naar een menselijke geschiedenis (van de 'tweede' natuur) gebeurt op basis van een maatschappelijke, institutionele vormgeving van biologische kenmerken. Zo resulteert de uitzonderlijk lange zorgafhankelijkheid van menselijke kinderen in langdurige samenlevingsverbanden tussen bloedverwanten die een insider-mentaliteit bevorderen gebaseerd op solidariteit. Tegelijk worden daarmee outsiders gecreëerd die naargelang van de omstandigheden en tradities gastvrij of vijandig bejegend worden. Ook andere biologische kenmerken (leeftijd, geslacht, fysieke kracht, mentaal vermogen, …) worden geïnstitutionaliseerd: ouderen onderrichten en adviseren de jongeren, de vrouwen zorgen voor de binnenwereld en de mannen voor de buitenwereld.

Deze institutionalisering van de biologische verschillen gebeurt op een complementaire wijze: de ene groep domineert niet en de andere is niet onderworpen, maar alle groepen volbrengen solidair de taken waarvoor ze het meest geschikt zijn en vormen samen een veerkrachtig 'organisch' geheel. Deze oorspronkelijke organische maatschappij wordt geregeld door de drie principes van een 'morele economie': (1) het principe van 'het absolute minimum' waarop iedereen aanspraak kan maken ongeacht zijn/haar bijdrage tot de gemeenschap; (2) het principe van het vruchtgebruik: er bestaat geen exclusief eigendomsrecht, enkel een gebruiksrecht; (3) het principe van de wederzijdse hulp: in zaken die cruciaal zijn voor het overleven van de gemeenschap (jacht, voedsel verzamelen, oorlogsvoering, huisvesting …) draagt ieder hun steentje bij overeenkomstig de eigen mogelijkheden.

Belangrijk is dat deze complementaire moraal niet enkel fungeert in de tussenmenselijke sfeer maar ook in relatie tot de niet-menselijke natuur. Die natuur is 'anders' maar niettemin is er sprake van een soort verwantschap en wederzijds respect en zijn er vormen van communicatie mogelijk. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in rituelen, maskers, totems, dansen, enzovoort: dieren zijn onze voorouders, de bossen zijn onze thuis, natuurverschijnselen zijn manifestaties van kosmische krachten.

Bookchin stelt zich dan de vraag: hoe komt het dat dit natuurbeeld – als een soort thuis van de mensheid – in de loop van de tijd plaats heeft moeten maken voor het beeld van de mens als meester en exploitant van de natuur? Zijn antwoord is: door een samenloop van menselijke tekortkomingen en historische ontwikkelingen (bevolkingsgroei, conflicten en oorlogen, de transitie naar een agrarische beschaving) worden de oorspronkelijke egalitaire maatschappelijke instellingen in hiërarchische zin getransformeerd. Complementaire groepsrelaties maken plaats voor hiërarchische machtsverhoudingen. Daarbij maakt Bookchin een onderscheid tussen 'hiërarchie' en 'klasse'. Hiërarchie is een geïnstitutionaliseerde verhouding van overheersing en onderworpenheid die niet aangeboren is en ook niet afhankelijk van bewuste individuele interacties en hoeft niet steeds gepaard te gaan met dwang of uitbuiting (denk aan gerontocratie en patriarchaat). Een klasse daarentegen wordt steeds bepaald door dwang en uitbuiting. Hiërarchie zit institutioneel en ideologisch veel dieper ver-

ankerd in maatschappelijke verhoudingen dan klassenheerschappij. Klassenstrijd is strijd voor sociale rechtvaardigheid, anti-hiërarchische strijd is strijd voor vrijheid.

Deze opkomst en triomf van hiërarchische instellingen (later aangevuld, versterkt en gedeeltelijk opgeslorpt door klassenheerschappij) doet ook een wereldbeeld ontstaan waarin de kosmos wordt opgevat als een hiërarchische zijnsketen met de mens aan de aardse top. Vanaf die tijd wordt de natuur met terugwerkende kracht opgevat als een vreemde, vijandige en vrekkige werkelijkheid die slechts met vereende krachten (een gedisciplineerd arbeidsleger) dienstbaar kan worden gemaakt aan de mensheid. Liberale Verlichtingsfilosofen beschouwden deze doorgedreven exploitatie van de 'schaarse' natuur ('vooruitgang' genoemd) als de historische verdienste van het kapitalisme. Daarin werden ze gevolgd door Marx en de meerderheid van de socialisten en communisten die bijna uitsluitend oog hadden voor de afschaffing van de sociale klassen ('rechtvaardigheid'). Kritiek op hiërarchie en strijd voor een nieuwe relatie met de natuur (een nieuw 'vrijheidsregime') bleef lange tijd de zaak van minderheden: utopische socialisten, anarchisten en dissidente marxisten. De mythe van de mens als heer en meester van de natuur bereikt haar hoogtepunt met de volledige doorbraak van het kapitalisme op wereldschaal. De structurele motor van dat kapitalisme wordt gevormd door een 'groei-of-sterfdwang': niet groeien voor het kapitalisme is vergelijkbaar met niet ademen voor de mens. Een niet-gestuurd kapitalisme ontaardt noodzakelijkerwijze tot een mateloze veelvraat in een voor het overige begrensde wereld wat in laatste instantie zal leiden tot een sociale en ecologische barbarij.

Een einde stellen aan kapitalisme en ecologische afbraak is geen kwestie van economische wetmatigheden (zoals marxisten beweren) maar wel van gezamenlijk menselijk initiatief. Bookchin vat de menselijke geschiedenis op als een continue strijd tussen de 'legacy of domination' (hiërarchie en klasse) en de 'legacy of freedom' (de verborgen erfenis van de drie principes van de organische morele economie) waarbij de uitslag niet op voorhand vaststaat. Er bestaat immers geen historische dialectiek die de overwinning van de 'goeden' garandeert. Het resultaat kan zowel een nieuw vrijheidsregime zijn als ecomodernisme of barbarij: uiteenlopende toekomsten liggen in het verschiet en welke het zal halen hangt in laatste instantie af van het menselijk bewustzijn en de menselijke wil.

Van 'democratiseer de republiek' naar 'radicaliseer de democratie'

Bookchin is de mening toegedaan dat we ons – na de agrarische en de stedelijke revoluties - opnieuw op een historisch keerpunt van de menselijke geschiedenis bevinden. De inzet daarbij is een hernieuwd en constructief anarchisme dat pleit en ageert voor een mens- en natuurvriendelijke samenleving, een directe democratie, een menswaardige technologie, een communale economie en een maatschappelijke decentralisatie en diversiteit (in de landbouw, de energievoorziening en de maatschappelijke organisatie). Deze ideeën die vroeger nastrevenswaardig maar niet realiseerbaar leken, zijn tegenwoordig de maatschappelijke voorwaarden geworden voor het menselijke overleven. Van ethische begrippen zijn ze getransformeerd tot politieke streefdoelen. Die politieke theorie van zijn sociale ecologie omschreef hij als het 'libertaire municipalisme' (gemeentelijk zelfbestuur) of 'communalisme' waarbij gemeenten gezamenlijke rechten op zelfbestuur verwerven via netwerken van confederale raden.

Pleidooi voor gemeentelijk zelfbestuur

In dit verband maakt Bookchin het onderscheid tussen een top-down bestuur - hij spreekt van staatmanschap ('statecraft') - en een libertair bestuur dat met politiek ('politics') wordt gelijkgesteld. 'Politiek', afgeleid van het Griekse 'polis', verwijst naar een democratisch bestuur van een stedelijke gemeenschap op menselijke maat waarin burgers, anders dan louter stemgerechtigden en belastingbetalers, zelf actief participeren aan de beleidsvorming.

Om het gedelegitimeerde staatmanschap terug te dringen en de levensnoodzakelijke politiek een kans te geven gaat Bookchin op zoek naar een nieuwe openbare ruimte waarin burgers terug een actieve rol kunnen spelen bij de vormgeving van hun sociaal-ecologische leefwereld. Die nieuwe ruimte ziet hij realiseerbaar in de 'vrije gemeente', verankerd in steden, stadswijken, buurten, dorpen en gehuchten. De vrije gemeente (soms ook commune genoemd) is ontdaan van zijn statelijke hoedanigheden. Het libertaire municipalisme streeft dus naar de creatie van een overzichtelijke politieke gemeenschap in zelfbestuur waarbinnen gewone burgers alle zich aandienende belangrijke kwesties zelf bespreken en er beslissingen over nemen in volksassemblees. De realisatie van zulke volksassemblees staat dan ook centraal op de agenda van het libertaire municipalisme. Zij kunnen in den beginne opgestart worden binnen de manoeuvreerruimte die geboden wordt

door het bestaande wettelijke kader. Hij spreekt in dit verband (en in de Amerikaanse context) van een eerder defensief minimumprogramma dat zich laat leiden door de slagzin 'democratiseer de republiek'. Eenmaal het draagvlak en de slagkracht van die assemblees groot genoeg is kan gestreefd worden naar hun legalisering en institutionalisering. Dat behoort tot het offensieve maximumprogramma geënt op de slagzin 'radicaliseer de democratie'. Bookchin suggereert ook de strategie van een specifiek soort revolutionair reformisme: ingewilligde eisen en succesvolle strijdvormen vormen geen eindpunt maar moeten aangegrepen worden om de bestaande gemeentelijke tegenmacht van onderuit verder te verbreden en te verdiepen.

De sociale ecologie, inclusief haar politiek luik, biedt aan libertair geïnspireerde activisten een min of meer coherente, verhalende maatschappijtheorie die hen eraan herinnert waarvoor ze politiek staan en waaruit ze kracht kunnen putten om hun engagement vol te houden. Verhalen zijn, in de woorden van George Monbiot (*Uit de puinhopen. Een nieuwe politiek in tijd van crisis*, 2018), onontbeerlijke middelen waarmee we ons een nieuwe weg door een wereld heen zoeken waarin oude ideologische bakens hun geldigheid hebben verloren. Deze laten ons niet langer zien wie we zijn, waar we staan en waar we naartoe zouden willen.

Sinds de financiële crash van 2008 is de politieke en ideologische wind zeker wat gekeerd. De legitimiteit en de slagkracht van de parlementaire democratie is sterk verzwakt. Dat wordt enerzijds zichtbaar in het grote aantal mensen dat bij verkiezingen zekerheid zoekt in de schijngeborgenheid van autoritaire leiders (van Trump in de VS over Erdogan in Turkije en Orban in Hongarije tot Wilders en Baudet in Nederland en Van Grieken en De Winter in Vlaanderen). Anderzijds is er opnieuw belangstelling ontstaan voor vormen van participatieve en directe democratie en postkapitalistische alternatieven, maar niet prioritair in de vorm van theoretische constructies of Grote Verhalen. De belangstelling gaat in de eerste plaats uit naar lokale en concrete projecten waarin actieve burgers dagdagelijks hun streven naar een andere en betere samenleving waarmaken. Kritisch analyseren, manifesteren en actie voeren worden niet uitgesloten – denk maar aan klimaatmanifestaties – maar men wil het daarbij niet laten. Men weigert immers een afwachtende houding aan te nemen ('Hebben de leidinggevende verantwoordelijken oor voor onze boodschap?') waarbij het initiatief overgelaten wordt aan de tegenstrever. Velen engageren zich daarom in duizenden min of meer kleine revoluties die hen in staat stellen zelf te denken, te handelen en te experimenteren. En dat is een goede zaak: de vernederende afhankelijkheid van publieke of private instanties wordt teruggedrongen door zich in te zetten voor maatschappelijke en politieke projecten gericht op wederzijdse hulp en solidariteit. Zo ontstaat er een nieuwe politieke participatiecultuur die het voordeel biedt dat elke stap in de richting van herstel of vernieuwing van de gemeenschap een goede stap is. Elk initiatief dat leidt tot de 'empowerment' van een buurt, een straat of een wijk is een doel op zich en zelfs indien de volgende stap naar meer politieke slagkracht niet gezet wordt dan nog is er geen sprake van tijdsverspilling.

Politieke ideeën die aansturen op een radicale en globale omwenteling (zoals die van het municipalisme) kunnen ons in dit proces inspireren en motiveren, echter niet in de zin dat ze ons een eenduidige, kant en klare handelingsstrategie aan de hand doen. De rol van de politieke theorie kan erin bestaan inspirerende ideeën te leveren voor de aan de gang zijnde strijd tussen de 'statecraft' en de prille vormen van 'politics'. Die strijd kan echter niet uitsluitend volgens theoretische voorschriften gevoerd worden maar zal mede de logica van zijn eigen praktijk moeten volgen (indachtig het Zapatistische motto: 'al vragend banen we onze weg'). Daarbij dient rekening gehouden te worden met het feit elk land, elke regio, elke stad of gemeente waar ook ter wereld, haar eigen historische achtergrond, politieke cultuur, opportuniteiten en obstakels heeft die een heel eigen kleur en karakter zullen verlenen aan het streven naar een 'bottom up' georganiseerde politieke macht. Met als gevolg dat het beoogde grote streefdoel waarschijnlijk nooit (volledig) gerealiseerd zal worden maar dat er desondanks onbetwistbare stappen vooruit gezet worden in het streven naar een menswaardiger samenleven. Meer kunnen en mogen we niet verwachten van een politieke theorie die een opening naar een postkapitalistische en participatieve toekomst wil creëren.

Murray Bookchin, *Paden naar een groene toekomst* (Utrecht 2020, 242 p.) en R. Jacobs/M.Bookchin/P. Kropotkin, *Municipalisme* (Utrecht 2020, 93 p.) werden uitgegeven door de Kelderuitgeverij en kunnen besteld worden bij: kelderuitgeverij@xs4all.nl

door Roger Jacobs

---

rubriek
Economie

Vijf echte complotten waar iedereen wel mee bezig zou moeten zijn

Terwijl miljoenen mensen gefascineerd zijn door verzonnen samenzweringstheorieën, gaan de echte samenzweringen die onze wereld vernielen ongezien hun gang. Hier zijn vijf echte bedreigingen waar iedereen van op de hoogte moet zijn en actie tegen zou moeten ondernemen.

De wereld wordt overspoeld door een stortvloed van gevaarlijke samenzweringstheorieën. Het meest berucht is de bizarre QAnonfantasie die stelt dat een wereldwijde kindersekshandelsring wordt gerund door liberale, Satan aanbiddende pedofielen wiens complot door president Donald Trump zal worden onthuld op een 'dag van afrekening' met massale arrestaties. Deze surreële massawaan is niet de enige die miljoenen mensen over de hele wereld besmet. Eerder dit jaar ging de Plandemische samenzweringsvideo *viral* op de sociale media, waardoor miljoenen hoofden werden gedesinformeerd over Covid-19, met de valse bewering dat het bedrog was dat door het grootkapitaal werd gepleegd om winst te maken door de verkoop van massavaccinaties.

Valse samenzweringen helpen om de aandacht af te leiden van de echte samenzweringen

Een van de meest schadelijke gevolgen van deze valse samenzweringstheorieën is dat ze helpen de aandacht van mensen af te leiden van de echte samenzweringen die systematisch miljarden mensen over de hele wereld schade toebrengen en de levende Aarde vernietigen, en - als ze niet het hoofd worden geboden – onze hele beschaving in elkaar zouden kunnen doen storten. Dit zijn de samenzweringen waar iedereen van op de hoogte moet zijn. In tegenstelling tot QAnon en de Plandemische onzin, zijn ze echt. De feiten erover zijn openbaar, maar deze dodelijke samenzweringen verbergen zich in het volle zicht, terwijl miljoenen mensen zich laten afleiden door stompzinnige verzinsels.

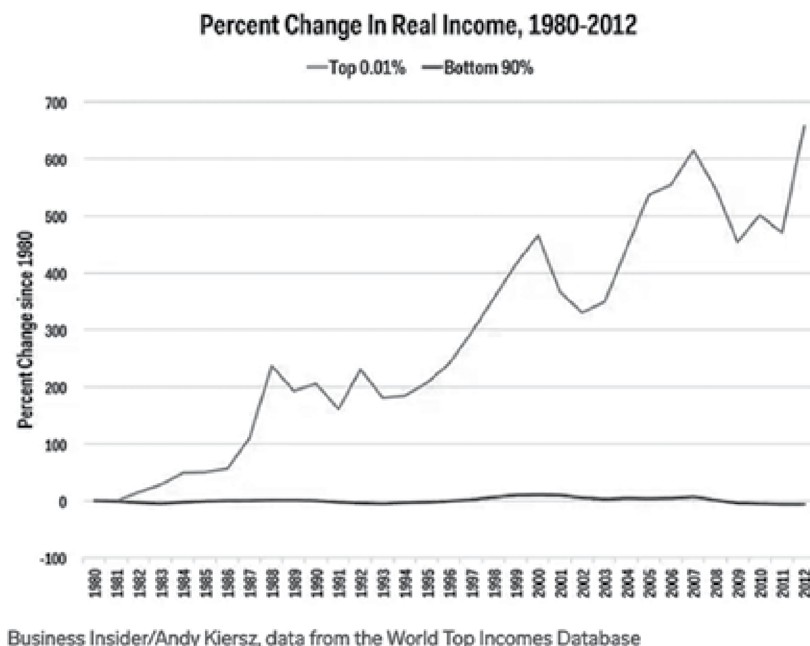
Laten we eens kijken naar vijf van de meest schadelijke samenzweringen die er zijn. Terwijl u ze bekijkt, nodig ik u uit om na te denken over hoe het komt dat onze massamedia de aandacht vestigen op denkbeeldige samenzweringen, maar de echte die ieder van ons bedreigen, nauwelijks worden besproken.

1. **Samenzwering om de wereld te veranderen in een gigantische marktplaats ten voordele van de rijke elite**

In 1947, toen de wereld opnieuw werd opgebouwd na de verwoesting van de Tweede Wereldoorlog, ontmoetten enkele tientallen vrijemarktideologen elkaar in een luxe Zwitsers wintersportresort om de Mont Pelerin Society te vormen – een organisatie die zich toelegt op de wereldwijde verspreiding van de ideologie van het neoliberalisme. Hun ideeën – dat de vrije markt vrijwel alle aspecten van de samenleving zou moeten domineren, dat de regelgeving zou moeten worden ontmanteld en dat de individuele vrijheid alle andere overwegingen van eerlijkheid, billijkheid of gemeenschapswelzijn zou moeten overschaduwen – werden destijds als fanatiek beschouwd. Meer dan drie decennia lang breidden zij echter, gefinancierd door rijke donoren, volhardend hun complot voor wereldwijde overheersing uit door in de wereldwijde machtscentra netwerken van academici, zakenlieden, economen, journalisten en politici op te richten.

Toen de stagflatiecrisis van de jaren zeventig de klassieke Keynesiaanse economie in diskrediet bracht, kwam hun kans. In 1985, met de vrije marktdiscipelen Ronald Reagan en Margaret Thatcher aan de macht, begonnen ze een campagne om vrijwel alle aspecten van het leven systematisch te transformeren in een ongebreidelde marktplaats, waar alles kan worden gekocht en verkocht aan de hoogste bieder, zonder morele scrupules. Ze hebben de vakbonden lamgelegd, sociale vangnetten afgebroken, de belastingtarieven voor de rijken verlaagd, regelgeving geëlimineerd en een massale overdracht van rijkdom van de maatschappij in het algemeen naar de überelite ingesteld. Telkens wanneer zich een nieuwe crisis voordeed, zoals de Grote Recessie van 2008, maakten ze gebruik van de chaos die ze veroorzaakten om hun macht te vergroten, en breidden ze hun bereik nog verder uit, waarbij ze de ideologie van de marktplaats naar domeinen brachten die tot dan toe als heilig werden beschouwd, zoals onderwijs, wetshandhaving, of natuurreservaten.

Met de komst van de Covid-19-pandemie heeft deze samenzwering weer een kans gevonden om de rijkdom van het grootste deel van de samenleving in de handen van enkelen te drukken. In de Verenigde Staten is de collectieve rijkdom van de miljardairs van dit land sinds het begin van de pandemie met 29 procent gestegen tot 3,8 biljoen dollar, terwijl 200.000 Amerikanen zijn gestorven aan het coronavirus en meer dan 50 miljoen mensen hun baan zijn kwijtgeraakt. Jeff Bezos alleen al zou elke Amazonwerknemer $105.000 kunnen geven en nog steeds net zo rijk zijn als voor het coronavirus toesloeg.

Business Insider/Andy Kiersz, data from the World Top Incomes Database

2. Samenzwering door transnationale bedrijven om miljarden mensen in verslaafden te veranderen

In de jaren twintig van de vorige eeuw hebben twee meedogenloze mannen een sinister plan opgesteld om de geesten van de Amerikanen onder controle te krijgen. Hun plan? Om de diep begraven behoeften van mensen te identificeren en subtiele berichtgeving te gebruiken om ze te manipuleren om te doen wat ze wilden, zonder dat ze het zouden beseffen – zelfs ten koste van hun eigen gezondheid en welzijn. Een van hen, Edward Bernays, was de neef van Sigmund Freud en gebruikte de inzichten van zijn oom in het onderbewustzijn om zijn nieuwe methoden te ontwikkelen. Hun doel was om van normaal werkende Amerikanen manische consumenten te maken, hen te trainen om een steeds grotere hoeveelheid goederen te verlangen en zo hun levensenergie om te zetten in winst voor Amerikaanse bedrijven. 'We moeten Amerika veranderen van een behoefte- naar een hunkercultuur,' verklaarde Bernays' partner, Paul Mazur. 'Mensen moeten getraind worden om te hunkeren, om nieuwe dingen te willen, zelfs voordat de oude volledig zijn verbruikt. We moeten een nieuwe mentaliteit vormgeven. De verlangens van de mens moeten zijn behoeften overschaduwen.'

In 1928 beschreef Bernays trots hoe zijn technieken voor mentale manipulatie het al mogelijk maakten dat een kleine elite de geesten van de Amerikaanse bevolking kon beheersen:

'De bewuste en intelligente manipulatie van de georganiseerde gewoontes en meningen van de massa's is een belangrijk element in de democratische samenleving. Degenen die dit ongeziene mechanisme van de samenleving manipuleren vormen een onzichtbare regering die de ware heersende macht van dit land is.

'We worden grotendeels geregeerd, onze geest wordt gevormd, onze smaak wordt gevormd, onze ideeën worden gesuggereerd, door mannen waar we nog nooit van gehoord hebben. (...) In bijna elke handeling van ons dagelijks leven (...) worden we gedomineerd door het relatief kleine aantal personen (...) dat aan de draden trekt die de publieke geest beheersen.'

Sindsdien is deze samenzwering verder gegaan dan de stoutste dromen van de initiatiefnemers. Bedrijven hebben de techniek van de geestescontrole geperfectioneerd door de menselijke kerninstincten voor hun snode doeleinden te bewerken, instincten die oorspronkelijk ontstaan waren om de ontwikkeling van onze voorouders in jagers-verzamelaarsgroepen te ondersteunen – zoals het verlangen naar status of angst voor uitsluiting.

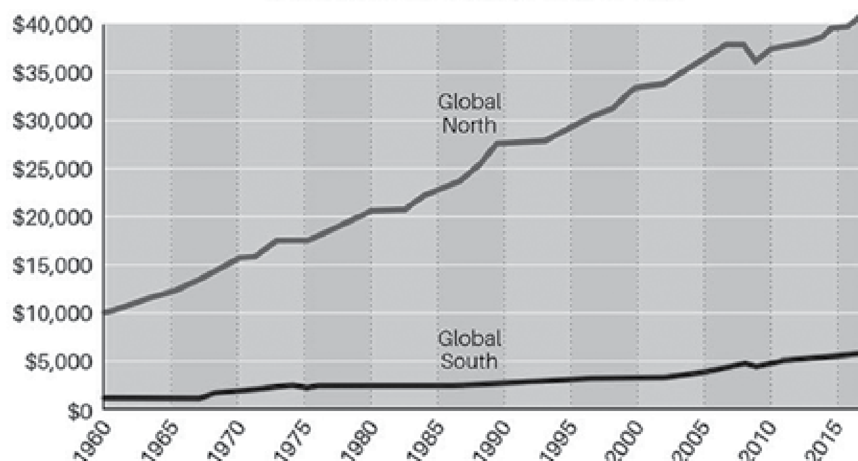
De roofdieren van het bedrijfsleven hebben geleerd dat kinderen de meest waardevolle populatie zin om in de val te lokken. In de sinistere woorden van topmanager (CEO) Wayne Chilicki: 'Als het gaat om het richten op kinderconsumenten, wij bij General Mills [...] geloven erin dat we ze vroeg te pakken moeten krijgen om ze dan de rest van hun leven te behouden.' Kinderen in het mondiale Zuiden worden in junkfoodverslaafden veranderd met dezelfde hardvochtige minachting als fabrieksboerderijen die hun dieren in kipnuggets veranderen. De helft van de kinderen in Zuid-Azië zijn nu ofwel ondervoed of hebben overgewicht, geconditioneerd door alomtegenwoordige reclame om het schaarse beschikbare geld te besteden aan de lege calorieën van junkfood.

Een nieuwe generatie *mind controllers* maakt nu gebruik van geavanceerde *datamining* technologieën om hun kracht nog dieper in onze geest te injecteren. In het onheilspellend genaamde Stanford Persuasive Technology Lab heeft een moderne Bernays met de naam B.J. Fogg aankomende ondernemers geleerd hoe ze 'hot triggers' zoals duim-omhooggaande tekens en 'Like'-statistieken kunnen gebruiken om korte dopaminehits in onze hersenen te activeren die ons letterlijk verslaafd maken aan onze schermen. Met sociale media die nu elk aspect van het leven van veel tieners infiltreren, is de kracht van roofzuchtige bedrijfsreclame om hun gedachten te controleren voor de winst nog formidabeler geworden. In 2017 – zo onthulde een uitgelekt document – zat Facebook op te scheppen aan adverteerders hoe ze in *real time* kunnen identificeren wanneer tieners zich 'onzeker' en 'waardeloos' voelen, en dus het meest vatbaar zijn voor een 'vertrouwensboost'.

Een nieuwe generatie *mind controllers* maakt nu gebruik van geavanceerde *datamining* technologieën

3. Samenzwering om het Zuiden te plunderen ten voordele van het Noorden

Sinds de Portugese en Spaanse ontdekkingsreizigers in de vijftiende eeuw op zoek gingen naar rijkdom en macht, heeft een kleine populatie witte Europeanen samengezworen om hun technologische voorsprong te gebruiken om de rijkdom van de rest van de wereld te plunderen en uit te buiten voor hun eigen voordeel. Met het Verdrag van Saragossa in 1529 hebben Spanje en Portugal de niet-Europese continenten voor verovering en plundering

onder elkaar verdeeld. Na de Industriële Revolutie namen de landen van Noord-Europa het complot voor de wereldwijde suprematie over en verwoestten de levens van tientallen miljoenen Afrikanen die genadeloos werden geketend en als slaven naar de koloniën werden verscheept.

Na de afschaffing van de slavenhandel ging de brute uitbuiting verder via een internationaal systeem van ingehuurde arbeidskrachten. Nadat ze hun broodwinning in hun geboorteland hadden vernietigd, vervoerden Europese machthebbers meer dan 60 miljoen wanhopige arbeiders uit India, China en de eilanden in de Stille Oceaan naar gebieden waar ze nodig waren, in wat vaak de 'nieuwe vorm van slavernij' werd genoemd. Dit enorme wereldwijde systeem van mensenhandel werd bevorderd door koloniale magnaten zoals Cecil Rhodes die verklaarde: 'We moeten nieuwe landen vinden waar we gemakkelijk grondstoffen kunnen krijgen en tegelijkertijd de goedkope slavenarbeid van de inwoners van de kolonies uitbuiten. De koloniën zouden ook een afzetplaats kunnen vormen voor de overtollige goederen die in onze fabrieken worden geproduceerd.'

In meer recente tijden gaat het complot in verschillende gedaanten verder. Tijdens de decennia na de Tweede Wereldoorlog werden de leiders van het Zuiden, die een eerlijke rol in het economische systeem eisten, systematisch afgezet met staatsgrepen die door Amerikaanse, Britse en Franse militairen werden georganiseerd. In een grootschalig leenstelsel hebben landen die door het kolonialisme verarmd waren, vervolgens onhoudbare schulden gemaakt die hun door de banken van het Noorden waren opgedrongen. Toen ze deze niet konden terugbetalen zonder hun land failliet te laten gaan, werden ze gedwongen tot zogenaamde 'structurele aanpassingsprogramma's' die hun arbeidsmarkten en natuurlijke hulpbronnen openstelden voor verdere plundering door de transnationale ondernemingen van het Noorden. De Wereldbank, het IMF en de Wereldhandelsorganisatie worden allemaal gecontroleerd door een paar rijke landen die de voorwaarden voor de internationale handel bepalen, met als resultaat dat door een combinatie van illegale geldstromen, rentebetalingen van schulden en winstrepatriëring, de rijkdom van het Zuiden naar het Noorden blijft stromen ter waarde van ongeveer 3 biljoen dollar per jaar.

Exxon en de andere fossiele brandstoffenbedrijven wisten dat hun acties zouden leiden tot ineenstorting van het klimaat

4. Samenzwering om de gevolgen van de ineenstorting van het klimaat ten bate van de bedrijfswinst te verbergen

Al meer dan vijftig jaar weten de bestuurders van bedrijven in fossiele brandstoffen af van de realiteit van de door de mens veroorzaakte klimaatverandering. Toch hebben ze het grootste deel van die tijd bewust hun kennis verborgen gehouden en de publieke discussie over het onderwerp ondergedrukt, zodat ze triljoenen dollars aan winst konden verdienen. In 1968 waarschuwde het Stanford Research Institute het American Petroleum Institute – de nationale handelsvereniging die de Amerikaanse olie- en aardgasindustrie vertegenwoordigt – voor het feit dat de CO_2-uitstoot zich in de atmosfeer ophoopte en in 2000 wel 400 delen per miljoen zou kunnen bereiken. Hun rapport waarschuwde dat stijgende CO_2-niveaus zouden leiden tot smeltende ijskappen, stijgende zeeën en ernstige, wereldwijde milieuschade.

Wetenschappers van Exxon bestudeerden de kwestie verder en rapporteerden aan het management in 1977 dat er een 'overweldigende' consensus was dat fossiele brandstoffen verantwoordelijk zijn voor de toename van CO_2. In een interne memo van Exxon in 1981 hebben wetenschappers de alarmbel geluid dat het vijftigjarenplan van het bedrijf 'later gevolgen zal hebben die inderdaad catastrofaal zullen zijn (althans voor een aanzienlijk deel van de wereldbevolking)'.

Exxon en de andere fossiele brandstoffenbedrijven wisten dat hun acties zouden leiden tot de ineenstorting van het klimaat, en in plaats van te proberen het probleem op te lossen, logen ze tegen het publiek om hun wandaden te verbergen. In navolging van de tabaksindustrie, die door cynisch bedrog al miljoenen mensen tot een vroegtijdige dood had veroordeeld, begonnen ze aan een gezamenlijke strategie om het publiek te bedriegen door nepdeskundigen te betalen voor het publiceren van rapporten door selectieve gegevens te plukken om valse conclusies te onderbouwen. Ze zaaien hun eigen wilde samenzweringstheorieën om de aandacht af te leiden van hun misdaden.

Als gevolg van hun immorele plot wordt de wereld nu geconfronteerd met een ernstige klimaatcrisis. Als de bedrijven die fossiele brandstoffen gebruiken van meet af aan eerlijk waren geweest, had er in de loop van decennia een beheerste overgang naar hernieuwbare energie kunnen plaatsvinden, met weinig verstoring en het redden van miljoenen mensenlevens door minder vervuiling. In plaats daarvan is nu een onmiddellijke wereldwijde mobilisatie nodig om een temperatuurstijging van 2°C ten opzichte van het pre-industriële niveau te voorkomen. De wereld is op dit moment op weg naar een stijging van meer dan 3°C deze eeuw, met de grote kans op een

omslaglawine die snel leidt tot een drie- en viergradenwereld. Een wereld die snel onherkenbaar verandert, met het Amazoneregenwoud dat verandert in een brandende woestijn, kuststeden die overspoeld worden door overstromingen, superorkanen die de ramen uit de wolkenkrabbers blazen, aanhoudende massale droogtes en hongersnood over de hele wereld en honderden miljoenen wanhopige klimaatvluchtelingen.

Door miljarden mensenlevens in gevaar te brengen, hebben de vier grootste fossiele brandstoffenbedrijven – ExxonMobil, Royal Dutch Shell, Chevron en BP – sinds het begin van hun leugencampagne in 1990 een winst van 2 biljoen dollar gemaakt.

5. **Samenzwering om de wereldeconomie onbeperkt te laten groeien, terwijl het grootste deel van het leven op aarde wordt gedood en de ineenstorting van de beschaving wordt geriskeerd**

In een nauwelijks opgemerkte voetnoot bij het dagelijkse nieuws heeft het Wereld Natuur Fonds onlangs een schokkend rapport uitgebracht waarin een verwoestende wereldwijde afname van de dierenpopulaties in de afgelopen vijftig jaar van 68 procent wordt onthuld. Zelfs dit trieste nieuws verbergt nog meer misselijkmakende statistieken, zoals de afname met 84 procent van de amfibieën, reptielen en vissen, of de afname met 94 procent van de dierenpopulaties in Zuid-Amerika.

Dit is slechts het laatste bulletin dat de teloorgang van de natuur markeert nu deze bezwijkt onder de meedogenloze groei van de menselijke economische activiteit in de hele wereld. Driekwart van al het land is voor menselijke doeleinden gebruikt, ofwel veranderd in landbouwgrond, bedekt met beton, ofwel overstroomd door waterreservoirs. Driekwart van de rivieren en meren wordt gebruikt voor de teelt van gewassen of vee, waarbij veel van 's werelds grootste rivieren, zoals de Ganges, de Yangtze of de Nijl, de zee niet meer bereiken. De helft van de bossen en wetlands in de wereld zijn verdwenen – alleen al het Amazoneregenwoud verdwijnt met een snelheid van een hectare per seconde.

Ondertussen wordt voorspeld dat het bruto binnenlands product van de wereld tegen het midden van deze eeuw bijna verdrievoudigd zal zijn. Tegen die tijd zullen naar schatting vijf miljard mensen te maken krijgen met watertekorten, zal 95 procent van de landbouwgrond van de aarde zijn aangetast en zal er meer plastic dan vis in de oceaan zitten. Toonaangevende deskundigen schatten dat tegen het einde van deze eeuw de helft van de naar schatting acht miljoen soorten op aarde zal zijn uitgestorven of op het randje van uitsterven zal staan, tenzij de mensheid zijn koers verandert. Deze verwoestingen worden, in combinatie met de ineenstorting van het klimaat, door een toenemend aantal analisten beschouwd als een teken van de waarschijnlijke ineenstorting van de moderne beschaving.

De achterliggende oorzaak van deze ongebreidelde stormloop richting catastrofe is de obsessie van onze samenleving met economische groei als enig criterium om succes te meten. Een gevaarlijke mythe over 'groene groei' die door techno-optimisten wordt gepropageerd, stelt dat het BBP door technologische innovatie kan worden losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen en de uitstoot van koolstof, waardoor een grenzeloze groei op een eindige planeet mogelijk wordt. Dit is niet meer dan een fantasie: het is tot nu toe niet gebeurd, en zelfs de meest woest agressieve veronderstellingen voor een grotere efficiëntie leiden tot een niet-duurzame consumptie van de wereldwijde hulpbronnen.

Het goede nieuws is dat er iets aan kan worden gedaan

Dus wie zijn in dit geval de samenzweerders? Als je een normaal leven leidt in een welvarend land, hoef je niet verder te kijken dan de spiegel. De rijke OESO-landen, met slechts 18 procent van de wereldbevolking, zijn verantwoordelijk voor 74 procent van het mondiale BBP, en de rijkste 10 procent van de mensen is verantwoordelijk voor meer dan de helft van de koolstofuitstoot in de wereld.

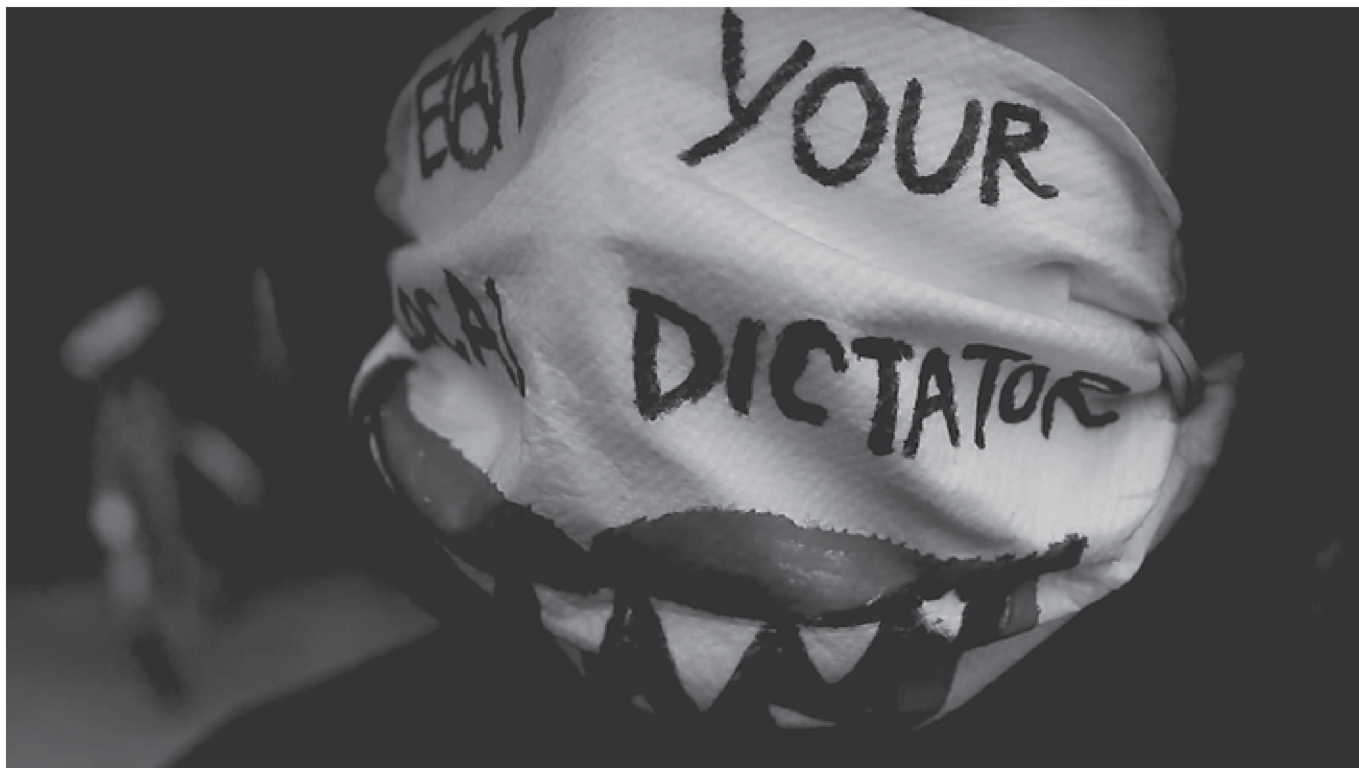
Degenen onder ons die blijven profiteren van de ongelijkheden die het mondiale systeem ons aanreikt, en die niet actief bezig zijn met het beteugelen ervan, zijn als een paar schipbreukelingen op een vergulde reddingsboot die anderen wanhopig de oceaan in schoppen om hun eigen veiligheid en comfort te beschermen. We stampen misschien niet actief op hun vingers, maar door dit roekeloze systeem van niet-duurzame groei door te laten gaan, maken we impliciet dezelfde keuze.

De volgende keer dat iemand je vertelt dat je 'je onderzoek moet doen' naar hun nieuwe samenzweringstheorie, wijs ze dan op de echte samenzweringen die het leven op deze mooie maar zorgwekkende planeet bedreigen. Het goede nieuws is dat er iets aan kan worden gedaan, aangezien het echte samenzweringen zijn. We kunnen op politici stemmen die beloven om de neoliberale nachtmerrie terug te dringen; pleiten voor het indammen van roofzuchtige bedrijfsactiviteiten; het wereldwijde Zuiden steunen in het veranderen van de voorwaarden van de internationale handel; een klimaatnoodtoestand in onze gemeenschap afkondigen om de uitstoot van koolstof om te buigen; en actief worden in de beweging om onze wereldwijde samenleving te transformeren naar een ecologische beschaving - een die is gebaseerd op levensbevestigende principes in plaats van het vergaren van rijkdom.

door Jeremy Lent

vertaald door Kees Stad

Dit artikel werd eerder gepubliceerd op globalinfo.nl. De digitale versie van het artikel bevat zeer veel verwijzingen naar andere bronnen.

Opstand in Slovenië tijdens Coronatijd

Een interview van de anarchistische Radio A-Berlin op 24 augustus

Ramona: Hallo iedereen, mijn naam is Ramona. Ik ben lid van het Anarchistisch Intiatief Ljibljana, dat deel uitmaakt van de Federatie van de anarchistische organisatie in Slovenië en Kroatië. Vanaf het begin van de pandemie zijn we heel actief geweest en de straat opgegaan.

Kun je vertellen hoe het allemaal begon?

Ramona: Wel, lang vóór de eerste demonstratie kwam er een hele grote golf van onrust. De nieuwe uiterst rechtse regering onder leiding van Janez Jansa werd op 13 maart geïnstalleerd en op 12 maart had Slovenië wegens de Covid-19-pandemie quarantaines afgekondigd. Dus kreeg je in de maatschappij onmiddellijk een erg claustrofobisch gevoel. Aan de ene kant kreeg iedereen, ook de sociale beweging, te maken met de vraag hoe we met zekerheid een andere vorm van solidariteit konden vormen, waarbinnen we elkaar natuurlijk tegen het virus konden beschermen - daarbij ook de mensen die deze bescherming het meest nodig hebben, zoals ouderen of de meest kwetsbaren. Maar tegelijkertijd moesten we ook een antwoord geven op de zeer autoritaire maatregelen, die door de extreemrechtse regering onmiddellijk werden ingevoerd. Want meteen na het begin van de lockdown of zelfs daarvóór was iedere demonstratie of samenkomst met anderen behalve familieleden verboden. Maar in de stad werden de muren met antiautoritaire en antifascistische teksten volgeplakt. Een heleboel mensen bedachten zoiets als creatieve eenmansacties op straat, zoals snel lopen met politieke borden of, zoals voor het parlementsgebouw gebeurde – en dit ging viraal! – de pleinen markeren met zwarte kruisen op anderhalve meter afstand, zodat mensen daar konden demonstreren.

Dus er gebeurde veel in de stad, en veel hing er in de lucht. Zo besloten we in het begin van april, na twee weken quarantaine, dat we ons moesten verzetten tegen het idee dat de maatschappij opnieuw patriarchaal of traditioneel moest worden. Ik bedoel hiermee: tijdens de lockdown was de regeringsideologie dat je huis en je naaste familieleden de enige veilige plaats waren en al het andere riskant, want vies, smerig en gevaarlijk, En dat is op zichzelf al een fascistische bewering. die we vaak horen wanneer het gaat over migranten en zo. Maar we vonden het erg belangrijk om de menselijke habitat van deze patriarchale vorm van sociale organisatie in een politiek strijdperk te veranderen. Dus moedigden we mensen aan lawaaidemonstraties op het balkon te houden en affiches en verschillende boodschappen van politiek verzet op de ramen te plakken, en zo hun spandoeken van een politieke inhoud te voorzien om deze

> De straten stonden vol antiautoritaire, antifascistische en antikapitalistische boodschappen

patriarchalisatie van de maatschappij tegen te gaan. Dit pakte erg goed uit. Het leidde ertoe dat buren elkaar leerden kennen, dat men op een collectieve maar ook individuele manier actie ging voeren en dat mensen in protest bij elkaar werden gebracht.

Op 24 april besloten we dat het tijd werd om weer de straat op te gaan. Het was voor ons heel duidelijk dat we voorzichtig over de vorm van het protest moesten nadenken, omdat we toen heel goed wisten dat de mensen bang waren voor het virus. Want het virus was en is nog steeds een werkelijkheid – en de doden waren dat ook. Dus besloten we op de fiets te gaan. Want fietsen kan een hele goede manier zijn om twee zaken te combineren. We beschermen elkaar tegen het virus en daarbij roep je alsnog een collectief lichaam in het leven. Dit pakte ook goed uit. Bij de eerste demonstraties kregen we meteen bijna vijfhonderd mensen op straat, we legden het centrum plat. De politie was volslagen verbijsterd, want dit was volkomen onverwacht.

Juist de gewone mensen die naar de demo's kwamen kregen een bekeuring

Deze flink bevolkte demo was op zichzelf misschien een van de eerste antwoorden op de pandemie in de wereld. Maar niet alleen op de pandemie, maar ook op de autoritaire en beperkende maatregelen, die diverse regeringen onder het voorwendsel van bestrijding van het virus aan zijn burgerbevolking hebben opgelegd. Want bijvoorbeeld in Slovenië heeft de regering bijna onmiddellijk geprobeerd militaire politie de straat op te sturen om de burgerbevolking eronder te houden. Dat is op zichzelf een erg militaristische stap in de richting van een totalitair regime, zoals we die in het verleden hebben gezien. Dus was het volgens ons een erg positief teken dat het nog mogelijk was om in deze nieuw veranderde omgeving een soort van demonstratie te organiseren. Hierna kwam een massale demonstratie voor 1 mei, en dat heeft tot een enorme respons geleid. Op 1 mei kregen we meer dan vijftienduizend mensen op straat. We fietsten de stad door en veroorzaakten grote verkeerschaos, waarbij we het stadscentrum en de kruispunten en hoofdwegen eromheen volledig blokkeerden. De straten stonden vol antiautoritaire, antifascistische en antikapitalistische boodschappen en zelf geloofden we dat deze twee demo's de claustrofobische eerste poging van de extreemrechtse regering om een autoritaire staat door te voeren was voorkomen.

Heb je het nu over Ljubljana of ook over andere steden, en kun je enig perspectief geven over wat dat betekent in verhouding met anderen in een land als Slovenië?

Ramona: Natuurlijk zijn we er ons zeker van bewust dat in de grotere steden in Europa of de hele wereld vijftien- of tienduizend en zeker vijfhonderd mensen niets betekenen. Voor Slovenië zou ik zeggen dat de grootste zelfgeorganiseerde protesten goed zijn voor ongeveer 2000 en maximaal 3000 mensen. Dus dit was een enorm aantal, en dat gaat verder dan het mobilisatiepotentieel van de antiautoritaire beweging. Want Slovenië heeft twee miljoen inwoners en Ljubljana 350.000. Dit is dus is een groot succes. En niet alleen in Ljubljana gingen mensen de straat op – dit was wel feitelijk de grootste – want onmiddellijk na de eerste demo van 24 april hadden veel kleinere steden, ongeveer vijftien, hun eigen fietsdemo's rond 1 mei georganiseerd. Enkele steden fietsten met een klein aantal, maar anderen zoals Koper brachten heel wat mensen op straat. Deze decentralisatie van het protest gaf een heleboel kracht aan de beweging zelf. Dat was beslist een van de meest positieve resultaten. En deze decentrale manier van protesteren is nu al maanden zo verder gegaan.

En hoe gaat het nu verder?

Ramona: Ja, er komt nog geen einde aan en het neemt ook niet af. Natuurlijk wordt Slovenië zoals in veel andere landen in de zomer een beetje leger. En er vindt natuurlijk ook een soort demobilisatie plaats. Maar toch hadden we bij de laatste demo (in augustus) meer dan drieduizend mensen en dat was waarschijnlijk het kleinste aantal tot nu toe. Want de mensen zijn boos en zij blijven kwaad op de autoritaire maatregelen en het fascisme van de nieuwe regering. Wij geloven dat we met de crisis een nieuw politiek terrein ingaan. Want in het verleden hadden we misschien een week of een paar weken lang zo'n hevige vorm van mobilisatie. Ja, zelfs tijdens de opstand van 2012-2013, die zes maanden duurde, was dat minder hevig dan nu. Het zijn niet alleen maar protesten op vrijdag, we zijn echt misschien twee- of driemaal per dag de straat op.

Voor de ministeries gebeuren er verschillende acties. En meer bijzondere zaken worden er aangepakt: geregeld demonstreren er cultuurwerkers voor het Ministerie van Cultuur, enzovoort. Dus over het hele politieke terrein breidt zich steeds meer uit en het lijkt erop dat we een steeds verdergaand systeem van onrust gaan krijgen. Natuurlijk verandert dat de manier waarop we de straat op moeten, want burn-out van activisten is niet ondenkbaar. Dus momenteel moeten we nieuwe middelen verzinnen om op straat aanwezig en actief te zijn, maar tegelijkertijd ook geen afbreuk doen aan de verdergaande vorming van sociale bewegingen, autonome ruimten en andere initiatieven.

Kun je ons vertellen of er fascistische aanvallen zijn geweest of pogingen om deze protesten aan te vallen en hoe de regering hierop heeft gereageerd?

Ramona: Er zijn twee dingen: onderdrukking door de politie en door de fascisten, specifiek neonazi's. Dat zijn de twee karakteristieke reacties. Eerst wil ik iets zeggen over de repressie. Vanaf het begin zette de staat zwaar de politie in, het soort inzet dat in het verleden niet erg gewoon was. Natuurlijk zijn we in Slovenië al eerder doelwit van onderdrukking geweest, maar we kunnen ons de omvang van het politiegeweld op zo'n manier niet herinneren. Want het was niet alleen maar op het zwarte blok gericht. Juist de gewone mensen die naar de demo's kwamen kregen een bekeuring, en die krijgen nog boetes van de staat wegens het overtreden van de quarantaine en het mogelijk in gevaar brengen van andere mensen. De speciale eenheden en relpolitie pakten mensen ver buiten het demonstratiegebied op, alleen om er zeker van te zijn dat alle bekende activisten en anarchisten dat gebied niet zouden bereiken. Dus werd deze manier van optreden gezien als een poging van de regering om te dicteren wat het nieuwe begrip 'openbare ruimte' inhoudt en hoeveel protest in deze openbare ruimte is toegestaan.

Dit optreden kreeg onmiddellijk te maken met een hevige woede van de massa. We kregen enkele goede voorbeelden toen de relpo-

litie niet alleen het zwarte blok, maar wie dan ook aanviel. Juist de meerderheid van de menigte kwam voorwaarts om hen te beschermen, of trok of zich tenminste niet terug. Dat is anders dan bij eerdere demo's, waarin de niet-militante meerderheid zich terugtrekt en de politie veel ruimte geeft om op te treden en anarchisten en antiautoritairen te achtervolgen en neer te slaan. In dit geval was dat absoluut niet het geval. Al snel na 1 mei kregen deze demo's een enorm antipolitieel karakter. Dat ging samen met algemene trends die we in de Verenigde Staten na de moord op George Floyd en over de hele wereld zagen. Ik moet vermelden dat een heleboel solidariteitsacties ook hier in Ljubljana vóór de ambassade van de VS plaats vonden. Dus deze vorm van anti-repressie als verzet tegen de politie heeft tot reacties zonder weerga geleid. Niet alleen in de media, want voor het eerst was er op initiatief van de Sloveense ombudsman een onafhankelijke waarneming van demonstraties met betrekking tot politiegeweld in Slovenië.

Wij geloven dat elke maatregel die de regering uitbroedt mislukt. Omdat zij het protest niet door onderdrukking kon tegenhouden probeerde zij verdeeldheid te zaaien. Maar meteen toen de premier en de door de regering gecontroleerde media begonnen te wijzen naar het zwarte blok, de antifa, terroristische huurlingen, enzovoort, wezen andere deelnemers aan het protest deze tweespalt af en verklaarden zij zich eenvoudigweg solidair met het zwarte blok etc. Dus om het strijdperk te veranderen speelde de regering de laatste kaart uit. Zij stuurden zoals al eerder bewezen is, neonazi's op pad, die verbindingen hadden met de extreemrechtse partijleiding. Dat zijn er nooit veel meer dan vijftig geweest, vaak zelfs minder, maar bij drie demo's doken zij op als 'gele hesjes' om een soort tegendemo te mobiliseren. Daarna gaven zij dat op.

En zijn jullie nog op de fiets of is het protest nu anders?

> Al snel na 1 mei kregen deze demo's een enorm antipolitieel karkater

Ramona: Ik denk dat het voor antiautoritaire en anarchistische initiatieven cruciaal was hoe je op de straat een politiek conflict kon oproepen. De eerste twee protesten brachten dat beslist teweeg door eenvoudigweg op de fiets een creatief lichaam te creëren. Daarna zijn er verschillende pogingen gedaan om de protesten en hun methodiek een ander gezicht te geven. Het werd erg duidelijk dat de mensen met fietsen erg snel de stad rond konden rijden en dat die uitstekend konden dienen voor massale blokkade van de straten en het verkeer. Ze zijn erg goed als je meer terrein wilt beslaan en je in de stad onvoorspelbaar wilt zijn. Maar goed zicht op je leuzen krijg je hier niet bij. Te voet kunnen groepen dat wel. Dus zijn er methodisch verschillende veranderingen geweest. Wekenlang zijn er mensen op de fiets geweest, en nu veranderden zij zelf hun presentatie van de fiets naar te voet. Toen een paar weken geleden in Slovenië de tweede golf van Covid-19 begon, veranderde dit opnieuw en kwamen de fietsen weer terug, en daarna weer andersom. Zo werken demonstranten met verschillende ideeën, soms gaan ze de straat op met fietsen, dan weer zonder, soms zijn ze mobiel door de stad, dan zijn ze weer statisch. Daardoor komen meer onvoorspelbare situaties tot stand.

En denk je dat we zo verder kunnen gaan?

Ramona: Nou, er is een gevaar dat deze protesten waarmee we te werk gaan kunnen ritualiseren. Een van de positieve kanten van de demonstaties is dat we drie blokken hebben die elkaar ondersteunen: milieu, antikapitalisme en de cultuur. Die zijn het meest aanwezig en het meest op straat te zien. Zij hebben alle drie bepaalde alternatieve strijdmethoden, verschillende ideeën en verschillende niveaus van strijdbaarheid. Maar deze verschillen in tactiek zijn juist welkom in een gemeenschappelijke politieke ruimte waarin iedereen zijn eigen autonomie heeft. Het gevaar is echter dat het erg moeilijk is militant te blijven in een sociaal sterk claustrofobische omgeving, waarin het aantal militanten relatief klein is en de sociale en justitiële onderdrukking erg groot is. Dus bij het ontbreken van meer militante acties komt er meer ruimte voor communicatieve acties. Die zien er misschien erg goed uit, met veel bordjes, met allerlei spandoeken of honderden mensen met hetzelfde spandoek. Maar dat is niet genoeg wanneer we tot een rechtstreeks politiek conflict moeten komen. Ik denk dat we middelen moeten vinden om beide resultaten te bereiken. Als we alleen maar militante manieren hebben zonder die massale toestanden van politiek protest, dan worden die militanten hoogstwaarschijnlijk opgespoord door de politie, onderdrukt, gearresteerd en berecht. Hebben we alleen die grote happenings, dan leidt het gebrek aan politiek conflict tot neutralisering van de beweging. Dus allebei is nodig! Dat is de uitdaging voor een beweging die langdurig moet doorgaan, omdat het soms moeilijker is om voor veel maanden een toestand van onrust te doen ontstaan. Het is gemakkelijker on terug te vallen en van een protest een soort coole, goed voelende culturele gebeurtenis te maken. Dat is het gevaar, want cultuur, creatieve actie of happenings mogen nooit in de plaats van de politieke inhoud van het protest komen.

Uitstekend! Laten we hopen dat je die weg vindt. Zou je nog iets aan dit interview willen toevoegen?

Ramona: Toen dit protest begon, voelde het alsof we helemaal alleen in de wereld waren. Je kon moeilijk beredeneren of je er wel goed aan deed. Brachten we door het virus elkaar niet massaal in gevaar? Maar spoedig zagen we dat er mensen dood gingen. Simpel aan de kant staan en wachten tot de autoritaire staat ons leven, onze vrijheid en onze strijdvaardigheid zal afnemen is domweg onaanvaardbaar, ook al betekent het dat we veel riskeren als we de straat opgaan. Ik denk dat in de hele wereld veel mensen nu tot eenzelfde conclusie zijn gekomen. Het is voor ons heel inspirerend dat we niet alleen zijn, dat massale onrust en rellen over de hele wereld plaats vinden. Ik vind het heel belangrijk dat wij als anarchisten deel zijn van de strijd. Wij laten zo zien dat niet de fascisten, de complottheoretici, de liberalen, de Ngo's of andere spelers van de staat of parastaat bepalen wat strijd in het Covid-tijdperk moet zijn. Ik denk dat Covid nog veel jaren zal blijven. Wij kunnen domweg niet de straat overlaten aan initiatieven die op zichzelf een gevaar zijn voor de vrijheid, voor zelforganisatie, voor horizontaliteit en het antiautoritaire. Ik denk dat het onze historische plicht is om te strijden en de mensen te laten zien hoe je als anarchisten moet strijden.

Bron: 'Slovenia. Tactics and challenges in the ongoing social uprsing' op: i-f-a.org

vertaling door Jan Bervoets

Aankondiging Vrije Bond Congres 2021

Beste anarchisten, kameraden en Vrije Bondleden,

Met groot genoegen nodigen we jullie uit voor het derde jaarlijkse Vrije Bond Congres. Het congres vindt ditmaal van 3 tot en met 5 september 2021 plaats op het kampeerterrein Tot Vrijheidsbezinning in Appelscha. Alle leden van de Vrije Bond zijn hiervoor uitgenodigd. Het congres wordt jaarlijks georganiseerd, zodat we bij elkaar kunnen komen en samen de toekomst van de Vrije Bond en de bredere anarchistische beweging kunnen uitstippelen. Hierbij willen we vooral ruimte creëren voor ideologische discussies en het smeden van plannen voor de (middel)lange termijn. Het congres is natuurlijk ook de perfecte plaats om nieuwe anarchisten en Vrije Bondsleden tegen te komen of bij te praten met oude bekenden en mensen die in dezelfde thema's geïnteresseerd zijn.

Alle leden van de Vrije Bond zijn al vanaf vrijdag 3 september welkom. Over het begin en einde van het informele en formele deel van het congres, en nog heel veel meer, brengen we jullie later op de hoogte.

Reader

Er wordt voor het congres een reader samengesteld. Hierin staan inleidende teksten met uitleg over het congres. Naast alle praktische informatie staan hierin de concrete voorstellen en discussiestukken die leden in de aanloop naar het congres formuleren en die we dat weekend gaan bespreken.

Heb jij een voorstel of discussieonderwerp dat je wil bespreken op het congres? Stuur het ons toe en dan plaatsen wij het in de reader. Binnenkort volgt er nog een mail met meer informatie over de reader, maar begin gerust alvast te brainstormen/dromen/schrijven!

Camping & praktische zaken

Het congres zal plaatsvinden op het kampeerterrein Tot Vrijheidsbezinning. Dat is een alcohol- en drugsvrije anarchistische camping in Appelscha, Friesland. We willen iedereen die op het congres overnacht, vragen om een tent en slaapspullen mee te nemen.

We hopen dat corona onze levens in september 2021 minder in zijn greep zal houden. Niettemin houden we met alle scenario's rekening en doen we er alles aan om het congres zo veilig mogelijk te kunnen laten plaatsvinden. Aangezien we in 2020 met z'n allen hebben aangetoond hebben dat een coronaproof congres haalbaar én nog steeds gezellig is, zijn we optimistisch.

Wij willen het congres zo toegankelijk mogelijk maken. Daarom vragen we iedereen om hun honden thuis te laten. Ben jij niet in staat bent om in een tent te slapen? Dan kunnen we een vervangende slaapplaats regelen in een caravan of in het huisje dat op het terrein staat.

Heb jij specifieke behoeftes waar wij rekening mee moeten houden? Laat ons vooraf weten wat voor behoefte je hebt, dan maken wij daar werk van.

Heb je kinderen die je mee wil men? Dat kan natuurlijk! We zul- t als vorig jaar een leuk kinderprogramma voorzien. Het helpt ons daar enorm bij als wij weten hoeveel kinderen en van welke leeftijdscategorie er zullen zijn. Laat ons weten hoeveel en van welke leeftijd ze zijn, zodat we daarmee rekening kunnen houden.

Een congres organiseren is veel werk. De voorbereidingsgroep is enorm enthousiast en ondernemend, maar extra helpende handen zijn altijd welkom. Heb je specifieke taken in gedachten waar je ons mee zou willen helpen? Of heb je vragen over het congres? Laat het ons weten!

Je kunt ons bereiken door te mailen naar vrijebondcongres@riseup.net.

door de Vrije Bond Congres voorbereidingsgroep

Stuart Christie leeft voort

Op 15 augustus dit jaar overleed Stuart Christie, die in de jaren 1960-1970 een belangrijke figuur is geworden in de Engelse anarchistische wereld. Daarna heeft hij zich toegelegd op het uitgeven van anarchistische bronnen en verhalen over zijn eigen levensgeschiedenis. Deze geven een historisch beeld over de overgang van de anarchistische guerrilla naar latere opstandige bewegingen en de positie die hij daarin heeft ingenomen. (Deze periode, die heeft geleid tot allerlei vormen van jacht door de politie op zijn eigen persoon, was bijna afgesloten toen ik hem tegenkwam in Barcelona. Dat was in 1980 in het anarchistische avondrestaurant La Tregua, waar ik met hem en zijn tweeënhalfjarige dochtertje aan tafel kwam te zitten. Ons gesprek ging helaas niet verder dan een kennismaking, waarbij het dochtertje blijk gaf van een verbluffende welbespraaktheid, die verder ging dan die van mijn dochter, net een paar maanden eerder drie geworden. Stuart nam snel afscheid, want het werd kinderbedtijd. Ik heb hem verder niet meer ontmoet, ook niet toen ik met leden van de CNT later nog een uitstapje zou maken.)

Keuze voor anarchie en aanslagpoging in Spanje

Stuart Christie werd op 10 juli 1946 in Glasgow geboren. Grootgebracht door zijn grootouders belandde hij uiteindelijk in de mijnplaats Blantyre, waar hij als leerling van de Calder Street School kennismaakte met het socialisme en de Labour Party. Hierin zag hij vooral een middel tot oppositie tegen de regering. Later, weer in Glasgow, gaf hij zijn opleiding tandheelkunde op voor een rol in de vakbeweging en zocht hij aansluiting bij anarchisten. Hij nam, na de raketcrisis van 1961, deel aan het comité van 100 en Ban de Bombeweging tegen plaatsing van Polarisraketten nabij Glasgow. Maar naast het geweldloze antimilitaristische protest koos hij voor de gewapende strijd en zocht hij contact met de Spaanse organisatie *Defensa Interior*, een militante brigade van de FAI, waarmee de Engelse Anarchistische Federatie samenwerkte. Dat was in 1963, toen in Spanje de dictatuur van Franco overging op nieuwe gewelddadige repressiemaatregelen. Na een bomaanslag op het falangistische hoofdkwartier en het kantoor van de geheime dienst, liet Franco op willekeurige wijze vooraanstaande persoonlijkheden oppakken: de communist Julián Grimau werd gefusilleerd, anarchisten als Joaquín Delgado en Francisco Granado kregen de worgpaal. Dat was aanleiding voor Defensa Interior om een bomaanslag op Franco voor te bereiden. Stuart Christie zou meehelpen met het overbrengen van de explosieven naar Spanje. Vanuit Parijs liftend smokkelde hij het materiaal, onder zijn kilt, de Spaanse grens over. Maar op het ontmoetingspunt bij de Puerta del Sol in Madrid werd hij door de politie opgewacht. Hij belandde in de gevangenissen van de Guardia Civil, waar hij meemaakte dat zijn Madrileense kameraad Fernando Carballo werd gemarteld. Zelf werd hij, beschermd door de Britse diplomatie – eigenlijk had de Britse politie hem uitgeleverd – met rust gelaten. Vanwege zijn Britse nationaliteit kon hij niet tot de doodstraf worden veroordeeld: de Krijgsraad gaf Christie 20 jaar gevangenisstraf in de beruchte gevangenis van Carabanchel. Hij zou na drie jaar worden vrijgelaten, met name omdat hij contact hield met zijn geboorteland en daardoor berichten kon doorgeven over de Spaanse toestanden. Zo kon hij

indirect contacten onderhouden met de anarchistische oppositie in Spanje, die voor hun kameraden de straat op gingen. Zijn detentie werd voor Franco te gevaarlijk.

Vrijlating en activiteiten in Londen

Zelf wist Christie tijdens zijn verblijf in Madrid onderwijsakten te behalen in geschiedenis, Spaans en Engels en bovendien kennis te maken met nieuwe vormen van anarchistische guerrillastrijd. Van belang hierbij was de 1 mei-groep, die door middel van ontvoeringen van vooraanstaande personen niet alleen strafverminderingen en vrijlating van vastgezette kameraden, maar ook hervormingen van het Carabanchel-regime wisten af te dwingen. In november 1967 werd Stuart Christie vrijgelaten en keerde hij terug naar Engeland. Daar bleef hij contact houden met zijn Spaanse kameraden en vond hij samenwerking met Albert Meltzer, die al tijdens de Spaanse Burgeroorlog contacten had met de CNT en die, na langdurige medewerking aan het blad Freedom, in 1965 een eigen uitgeverij was begonnen.

> De Special Branche zag Christie als iemand die zijn Spaanse aanslag elk moment in Engeland zou kunnen herhalen

Meltzer was nauw betrokken bij de agitatie voor de invrijheidstelling van Stuart Christie, maar ook voor CNT-voormannen als Luis Edo, waarmee Christie in de gevangenis bevriend raakte. De samenwerking met Christie leidde tot de heroprichting van Anarchist Black Cross (ABC), oorspronkelijk een Russische organisatie ter ondersteuning van revolutionaire gevangenen, tijdens het tsarenrijk maar ook toen de Goelag voor anarchisten werd geopend. Nu was het een Engelse actiegroep die zich inzette voor de bevrijding, en tegen de repressie, van anarchisten en slachtoffers van het fascisme. Meltzer en Christie behaalden zelf een succes in de vorm van de bevrijding van CNT-veteraan Miguel García. Ook ontmoette Christie zijn levenspartner Brenda Earl, die actief bij de Spaanse zaak betrokken was. In 1968, tijdens het grote en eerste congres van de Internationale van Anarchistische Federaties in Carrara, was Christie een van de speciale waarnemers. Daar bracht hij voor informeel contact een International Black Cross tot stand en maakte hij kennis met Giuseppe 'Pino' Pinelli, die een half jaar later de dood zou vinden door een val uit het raam van een Milanees politiebureau. (Dat was een gevolg van de anarchistenjacht van de Italiaanse politie na de bloedige bomaanslag op de Piazza Fontana. Pinelli was toen op de hoogte van een contact tussen het Griekse kolonelsregime en Italiaanse fascisten om als antwoord op de Europese sancties tegen dat regime terreuraanslagen te plegen. Hij wist dus teveel.).

Op de verdachtenlijst

Op instigatie van Spanje waren Christie en Brenda mikpunt van de Special Branche van de Britse politie. Dat bleef ook zo na Franco's dood, toen onder de regering Suárez allerlei bloedige aanslagen werden gepleegd. Deze werden feitelijk door fascisten, waaronder de Griekse politie, gepleegd. Maar de Special Branche zag Christie als iemand die zijn Spaanse aanslag elk moment in Engeland zou kunnen herhalen. Herhaaldelijk kreeg hij te maken met huiszoekingen of werd hij op een politiebureau ontboden. Slechts een enkele maal leidden zijn eigen acties tot arrestatie. Tijdens campagnes tegen de Vietnamoorlog verspreidde Christie nep dollarbiljetten, waarop in plaats van de muntwaarde 'één mensenleven' werd aangegeven: dit werd als valsmunterij beschouwd.

Het meest bekende schijnproces tegen hem was dat van de Stoke Newington Eight, die door Justitie werd gezien als een afdeling van de Angry Brigade. Deze 'brigade' had geen verbinding met de organisaties die Christie en Meltzer probeerden op te zetten. Zij bestond uit een aantal, onafhankelijk van elkaar werkende, groeperingen op wijk- of kraakbasis, die met kleine bomaanslagen op openbare gebouwen probeerden de repressie tegen Vietnamdemonstraties of Noord-Ieren tegen te gaan. Justitie reageerde met willekeurige arrestaties en in scene gezette processen.

Op 20 augustus 1971 deed de politie een inval in het kraakpand Amhurst Road 359, arresteerde zes bewoners en bracht een grote partij wapens en explosieven naar voren. Een dag later werd in dat huis ook Stuart Christie opgepakt. Zo construeerde de politie de Stoke Newington Eight als een groep die gezamenlijk werd aangeklaagd. De groep werd achttien maanden zonder borgtocht in arrest gehouden en stond uiteindelijk van 30 mei tot 6 december 1972 terecht, in het tot dan toe langste proces in de Britse geschiedenis. Justitie vroeg voortdurend uitstel om het bewijsmateriaal voor het wapenbezit en de explosieven rond te krijgen. Na maanden procederen moesten zij aanklachten en processen-verbaal wegens onjuistheid intrekken. Veel materiaal, zoals bijvoorbeeld een tweetal ontstekers in een auto van Stuart Christie, bleek door de politie zelf te zijn geplant! Van de Stoke Newington Eight werden vier personen uiteindelijk aan 'samenzwering' schuldig verklaard, maar niet voor het voorbereiden van aanslagen. Stuart Christie werd vrijgesproken. Spoedig daarop kreeg hij van iemand van de Special Branche de tip om Londen te verlaten. Hij vond een goedkoper huis op Orkney, waar hij vrij kon rondlopen. Maar ABC werd in december 1979 voor de rechter gedaagd wegens 'conspiring with persons unknown, at places unknown to cause explosions'. Dit proces dat de spottende bijnaam 'persons unkown' kreeg, leidde tot vrijspraak maar bracht aan het licht hoe Britse conservatieven door schijnprocessen zekere mythes van niet bestaand terrorisme in stand hielden.

Verweer en propaganda

De anarchisten beantwoordden deze machinaties van justitie met hun eigen propaganda. In een gezamenlijk boekwerk *The floodgates of anarchy* zetten Meltzer en Stuart uiteen waarom de bezitsloze massa's, die feitelijk de grondslag vormen van de maatschappij waarin zij hun leven kunnen organiseren, nog altijd onderworpen zijn aan de aartsvijand van deze maatschappij: de Staat en de oorlog. In een inleiding van de herdruk van dit boek in 1998 vat Stuart Christie het doel van deze publicatie samen: '"Oorlog wordt juist veroorzaakt door de nederigheid van de massa's," schreven wij in de eerste druk. Inderdaad! Dat is de oorzaak van elke ramp die de meerderheid van bezitslozen overkomt. En die nederigheid wordt juist veroorzaakt door het onvermogen van deze meerderheid om de macht in henzelf te erkennen, dus het vermogen om samen te gaan om een betere wereld te winnen door "de sluisdeuren van de anarchie" open te gooien.'

Stuart Christie voerde zijn strijd tegen de staat en de machtshiërarchie vooral als publicist. ABC gaf het tijdschrift *Black Flag* uit. Het anarchisme van *Black Flag* distantieerde zich van *Freedom*, dat volgens Metzer en Christie te pacifistisch was en daardoor te zeer geneigd was tot compromissen met regeringspolitiek. Anarchistische strategie moest leiden tot effectieve mobilisatie tot verdediging van de arbeiders en burgers tegen de staat en oproep tot het verzet zoals wij dat in het Nederland van de bezettingstijd kennen. Een van de *Black Flag*-publicaties is de anonieme brochure voor een burgermilitie: *Towards A Citizens' Militia*, waarin directe actie en verzetsorganisatie worden behandeld als een gewenst onderdeel van de samenleving.

Doordat Christie naar Orkney moest verhuizen, werd de directe samenwerking met Meltzer verbroken. Op het eiland richtte Christie de Cienfuegos Press op, bekostigd door de royalty's die hij voor zijn memoires kreeg. Hij verspreidde een tijdschrift *Cienfuegos Press Anarchist Review*. Daarin publiceerde hij vertalingen van artikelen van en over Spaanse anarchisten en zijn eigen memoires. De naam van de uitgeverij is die van Camillo Cienfuegos, naast Che Guevara commandant van de Cubaanse revolutie, waarvan indertijd is verondersteld dat hij de anarchist van het gezelschap was. Door zijn steun aan ABC en de kosten van het 'persons unknown'-proces raakte de uitgeverij in 1980 failliet. Een boek *The Christie File*, memoires die door zijn uitgeverij zouden worden uitgebracht, moest in allerijl aan een Amerikaanse uitgeverij worden overgedragen, die het in een goedkopere versie liet verschijnen. De publicaties van Cienfuegos Press laten vooral de militante kant van de anarchistische beweging in werking zien. Later, gevraagd over zijn sympathie voor de guerrilla van de Angry Brigade, legde hij uit hoe de 1 mei-beweging van Spanje en de Angry Brigade met minder inclusieve groepen als de Rote Armee Fraktion in Duitsland, de Brigate Rosse in Italië of Al Qaida in de eerste plaats werden gemotiveerd: 'In de clandestiniteit (van dergelijke groepen) raken de activisten verwijderd van het idealisme en de realiteit. Wat begon als een daad als middel naar een ander doel werd een doel op zichzelf. Dan begint de onvermijdelijke spiraal naar de criminaliteit' (*3:AM Magazine*, april 2004). In dit laatste geval opereren zij niet alleen als substituut voor het staatsgezag of in naam van God, maar kunnen zij ook door de staat of de maffia worden geïnfiltreerd, zoals bij de Brigate Rosse het geval was. Militante aanslagen en verzet moesten volgens Christie altijd een sociale achtergrond hebben en dienen als verdediging van directe actie of organisatie van onderop in een breder verband.

Historicus en schrijver

In 1980 keerde Stuart weer terug naar Engeland en ging hij in Hastings wonen, waar hij voort ging met schrijven. Hij begon een eigen methode van historische research te ontwikkelen over de antimaatschappelijke, dus criminele, ontwikkeling van de staatspolitiek. Christie zelf schreef een handboek voor criminele opsporingsmethoden *The investigative researcher's handbook* (1983), om te gebruiken voor detectie van staatsmisdadigers zoals geheimagenten: ABC kon op die manier de internationale gemeenschap inlichten over de repressie in het land en rapporteren over de directe organisatie van de maatschappij tegen de (geheime) politie. Christie paste die methode toe op de Italiaanse terrorist Stefano Delle Chiaie (1984) als verpersoonlijking van het neofascisme in Italië, en verantwoordelijk voor de bloedige bomaanslag in Bologna op 2 augustus 1980. Hiermee gaf hij ook een beeld van fascistische netwerken binnen de geheime diensten.

In de begintijd van het internet ontstonden digitale versies van zijn uitgaven onder de naam Christie Books. Naast talrijke andere werken verschenen zo zijn herschreven memoires uit 1980 in drie delen. Daarnaast kwamen er biografieën en werken van Spanjaarden die hij gekend heeft, zoals Luis Alfred Edo. Zijn historisch werk *We the anarchists* (1996) is een uitvoerige studie over de geschiedenis van de Spaanse anarchistische federatie FAI van 1927 tot 1937. In 2008 verscheen *The Angry Brigade*, blijkens de ondertitel een beschrijving van 'de spectaculaire opkomst en val van de eerste stadsguerrillagroep in Engeland'. In zijn laatste jaren wijdde hij zich aan de uitgave van een autobiografie in diverse delen van Farquhar McHarg onder de titel *¡Pistoleros!*, over diens avonturen met de CNT in 1918-1924 (met toevoegingen over 1976-1977). In *Building Utopia: The Spanish Revolution 1936-1937* (2016) beschreef hij de samenwerking van de FAI met de sociaaldemocraten en de communisten in de regering Caballero als een fatale vergissing, omdat daardoor de basisbewegingen van de CNT werden beknot.

In juni 2019 overleed Christie's partner Brenda. Zelf overleed hij een jaar later, twee weken nadat bij hem kanker werd geconstateerd. Hij gleed vreedzaam weg in gezelschap van zijn dochter en met Brenda's lievelingsmuziek 'Pennies From Heaven' in zijn oren. Het laatste woord over hem zal voorlopig nog niet worden gesproken.

door Jan Bervoets

Bronnen

Uitvoeriger memoires als driedelige heruitgave van *The Christie File*:

1) *My Granny Made Me An Anarchist (1946-1964)*

2) *General Franco Made Me A Terrorist (1964-1967)*

3) *Edward Heath Made Me Angry (1967-1980)*

Deze boeken zijn online te vinden op issuu.com/skateraw.

The Floodgates of Anarchy (1998), online te vinden op theanarchistlibrary.org.

Christies latere opvattingen over aanslagen en ontvoeringen geciteerd uit *3:AM Magazine*, april 2004, op het internet: www.3ammagazine.com.

Herinneringen over zijn laatste jaren: Jessica Thorne, 'Death of a mentor' op freedomnews.org.uk.

Welk boek lezen in tijden van coronacrisis?

Corine Pelluchon over *Wij Eichmannetjes* van Günther Anders

De Franse krant *Le Monde* vroeg in haar uitgave van 20 maart aan een aantal schrijvers en filosofen welk boek ze in deze crisisperiode de lezers zouden aanraden. De filosofe Corine Pelluchon, auteur van onder meer *Pour comprende Levinas*, raadde de lezers de lectuur aan van (in Nederlandse vertaling) *Wij Eichmannetjes* van de Duitse filosoof (en eerste echtgenoot van Hannah Arendt) Günther Anders.* Wat volgt, is een Nederlandse vertaling van de recensie van Corine Pelluchon.

'De auteur die men bij voorkeur in deze periode zou moeten lezen is volgens mij Günther Anders (1902-1992): uiteraard zijn *Antiquiertheit des Menschen* en *Wir, Eichmann's Söhne*. Door als Oostenrijkse Jood de catastrofe van de twintigste eeuw aan den lijve ondervonden te hebben, is Anders erin geslaagd ons te leren omgaan met negatieve emoties. Hij leert ons schrik te hebben van de catastrofe. Dit doet hij met de bedoeling om deze ineenstorting te voorkomen, in tegenstelling tot de collapsologen die genoegen nemen met het voorspellen ervan. Anders wijst ons op de kloof die er bestaat tussen onze capaciteit om schade te berokkenen, hetgeen door de techniek tot in het oneindige versterkt wordt en dat in zijn ogen door de kernenergie belichaamd wordt, en onze moeilijkheid om te lijden voor de ander. In dit opzicht, zo denkt hij, zijn wij veel kleiner dan onszelf omdat we niet in staat zijn over te stappen van de kennis naar het begrijpen. Günther Anders, die zowel een talentrijk denker als schrijver was en het vakjargon afwees, had ook begrepen dat de simpele berekening ons dom kan maken. Zonder de rede op te geven, veronderstelt de transitie naar een andere wereld bij hem een kennis die ingebed ligt in de angst en in staat is de mensen te raken. Hij sluit hierbij aan bij Bernanos, die van mening is dat de "hoop niet het optimisme betekent maar overwonnen wanhoop". Indien de verschrikkingen van de twintigste eeuw de mensen niet wijzer gemaakt hebben, kan men er uiteraard aan twijfelen of de huidige ervaring hun gedrag zal veranderen.'

door Johny Lenaerts

Noot

* Naast vele andere teksten van en over Günther Anders is dit boek in Nederlandse vertaling te vinden op bosjananne.wordpress.com.

rubriek
Dialoogje

Morrelen aan **waarheden**

Je moet ze niet over één kam scheren, die complotdenkers.

Waarom niet? Ze hebben duidelijk iets gemeen.

Ze zijn niet allemaal extreemrechts of zo.

Nee, maar extreemrechts vaart er wel bij.

Ook binnen extreemlinks is veel wantrouwen. Tegen de staat.

Gezond wantrouwen tegen de staat is terecht. Dat is geen complotdenken.

En de grote bedrijven.

Die zijn per definitie niet te vertrouwen, dat is inherent aan het kapitalisme. Dat het kapitalisme als systeem niet deugt, dat staat niet ter discussie, dat kun je gewoon aantonen.

Aan gelijkdenkenden, ja, maar hoe overtuig je andersdenkenden daarvan? De eerste de beste rechtse complotdenker...

Die zal daar niet voor open staan.

Allicht. Maar een linkse complotdenker?

Die bestaan niet.

Een voormalig linkse dan.

Zal ook niet lukken, zonde van de moeite.

Dat is maar de vraag. Het hangt er vanaf of je de juiste toon vindt.

Welnee, die lui zitten opgesloten in hun eigen bubbel.

Je kunt altijd proberen die bubbel lek te prikken.

Zonde van de energie.

Stel dat het zou lukken de juiste snaar te raken.

Een kans van pakweg 1 op de miljoen.

Dat geloof ik niet. Het zal moeilijk zijn om ze te bereiken, maar het is niet onmogelijk.

In theorie niet nee, maar ideeën hebben nou eenmaal weinig met de werkelijkheid te maken. Je kunt het waandenkbeeld van een complotdenker niet zomaar even doorprikken. Iemand die denkt dat hij Napoleon is zal alles in dat licht zien. Er zijn zelfs mensen die geloven dat de aarde plat is. Ze denken dat ze enorm kritisch zijn, en dat alleen zij het door hebben. In hun ogen zijn wij de sukkels. Mensen zijn enorm creatief met overal een draai aan geven. Alles wat jij zegt zal op de een of andere manier in de complottheorie passen en die theorie zelfs bevestigen en versterken.

We zouden ons kunnen richten op de twijfelaars. Wat ik veel mensen uit onze kringen zie doen, is enorm tekeer gaan tegen die twijfelaars, die meelopers. Daarmee krijg je ze niet terug.

Hoezo terug?

Ik zie er mensen bij die ik kende als kritisch en links.

Rare mensen ken jij dan.

Het zou me niet verbazen als jij ze ook kent.

Mijn beste vrienden zullen het niet zijn!

Een gezond wantrouwen ten opzichte van de regering, en een kritische houding ten opzichte van de wetenschap, vooral als het gaat om vaccins en belangen van de farmaceutische industrie, daar is niks mee mis natuurlijk.

Meteen ontvrienden die lui, op Facebook, als je daar überhaupt nog op zit.

Dat doe ik lang niet bij allemaal. Sommigen draaien later weer bij. Anderen zie je steeds verder weg dwalen. Verbijsterend.

Dwalen, daar geloof ik niet in. Die mensen zijn nooit echt links geweest.

Als dat zo is, is er inderdaad niets aan te doen...

Mijn idee.

Een beetje als een stel dat uit elkaar gaat en elkaar verwijt: 'dan heb je dus nooit echt van mij gehouden'. Dat klopt vaak ook niet. Mensen en situaties kunnen veranderen.

Maar echt kritische mensen zullen steeds meer begrijpen, steeds betere keuzes maken, de groei van kennis enzovoort.

Gemiddeld is dat hopelijk wel zo, maar dat geldt niet voor elk individu. Verwarring en dwalen blijven mogelijk.

Niets aan te doen dus, net wat ik zei.

Behalve dat die dwalingen hersteld kunnen worden.

Ik weet niet waar je dat optimisme vandaan haalt.

Die mensen vinden eerst A, en nu denken ze B. Jij zegt: eigenlijk vonden ze nooit echt A.

Precies!

Maar dan waren ze dus eerst aan het dwalen.

Uiteraard.

Dus dwalen bestaat, je zei daarnet van niet.

Pffff, oké, maar hoe wil je ze dan bereiken?

Om eerlijk te zijn, dat weet ik ook niet!

En hoe wil je bereiken dat ze terugkeren tot hun oude ideeën?

Ze bekeren, haha, letterlijk. Maar nee, ze moeten natuurlijk niet precies terug naar hun oude ideeën, daar ontbrak blijkbaar wat aan.

Hèhè, dat zei ik toch ook!

Misschien waren ze juist te veel op waarheid gericht.

Huh? O, viruswaarheid.

Ja, nu zoeken ze naar een theorie die antwoord geeft op alle urgente vragen. Maar het is niet zo eenvoudig om antwoorden te vinden.

Anarchisme heeft genoeg antwoorden, genoeg om actief mee aan de slag te gaan. Dat virus bijvoorbeeld, daarover kun je allerlei ingewikkelde biologische, medische of scheikundige verhalen vertellen, oké, daar schiet jouw en mijn kennis tekort, maar belangrijker is de vraag: hoe kon het virus zich zo massaal verspreiden? Dan kom je meteen bij het kapitalisme terecht, bij de bio-industrie, bij het massale vliegverkeer, bij de belangen van het grootkapitaal…

Mee eens, maar de problemen zijn zo groot. Veranderen van onderaf, zoals anarchisten willen, dat vergt zoveel moed en doorzettingsvermogen. De ongelijkheid, het leed van vluchtelingen overal, de klimaatcrisis. Is het gek dat velen zich machteloos voelen?

Nou, ik heb meer het gevoel dat de meeste van die lui niet verder kijken dan hun eigen navel.

De linkse strijd is er een van lange adem. En dat kan ontmoedigend werken. Zodat het misschien verleidelijk is voor sommigen om in fantasieverhalen te gaan geloven.

Wat lost dat op?

Niets natuurlijk! Maar het geeft misschien een soort voldoening. Fijn anderen de schuld geven. Ergens bijhoren, bij een groep die 'het door heeft', lekker voor het ego.

Misschien zaten ze dan om diezelfde reden eerst bij linkse groepen. Lekker overal tegenaan schoppen, links of rechts, zolang je maar schoppen kan.

Ik weet het niet. Het is waarschijnlijk een ratjetoe van allerlei beweegredenen. Uiteindelijk gaat het vooral om opvattingen over het omgaan met 'waarheid'. De waarheid is van haar voetstuk gevallen, niemand kan de waarheid nog claimen. Dat is op zich goed. Maar in plaats van heel secuur zoeken en uitproberen wat dan wel houdbaar is, gaan mensen denken dat de gekste dingen waar kunnen zijn, en dat niemand hen die waarheid kan afpakken. Voor zichzelf houden ze toch dat voetstuk nog overeind.

En jij denkt dat daar nog aan te morrelen valt?

Misschien is het een illusie, maar ik zou het toch willen proberen.

door Mirka

strip

rubriek
Antifa

Van aardappel tot rassensegregatie

Het volksnationalisme van Voorpost

In oktober 2020 verscheen het nieuwe 'Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland' van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en daarin vermeldt de NCTV dat kleine groepen 'boze burgers' aansluiting zoeken bij de aanhoudende boerenprotesten. Ook extreemrechts zoekt aansluiting, getuige de berichten op social media. Zo deelt de Twentse kring van de extreemrechtse actiegroep Voorpost op zaterdag 17 oktober gratis aardappelen uit aan de Hengelose bevolking onder het mom van ondersteuning van de Nederlandse boeren.

> Ten tijde van de wereldwijde boycot tegen Zuid-Afrikaanse producten, importeerde Voorpost goederen uit Zuid-Afrika

'Steun onze boeren. Onze boeren in Nederland hebben het zwaar. De Nederlandse regering maakt het onze boeren onmogelijk door allerlei wet- en regelgevingen met quotums waar aan [sic] voldaan moet worden,' kopt de flyer van Voorpost. Wat opvalt in deze eerste drie zinnen is de nadruk op het woord 'onze'. Veel uitleg wordt er verder bij deze regels niet gegeven. Vervolgens valt te lezen dat de Nederlandse regering door middel van import een boycot van producten van 'eigen bodem' in gang heeft gezet. 'Op deze manier wil de regering onze boeren failliet laten gaan en de grond opkopen om er onder andere huizen op te zetten.' Waar deze 'wijsheid' vandaan komt is volstrekt onduidelijk en riekt meer naar een complotverhaal dan dat deze op waarheid berust. Tot slot roept de actiegroep nog op om 'onze boeren niet ten onder te laten gaan, help mee. Wees loyaal, koop lokaal'.

Anti-blank racisme

Op de achterkant van de dienstauto van Kamphuis Dienstverlening zit een sticker met de tekst: 'Stop anti-blank racisme'. Vanuit deze transsporter van dit Oldenzaalse glazenwassersbedrijf verdelen Voorpostactivisten 300 kilo aardappelen onder het winkelende publiek in Hengelo. Volgens de organisatie 'reageert het publiek overwegend positief'. Maar wat het overgrote deel van de mensen nauwelijks weet is dat Voorpost een extreemrechtse organisatie is die zich niet alleen met Nederlandse boeren solidair verklaart, maar ook steun geeft aan de blanke boeren in Zuid-Afrika. En die steun reikt terug tot ver in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw toen het land nog een systeem van rassensegregatie (apartheid) kende. Ten tijde van de wereldwijde boycot tegen Zuid-Afrikaanse producten, importeerde Voorpost goederen uit Zuid-Afrika die door blanke Zuid-Afrikanen werden geproduceerd. Begin jaren negentig waren er zelfs serieuze plannen om in Zuid-Afrika te gaan vechten om het blanke minderheidsregime aan de macht te houden. De gehoopte burgeroorlog van de militante extreemrechtse Afrikaner Weerstandsbeweging mislukte echter. Daarmee verdween het initiatief van Voorpost om daadwerkelijk de wapens op te pakken van tafel.

Voortzetting

Met een Voorpostkring in Zuid-Afrika blijft de organisatie zich inzetten voor de blanke boeren in het land. Ook in Nederland staat het geregeld op de agenda. Her en der vinden er kleine solidariteitsacties plaats. Zo demonstreert de extreemrechtse actiegroep regelmatig bij de Zuid-Afrikaanse ambassade in Den Haag tegen het 'anti-blank racisme'. Ook de anti-apartheidsactivist en de latere president van Zuid-Afrika, Nelson Mandela, is geregeld het mikpunt. Bij de onthulling van zijn standbeeld gooien enkele Voorpostactivisten met rookbommen, delen folders uit en roepen leuzen. Op 18 juli 2020, de verjaardag van Mandela, hangen demonstranten van Voorpost een bord om de nek van het beeldhouwwerk met de tekst 'Terrorist Communist Moordenaar'. Enkele andere Voorposters staan met een spandoek voor de sculptuur waarop de tekst 'Stop de moorden op blanke boeren' valt te lezen. Elders in het land plakken extreemrechtse actievoerders op deze dag kleine posters met soortgelijke teksten in straten die iets te maken hebben met de overleden staatsman.

Vlaamse Voorposters richten hun pijlen eveneens op de voormalige leider. Daar ageert de groep tegen straatnamen die verwijzen naar anti-apartheidsstrijders, want, zo schrijven de actievoerders, veel blanke boerenfamilies zijn om het leven gekomen tijdens de anti-apartheidsstrijd. Enkele dagen na de verjaardag van Mandela start de Gentse afdeling van Voorpost een rouwregister voor vermoorde blanke boeren. Dat voor Gent is gekozen komt niet uit de lucht vallen. De Gentse burgemeester opende enkele maanden geleden een rouwregister voor de vermoorde Amerikaan George Floyd die door racisme om het leven is gekomen. De website luidt: 'Daar de beschuldigingen van racisme de laatste tijd nogal, om het zachtjes uit te drukken, een eenzijdig beeld geven, zal Voorpost heden zaterdag 20 juni de aandacht vestigen op de plaasmoorde in Zuid-Afrika'.

Politisering

Sinds enkele jaren probeert Voorpost de 'plaasmoorde' in Zuid-Afrika onder de aandacht te brengen. Het Nederlandse woord voor 'plaasmoord' is erfmoord. Deze moorden worden zo genoemd omdat volgens de organisatie veel blanke boerenfamilies het slachtoffer zijn geworden van brute roofovervallen. Blijkbaar zijn de overvallers in de veronderstelling dat men veel geld kan halen bij de Afrikaander. Voorpost daarentegen politiseert deze moordpartijen door te stellen dat het op raciale gronden plaatsvindt. Collega-activisten in Vlaanderen spreken zelfs over een 'genocide' van de boerenbevolking alsof er een vooropgezet plan bestaat om de blanke minderheid stelselmatig uit te roeien. Daarnaast schuift men de schuld van het geweld in de schoenen van African National Congresleden. Enkele leiders zouden in het verleden opgeroepen hebben tot het uitmoorden van blanke boeren. Oude afbeeldingen die ten tijde van de apartheid het ongenoegen moesten uiten over de onderdrukking van niet-blanken worden opnieuw gebruikt om te bewijzen dat er een sfeer is ontstaan die het rechtvaardigt om blanke boeren te vermoorden. Zo gebruikt Voorpost een oude foto van twee zwarte Zuid-Afrikanen die een bordje bij zich hebben met de tekst 'Kill the Boere, Kill the Farmer'.

Etnisch nationalisme

Voorpost schetst met haar aardappelactie in Hengelo een beeld van een bedreigingsscenario, waarin supermarkten een rol spelen die 'liever aardappelen uit Israël, Egypte en Ghana verkopen dan dat ze Nederlandse boeren ondersteunen'. Ook de regering draagt bij aan het onheilspellende script. 'Via het stimuleren van import van buitenlandse goederen worden producten van eigen bodem geboycot', aldus de organisatie. Voorpost plaatst zichzelf daarmee als voorname verdediger van de bedreigde Nederlandse boer. Sinds jaar en dag hanteert de organisatie het begrip 'volksnationalisme', ook wel etnisch nationalisme genoemd. Ze gaan uit van een bestaande volksgemeenschap, een ethnos, met een gemeenschappelijke taal, cultuur en geschiedenis, waarbij het volk belangrijker is dan de staat. In deze visie vormt het volk de basis van een staat. Of het nou gaat om het gratis uitdelen van 'Nederlandse aardappels', die geteeld zijn door 'onze boeren', of het steunen van het blanke broedervolk in Zuid-Afrika, in beide gevallen stelt Voorpost het eigen (blanke) volk centraal. En mede daardoor is Voorpost een van de vele loten in de extreemrechtse familie.

In beide gevallen stelt Voorpost het eigen (blanke) volk centraal

door John Postma

rubriek

Gedonder van onderop

Een draaikolk van strijd

De wereld is een draaikolk van sociale strijd, rond de meest uiteenlopende onderwerpen en op alle continenten. Corona legde veel strijdlust enigszins lam, omdat mensen uit voorzichtigheid, angst maar ook op bevel veelal thuisbleven. Dat effect is wel voorbij. Deels omdat mensen geleerd hebben om min of meer coronaproof te demonstreren, deels ook omdat de nood simpelweg te hoog is en de urgentie zo sterk dat langer wachten geen optie meer is. Zo hadden we vanaf eind mei al de Black Lives Matteropstand in de Verenigde Staten, deels weggeëbd maar steeds weer oplaaiend als een nieuwe racistische politiemoord daartoe aanleiding geeft. Zo'n recente aanleiding vormde het doodschieten van Walter Wallace in Philadelphia op 26 oktober door de politie in die stad. Weer een racistische moord van staatswege, gevolgd door demonstraties en felle strijd tegen de politie.

In Nigeria wordt intussen niet enkel geroepen om hervorming van de politie, maar ook om haar afschaffing

Nigeria

Maar we verlaten de VS nu snel, want ontwikkelingen elders zijn minstens zo belangwekkend, terwijl ze vaak veel minder aandacht krijgen. We gaan naar Nigeria. Daar is, zoals in heel veel landen, de politie zeer gehaat. Extra gehaat is het politieonderdeel SARS, opgericht als speciaal boevenbestrijdingsteam. Dit team blinkt echter vooral uit in het oppakken, mishandelen, folteren en anderszins terroriseren van jonge mensen. Die jonge mensen zijn niet alleen als de dood voor deze staatsterroristen, ze zijn inmiddels vooral ook razend. De woede kwam los nadat er begin oktober een video opdook van wat er uit zag als dodelijk politiegeweld door SARS.

Massademonstraties waren de reactie, in de miljoenenstad Lagos maar ook elders. Traangas was de reactie van de politie op de demonstranten, die echter in groten getale doorgingen met betogen. Politie beloofde hervormingen. Demonstranten gingen door met demonstreren. Politiechef beloofde ontbinding van SARS, overplaatsing van agenten uit die eenheid en onderzoek naar mensenrechtenschendingen. Demonstranten gingen door met demonstreren. Het ging hard tegen hard. Volgens Abolition Media waren er intussen meerdere politiebureaus bestormd, waren een tv-station en andere bedrijven in de fik gestoken en een gevangenis opengebroken. Twee agenten legden het loodje bij de bestorming van een politiebureau, aldus deze berichtgeving. Ja, dat komt er nu van als je de bevolking eindeloos tergt.[1]

De repressie was intussen hevig. Op 20 oktober beschoot de militaire politie een demonstratie. Ze schoot twaalf mensen dood die daarbij het volkslied aan het zingen waren. Inmiddels horen we een stuk minder over straatprotest. Het lijkt er op dat er een soort gespannen rust is teruggekeerd, misschien uit angst voor grotere bloedbaden van regeringszijde, misschien doodgewoon uit tijdelijke vermoeidheid. Intussen is natuurlijk ook de vraag: hoe verder? Met alleen demonstraties red je het niet tegen een staatsmacht die bereid en in staat is ongebreideld geweld in te zetten en mensen overhoop te knallen. Interessant is intussen dat ook in Nigeria niet enkel wordt geroepen om hervorming van de politie, maar om haar afschaffing.[2]

Thailand

We gaan ons mentaal verplaatsen, oostwaarts. Thailand! Daar woeden al maandenlang protesten van jongeren, studenten maar opvallend prominent ook jongere scholieren. Doelwit is een regering onder de voormalige legerchef Prayuth, die in het kielzog van een staatsgreep in 2014 is aangetreden. Weliswaar zijn er sindsdien verkiezingen geweest, maar de grondwet waar die op gebaseerd waren, is weinig democratisch. De ontbinding van een oppositiepartij, eerder in 2020, was al aanleiding tot protest. In de zomer en herfst kregen demonstraties omvang en vaart.

De eisen waren democratisch, niet expliciet links, laat staan radicaal of anarchistisch. Mensen wilden een democratischere grondwet, het aftreden van de premier, en minder macht voor de monarchie. Dat laatste is zeer opvallend, want de koning heeft in het land een vrijwel onaantastbare positie. Op kritiek op vorst en echtgenote van de vorst staan strenge straffen. Maar dat weerhield demonstranten niet langer. Het helpt natuurlijk niet dat de huidige koning voornamelijk in Duitsland van zijn luxe zit te genieten. Dat hij zijn hond tot maarschalk heeft benoemd, was ook geen move die zijn aanzien verder verhoogde.

Demonstranten braken dus een taboe, en intussen zijn enkelen al aangeklaagd omdat ze de koningin onheus bejegenden of iets dergelijks. Daarmee doelde de staat op het feit dat betogers zich lieten zien en horen terwijl een stoet met de vorstin daarin langs trok. Koningin verbijsterd, politie boos, en een stevige aanklacht.

Aanvankelijk kregen demonstranten nog ruimte van het staatsgezag. Waarschuwende taal vanuit het gezag: ga niet te ver. Dat wel. Kennelijk gaan demonstranten intussen 'te ver', want bij demonstraties in november trad de politie hard op, met waterkanonnen en meer van dat repressieve fraais. Intussen zijn er ook betogingen die het koningshuis juist ondersteunen, en bij een recent protest tegen de regering kwamen enkele demonstranten om wegens kogels uit mysterieuze hoek. De feestelijke proteststemming van eerder dit jaar is grimmig geworden. Demonstranten hebben intussen wel een grote behendigheid ontwikkeld. Indrukwekkend waren bijvoorbeeld beelden waarin grote rijen demonstranten van achterin de manifestatie helmen doorgaven aan de mensen die vooraan tegenover de politie stonden.

Het zal interessant worden hoe dit verder gaat. Er zijn speculaties over een dreigende militaire staatsgreep en mogelijk zelfs een bloedbad dat de staat onder demonstranten kan aanrichten. Dat zou dan niet voor het eerst zijn: in 1976 vond er ook zo'n bloedbad plaats, en in staatsgrepen is het Thaise leger sowieso tamelijk ervaren. De vraag wordt hoe breed en actief de steun voor de actievoerende studenten wordt, en dus hoe moeilijk het gaat worden voor de staat om de protesten neer te slaan. De vraag wordt ook of er binnen de protestbeweging geluiden naar voren komen die verder willen gaan dan de huidige eisen. Geluiden die de vrijheidsstrijd beginnen op te vatten, niet alleen als strijd voor wat meer democratie maar echt de hele maatschappij van onderdrukkende structuren en machten willen ontdoen. Een beweging die nu al de heilige monarchie durft te bekritiseren, daar zit wellicht meer moois in verscholen.

Polen

Er is nog een land waar een tot voor kort vrijwel onaantastbare instelling onder hevig vuur van actievoerders is gekomen. Dat land is Polen, en de instelling is de Katholieke Kerk. Dat is een traditioneel bastion van nationalisme en van patriarchale repressieve politiek. Nationalisme en patriarchale politiek zijn wat ook de regering systematisch promoot. Die regering kreeg het voor elkaar dat het constitutionele Hof het toch al uiterst beperkte abortusrecht nog verder afbrak. Volgens de gerechtelijke uitspraak werd abortus nu ook verboden als het kind met een zeer ernstige beperking ter wereld zou komen, en zelfs als vast stond dat de baby na enkele weken al zou komen te overlijden.

Natuurlijk maken zulke abortusverboden geen einde aan abortus. Mensen gaan naar andere landen om abortus te laten plegen of zij laten illegaal abortus plegen. Maar dat betekent dus extra kosten, extra risico's, vaak ook levensgevaar, want lang niet elke illegale abortus wordt ook maar enigszins veilig uitgevoerd. Abortusrecht inperken is mensen in extra gevaar brengen. Ook daarom horen mensen gewoon in volle vrijheid en uit eigen keus abortus te kunnen laten plegen, zonder wettelijke inperkingen.

Dat vinden heel veel mensen die van het abortusrecht gebruik willen maken en hun bondgenoten in Polen zelf ook, en dus kwamen ze in opstand. Tegen de uitspraak van het hof, tegen de regering die het abortusrecht weer aanviel, en dus ook tegen de Katholieke Kerk. Felle demonstraties met vele duizenden deelnemers, in tal van Poolse steden. Een gigantisch protest tegen de regering in de hoofdstad Warschau op vrijdag 30 oktober. Op zondag 25 oktober waren actievoerders zelfs kerken binnengegaan tijdens de mis, om voor het abortusrecht op te komen.

De feestelijke proteststemming van eerder dit jaar is grimmig geworden

Felheid en omvang van de protesten waren immens. En het ging om veel meer dan 'alleen' het abortusrecht. Regenboogvlaggen maakten dat al duidelijk. Mensen waren de strijd aangegaan tegen de rechtse agenda van de regering, en tegen die regering als zodanig. Kris Oosting schreef er een mooi stuk over: 'In Warschau is de revolutie uitgebroken'.[3] Hij schreef daarin onder meer: 'Het blijft niet bij de blokkade van bruggen. Er komen zoveel mensen op de been dat ze in een gebied van kilometers alle mogelijke pleinen en kruispunten bezetten. Wat zich daarna in de stad voltrekt is surrealistisch. Het verkeer ligt volledig stil, de politie rijdt wat radeloos heen en weer

en de wegen vullen zich met grote groepen die wat verdwaasd van plek naar plek trekken met een zichtbare verwondering over wat ze zelf hebben aangericht.' Het woord 'revolutie' is inderdaad wel eens minder van toepassing geweest. 'In de stad heerst een lichte maar vrolijke anarchie', schrijft hij vervolgens nog.

Ik teken ervoor, voor deze anarchie. En het werkt ook, al die opstandigheid in Polen! De gerechtelijke uitspraak wordt pas van kracht als die is gepubliceerd, en die publicatie is vooralsnog maar eventjes opgeschort. We horen nu even iets minder over de protesten, maar ze zijn bepaald niet verslagen.

De protesten gingen om veel meer dan 'alleen' het abortusrecht

Mexico

Patriarchale onderdrukking is ook in Mexico een reden voor fel verzet, deze herfst in de vorm van een bezettingsactie in de hoofdstad Mexico City.[4] De dodelijke vorm die deze onderdrukking heel vaak aanneemt is femicide, moord op vrouwen. In 2019 vonden minstens 3000 van zulke moorden plaats. Voeg daarbij dat 66 procent van de vrouwen zegt dat ze wel eens seksueel geweld hebben meegemaakt, en je krijgt enig idee. Op 4 september begonnen groepen van feministische vrouwen een bezettingsactie: ze gingen het gebouw van de Nationale Mensenrechtencommissie CNDH binnen, en ze gingen niet meer weg. De actie kwam kortweg als Okupa bekend te staan. Op 29 oktober duurde deze bezetting nog steeds voort, en ik heb sindsdien niets gehoord over een ontruiming. De actie past in een patroon van strijdbaar feminisme dat in Mexico vaker voor opstandige taferelen zorgt. Op de website It's Going Down lees je trouwens meer over feministische strijd en daarbij betrokken feministische en anarchistische groepen.[5]

Peru

We gaan even zuidwaarts, naar het Zuid-Amerikaanse land Peru, dat half november presidenten inruilde in een tempo dat aan de crisis in Forum voor Democratie doet denken.[6] Eerst hadden we president Vizcarra, keurig gekozen, geen linkse man. Hij beging echter een ernstig vergrijp: hij begon corruptie aan te pakken, en van die corruptie is in het Peruaanse politieke establishment ruim voldoende te vinden. Die wilde hem dus beentje lichten, en het Congres wapperde met een beschuldiging dat Vizcarra voordat hij president was, als gouverneur forse omkoopbedragen had gekregen. Geen bewijs, niet eens een officiele aanklacht. Wel een *impeachment*!

De president werd beschuldigd van 'morele incapaciteit', moreel onvermogen, en dat is volgens de grondwet van Peru een reden om een president af te zetten. Daartoe besloot het Congres dan ook op 9 november. Humoristisch was natuurlijk vooral het feit dat van de 130 Congresleden er 68 zelf onder vuur lagen. Er lopen onderzoeken naar Congresleden, onder meer wegens witwassen van geld. Het Congres dat corruptiebeschuldigingen hanteerde om van de president af te komen, was zelf doordrenkt van die corruptie. Het Congres had feitelijk een staatsgreep gepleegd, met als overduidelijk motief dat ze zelf uit de wind van corruptieonderzoek wilden blijven.

Dat Congres misrekende zich echter geweldig. Congresleden hesen snel Manuel Merino in het zadel, een rechts politicus. Mensen waren het helemaal niet eens met de gang van zaken en sloegen aan het demonstreren. Ze waren niet per se fan van de afgezette president, maar ze zagen in zijn afzetting een arrogante machtspolitieke move van corrupte politici om hun positie veilig te stellen. Dat duurde een handvol dagen, en de staat sloeg terug. Op 14 november schoot de politie twee mensen dood, de 24-jarige Jordan Inti Sotelo Camarro en de 22-jarige Jack Brian Pintado Sanchez. Rest In Power, allebei!

Nu ging het snel. Zo groot was de woede dat politici de gloednieuwe president in ijltempo lieten vallen. Op 16 november werd de derde president binnen een week in het zadel geholpen, Francisco Sagasti.[7] Aan deze persoon kleeft niet de stank van corruptie en bloedvergieten die zijn voorganger uitstraalde, en een links politicus kreeg zelfs een mooie baan als een van de vicepresidenten. Iets wezenlijks oplossen doet het allemaal niet. Maar een boze bevolking die een van corruptie doordrenkte heerserskliek heeft weten te vernederen door een staatsgreep te torpederen en een president naar huis te jagen, is beslist tot meer moois in staat.

Guatemala

Veel onderwerpen laat ik noodgedwongen liggen. Ik sluit af in het Midden-Amerikaanse land Guatemala. Daar is zaterdag 21 november het parlementsgebouw in de fik gestoken door boze betogers. Die dag demonstreerden tussen de 7000 en 10.000 mensen, en enkele honderden koelden hun woede op dat parlementsgebouw.

Reden voor de revolte: de zojuist aangenomen begroting. Dat was dan ook een fraai neoliberaal graaidocument. Bezuinigingen op onderwijs en zorg, en tegelijk extra maaltijdvergoedingen voor de parlementsleden zelf. Intussen wordt het aannemen van die begroting toch maar even uitgesteld tot rustigere tijden waarvan we alleen maar kunnen hopen dat die pas komen als de hele heersende klasse van het land opstandig omver is gekegeld. Daarop hebben de bewonderenswaardige brandstichters van zaterdag 21 november alvast een vurig voorschot genomen.

Ja, ik weet het! Ik ga niet in op verkiezingstoestanden in de VS, de bijbehorende protesten, de fascistische optochten om Trumps machtsgreep kracht bij te zetten. Niet op de vrijheidsstrijd in Belarus die nog steeds voortduurt. Niet op de omvangrijke protesten tegen een neoliberale arbeidswet in Indonesië in oktober. Zo kan ik doorgaan. Laten we het maar zien als een luxeprobleem. Aan opstandigheid is in de wereld van vandaag in ieder geval geen gebrek.

door Peter Storm

Vanwege de omvang van het notenapparaat hebben wij besloten deze niet te publiceren. Het is beschikbaar bij de redactie.

kroniek
Migratiestrijd

10 – 20 september
Acties 'Evacueer Moria'
De steeds slechter wordende situatie in de overbevolkte vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden, de verwoestende branden in het kamp Moria, de Europese onwil om te werken aan duurzame oplossingen voor de gestrande vluchtelingen en de Nederlandse weigering om vluchtelingenkinderen uit Griekenland op te vangen zijn aanleiding voor een serie demonstraties en andere acties. Deze richten zich op de eisen Moria te evacueren en 500 vluchtelingenkinderen naar Nederland te halen.
Donderdag 10 september: voorafgaand aan een spoeddebat in de Tweede Kamer overhandigt SOS Moria een brandbrief aan SP-Kamerlid Jasper van Dijk.
Vrijdag 11 september – demonstratie 'Evacueer Moria Nu' in Utrecht
Zaterdag 12 september – demonstratie 'Evacuate Moria' in Amsterdam
Zondag 13 september – demonstratie 'Evacuate Moria' in Den Haag
Woensdag 16 september – wake 'We Gaan Ze Halen' bij het Kamergebouw
Zondag 19 september – demonstratie 'Evacueer Moria Nu' in Leeuwarden
Zondag 20 september – landelijke demonstratie 'Evacuate Moria Now' in Utrecht, circa 600 deelnemers luisteren naar diverse sprekers
Zondag 20 september – 24-uurs demonstratie 'This is not a home' in Den Haag

24 – 27 september
Protesten tegen wapenexport Thales naar Egypte
In Hengelo (Enschede voor Vrede) en Huizen (AAGU & Vrije Bond Utrecht), vestigingsplaatsen van wapenbedrijf Thales, worden picketlines tegen een grote wapenexport naar de Egyptische marine gehouden op basis van een oproep van Stop the War on Migrants en Stop Wapenhandel. Die marine maakt zich onder meer schuldig aan geweld tegen vluchtelingen. In Eindhoven spraken lokale vredesactivisten politiek en publiek aan als onderdeel van een lopende campagne tegen wapenindustrie in de stad. Een geplande flyeractie in Amsterdam kon vanwege de aanscherping van de coronamaatregelen helaas niet doorgaan.

Dinsdag 29 september
500 lege stoelen voor vluchtelingenkinderen
VluchtelingenWerk Nederland, Defence for Children en Stichting Vluchteling plaatsen 500 lege stoelen op het Plein in Den Haag, als symbool voor 500 vluchtelingenkinderen die volgens de regering niet welkom zijn. Aan Kamerleden wordt een petitie voor opvang aangeboden met ruim 106.000 ondertekeningen. *Kerken in Nederland luiden gelijktijdig met het aanbieden van de petitie de noodklok, 500 seconden lang.*

Woensdag 7 oktober
Manifestatie 'Stuur dan zelf een vliegtuig! #NoMoreMoria'
Nadat een vliegtuig van het initiatief We Gaan Ze Halen in Griekenland aan de grond gezet wordt en zonder vluchtelingen terug moet keren naar Nederland, vindt in Den Haag een manifestatie plaats met de eis dat de Nederlandse regering zelf vluchtelingen uit Griekenland haalt en opvangt, zonder lelijke deals waarin de opvang van de ene vluchteling uitgeruild wordt voor die van een ander.

Zondag 1 november
Herdenking omgekomen vluchtelingen aan grenzen Europa
Het Jeannette Noëlhuis, de Protestantse Diaconie Amsterdam, Gemeenschap van Sant'Egidio en de Taakgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken Amsterdam organiseren in de Mozes- en Aäronkerk in Amsterdam een herdenking voor alle vluchtelingen die op weg naar Europa omgekomen zijn.

Donderdag 12 november
Thales ov-poortjes beklad in Amsterdam
Meerdere metrostations in Amsterdam worden beklad met geverfde leuzen 'Borders Kill' en 'Fuck Thales', verwijzend naar wapenbedrijf Thales dat de ov-poortjes op trein- en metrostations maakt en lobbyt voor en profiteert van de verdere militarisering van de Europese grenzen. 'De barrières die Thales in onze steden bouwt zijn een microkosmos van de barrières die Thales aan de Europese grens bouwt. Ze hebben dezelfde functie: bepalen wie er toegang mag hebben tot bepaalde plekken.'

Zondag 15 november
Tentdemonstraties tegen Europees migratiepact
In Amsterdam, Groningen, Haarlem, Harlingen en Utrecht worden demonstratieve tentenkampen geplaatst als onderdeel van demonstraties om stil te staan bij de onmenselijke situaties in vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden en elders in Europa. Het protest, georganiseerd door onder meer SOS Moria en MiGreat, keert zich tegen het nieuwe EU migratiepact, dat het Europese vluchtelingenbeleid nog strenger maakt. De tientallen tenten worden na afloop gedoneerd aan vluchtelingen in Calais.

door No Border Netwerk

Heel het viruswerk staat stil...

Naar een anarchistische strijd tegen corona

Dit stuk werd geschreven op 25 november 2020 en dus vóór de volledige lockdown die op 14 december door de staat is afgekondigd.

Corona heeft in anarchistische kringen heel uiteenlopende antwoorden opgeroepen. Maar te midden van die antwoorden zie ik een enorm hiaat. Anarchisten spreken zich uit tegen repressie. Anarchisten zetten zich in voor wederkerige hulp. Anarchisten bekritiseren de regeringsaanpak. Anarchisten proberen intussen hun eigen activiteiten zo goed en veilig mogelijk gaande te houden in deze pandemische tijden. Allemaal zeer belangrijke, ja onmisbare zaken. Maar wat ik goeddeels mis, is een anarchistische strijd tegen corona, tegen de voortwoekerende pandemie zelf. Een paar zeer incomplete observaties hierover.

Een belangrijk thema voor anarchisten, ook in coronatijd, is staatsrepressie. Corona bood regeringen daarvoor een extra handvat. Vanaf maart 2020 regent het in land na land lockdowns. Van zulke lockdowns maakt repressie een hoofdbestanddeel uit. Dan gaat het om uitgaansverbod en avondklok, om het verbod om met meer dan een bepaald aantal samen te zijn, en zelfs om een verbod om naar buiten te gaan zonder een papier waarop een geldige reden staat. Dit is geen beheersing van een virus. Dit is beheersing van een bevolking die heen en weer geslingerd wordt tussen angst en boosheid. Angst voor het virus, voor besmetting, voor ziekte en dood. Boosheid omdat regeringen mensen tijdens het gevaar verder goeddeels aan hun lot overlaten. Mochten mensen de straat op willen om aan die boosheid uiting te geven, dan staat de oproerpolitie klaar, met een verwijzing naar ieders gezondheid als legitimatie. Dit gaat niet om onze gezondheid. Dit gaat over openbare orde. Anarchisten accepteren geen avondklok en geen uitgaansverbod en geen alleen-naar-buiten-met-vergunning.

Tweede thema voor anarchisten: wederkerige hulp. Mensen raken inkomen kwijt, soms ook huisvesting. Andere mensen hebben sowieso al geen dak boven het hoofd. Praktische ondersteuning van mensen in de problemen – samen met die mensen zelf, zodat het geen liefdadigheid is maar daadwerkelijke solidariteit – is een klassieke anarchistische aanpak. In coronatijd is die aanpak extra relevant. *Mutual aid*-projecten zijn een manier waarop anarchisten zich juist nu nuttig proberen te maken.

Minstens zo interessant: zulke projecten doken in maart op allerlei plekken op, ook zonder anarchistische bemoeienis. Het liet en laat zien hoe relevant een anarchistische aanpak is, juist in tijden als deze: mensen herontdekken die aanpak vanuit hun eigen behoeftes en verlangens, ook als er in geen velden of wegen geen anarchist te bekennen is. De regering helpt ons niet, de politie jaagt ons op, de markt kotst ons uit want we hebben geen geld. Dan doen we het

dus zelf. Omdat we samen in het lekkende schuitje zitten, doen we het gezamenlijk zelf, buiten staat en bedrijfsleven om. Desnoods dwars daartegenin want onze kookplekken zitten noodgedwongen maar al te vaak in een kraakpand, bij eten uitdelen op straat kan politie vervelend gaan doen, en ja, kosteloos mensen voeden betekent concurreren met horeca en supermarkt. Zulke mutual aid is impliciet antistaat en antiwinst. Het is levende anarchie, ook al is het niet altijd van zichzelf bewust anarchisme. Juist nu bewijzen anarchistische visie en aanpak hun relevantie, hun waarde.

Derde aandachtspunt voor anarchisten is hun gangbare activiteiten overeind houden, maar in drastisch gewijzigde omstandigheden. Hoe kunnen we coronaproof samenkomen? Hoe gaan we toch de straat op, welk risico vinden we daarbij aanvaardbaar en hoe houden we die risico's klein?
In maart waren de meeste mensen vrijwel lamgeslagen. Wie de straat op ging tegen repressie – in Italië gebeurde dat vrijwel direct – had daarbij een desperate houding: of we nu doodgaan aan corona als we naar buiten gaan, of sterven van de honger omdat we niet naar ons werk kunnen, wat maakt het uit? Dan liever strijdend ten onder!

We denken te weinig na over hoe we ons tegen corona organiseren

Maar al snel ontwikkelden activisten methoden om veiliger actie te voeren. In Duitsland zag je al snel kleine demonstraties van mensen met mondkapje, op afstand van elkaar, heel zorgvuldig maar wel met grote signaalfunctie. Dit was belangrijk. Want ook in coronatijd gaat de strijd door, de straat is ook dan nog steeds van ons, en het is aan ons hoe we onze veiligheid waarborgen. In juni zagen we dit verschijnsel in het groot, toen ook in Nederland duizenden mensen de straat op gingen als steun aan Black Lives Matter. Sindsdien weet je: als er op een groot plein kruisen worden gekrijt op twee meter afstand, dan is er een protest in aantocht. Een uur later staan er dan mensen met borden op die kruisen, allemaal een mondkapje voor. Erg dynamisch is het niet, we willen lopen, en we willen ook kunnen inhaken in gesloten linies als we de politie tegenkomen. Maar het is een bewuste poging om wel te blijven protesteren zonder elkaar nodeloos in gevaar te brengen. Anarchisten zijn deel van die poging en zoeken samen met anderen naar mogelijkheden.

Maar als ik dit alles overzie, mis ik toch iets zeer wezenlijks. Er zit iets scheef. We zijn heel erg druk bezig met proberen ons eigen vertrouwde ding te blijven doen onder ongebruikelijke omstandigheden. Wat we goeddeels missen is een aanval op die ongebruikelijke omstandigheden zelf. Ja, we verzetten ons tegen repressie. Ja, we bekritiseren regeringen genadeloos als ze scholen en bedrijven openhouden en ons daarmee aan levensgevaar blootstellen, maar wel lopen te jagen op vijf jongelui in het gras die één meter dertig afstand aanhouden in plaats van anderhalve meter. We discussiëren over de vraag hoe we ons tijdens corona organiseren. Wat we te weinig doen, is nadenken over hoe we ons tegen corona organiseren, en hoe we dat ook in de praktijk brengen. Daar laten we te veel liggen. Een maatschappijkritische theorie die de hele wereld op de kop wil zetten en er iets moois voor iedereen van wil maken, kan maar beter antwoorden hebben op maatschappelijke vraagstukken die we onderweg tegenkomen.

Anarchisten weten hoe je het fascisme moet stoppen, met directe en militante actie. Anarchisten hebben een idee over hoe je maatschappelijk noodzakelijke werkzaamheden op vrijheidslievende en solidaire wijze kunt organiseren: collectieve bedrijven, arbeiderszelfbestuur. Anarchisten zien enigszins voor zich hoe een gemeenschap zichzelf bestuurt, zonder staat en kapitaal: wijkraden, communes gebouwd op rechtstreeks zelfbestuur. Anarchisten hebben een methode om het klimaat van verdere rampzalige ontwrichting te behoeden: sluiting forceren van alle economische activiteit waarin broeikasgassen de lucht in worden geslingerd, met blokkade- en bezettingsacties van kolenmijnen en energiecentrales die fossiele brandstoffen gebruiken, van vliegvelden. Anarchisten brengen op deze fronten hun aanpak ook in de praktijk, voor zover omstandigheden het toelaten, voor zover we de aantallen hebben, voor zover we er medestanders en bondgenoten voor vinden.

Het is me een lief ding waard als we ook een aanpak ontwikkelen die hetzelfde probeerde met corona: samen een einde maken aan die pandemie. Een aanpak die bouwt op eigen initiatief, autonomie en directe actie. Een aanpak die de solidariteit naar voren schuift en eigenhandig organiseert. Een aanpak die doet wat staat en markt deels nalaten, deels wel doen maar op een manier die bepaald beter kan, en zonder vrijheid en medemenselijkheid te vertrappen. Een anarchistische aanpak, niet enkel om de pandemie te doorstaan maar om die pandemie echt te weerstaan en te helpen verslaan.

Hoe zou zoiets er uit zien? De kern is doodeenvoudig: *physical distancing*[1] in allerlei vormen. Het coronavirus verspreidt zich niet zelf. Mensen verspreiden het, onbedoeld en ongewild. Een besmet persoon ademt, hoest, zingt, niest, roept, spreekt of blaast virus uit. Een ander persoon ademt het virus in. Het gaat via druppeltjes die slechts op korte afstand van persoon naar persoon gaan. Het gaat ook via kleinere deeltjes, aerosolen, die langer in de lucht blijven hangen.

Het gaat van dus persoon naar persoon. Ontmoetingen tussen mensen zijn nodig voor verspreiding. De afstand tussen die mensen moet niet te groot zijn. Verminder het aantal ontmoetingen, vergroot de afstand tussen mensen, en de verspreiding van het virus loopt spaak. Regel de vermindering van ontmoetingen, via collectieve zelforganisatie en directe actie, en voilà.

Want ontmoetingen verminderen en afstand vergroten, dat kunnen we in principe zelf. Daar hebben we geen regering en geen bedrijfsleven bij nodig, al doen die dat anders vóórkomen. In maart zeiden een heleboel mensen: ik blijf thuis. Ik schrap al mijn niet dringend noodzakelijke afspraken. Ik ga niet naar feestjes, niet naar bijeenkomsten, niet naar demonstraties. Ik doe dat optreden nu niet. Familie en vrienden zien me nu even niet. Vergaderingen vervangen we maar even door vervelende videochat. Ik hou mijn kinderen voor de zekerheid thuis in plaats van ze naar school te laten gaan. Dat soort dingen. Een thuisblijfactie. Nauwelijks georganiseerd, maar tastbaar.

> Ik heb die hele regering niet nodig om te doen wat noodzakelijk, zorgzaam en solidair is

Er circuleerde in maart een website met als naam Stay The Fuck Home.[2] Daarin stond het idee uitgelegd. Als we allemaal zo veel mogelijk thuisblijven en zo min mogelijk mensen zien, dan strandt dat virus. Ik heb die site destijds veel gedeeld en de erin geadviseerde houding proberen uit te dragen. Ik zag en zie het als directe actie, als zelfstandig initiatief dat veel mensen zelf konden nemen. Het feit dat overheden het thuisblijven vervolgens gingen reguleren en afdwingen via hun lockdowns, veranderde aan de noodzaak van dat thuisblijven helemaal niets. Ik bleef thuis uit overtuiging, voorzichtigheid en solidariteit. Niet omdat de regering het mij gebood. Hetzelfde gold later voor de mondkapjes, een zinnige aanvulling op het physical distancing. Ik draag die omdat ik wil, en al ruim voordat de regering aarzelend naar een 'dringend mondkapjesadvies' en vervolgens een verplichting manoeuvreerde. Ik heb die hele regering niet nodig om te doen wat noodzakelijk, zorgzaam en solidair is. Ik doe dat wel zelf, maar liever toch samen met jou.

Is 'stay the fuck home' op zichzelf genoeg? Nee, maar precies de beperkingen nodigen ertoe uit om de strategie verder uit te werken en aan te scherpen. Stay the fuck home is te doen als je een *home*, een woning hebt. Daklozen kunnen er weinig mee, en wie opgesloten is – in huizen van bewaring in afwachting van een proces, in vreemdelingendetentie in afwachting van uitzetting, in de bajes tijdens gevangenisstraf, in een asielzoekerscentra in afwachting van de statusaanvraag – nog minder. Tegen die mensen 'stay the fuck home!' roepen is een cynische grap.

Daklozen dienen allereerst een thuis te krijgen voor ze the fuck thuis kunnen blijven. De strijd voor fatsoenlijke huisvesting met bijbehorende privacy is door corona nog urgenter geworden. En wie in wat voor gevangenis ook zit opgesloten, hoort onmiddellijk te worden vrijgelaten uit gezondheidsoverwegingen. Bajesen en AZC's zijn plekken waar vaak meerdere mensen in een kamer of cel zitten, en waarin op werkplekken en in sociale ruimtes meestal weinig van afstand terecht komt. Levensgevaarlijk, en het repressieve antwoord – allemaal opgesloten in een eigen kamer – is

onmenselijk. Juist vanwege corona: laat al deze mensen onvoorwaardelijk vrij. Woonruimte vinden we voor deze mensen: er staan genoeg hotels en kantoorruimtes leeg, en juist in kraken hebben anarchisten nogal wat expertise en praktijkervaring. De strijd tegen corona, de strijd tegen woningnood, de strijd tegen bajes en detentie in welke vorm dan ook: het ligt allemaal in elkaars verlengde. Juist anarchisten zouden dat verband makkelijk kunnen zien, leggen en praktiseren.

Met name het goeie oude anarchosyndicalisme kan hier nuttige diensten bewijzen

Een ander front. Thuisblijven is te doen als je inkomen maandelijks wordt bijgeschreven zonder dat je naar werk of school hoeft. Ik red me min of meer, met mijn uitkering en mijn kleine bunkertje. Heel veel mensen zitten niet in die situatie. Ze hebben een baan, of ze gaan naar school. Naar hun werk moeten ze, want anders valt er inkomen weg. School is niet vrijwillig voor wie leerplichtig is, en ook voor studenten geldt dat ze niet zonder gevolgen – studieachterstand en erger – zomaar thuis kunnen blijven. Al deze mensen kunnen niet thuisblijven zonder ernstige gevolgen. De desperadohouding 'of je nu thuis doodhongert of op straat corona oploopt, wat maakt het uit?!' is op deze realiteit gebouwd.

Maar juist anarchisten zouden met die realiteit toch wel raad horen te weten. Mensen die werken, kunnen daar ook mee kappen. Mensen die naar school gaan, kunnen dat ook nalaten. Personeel dat winkels openhoudt, kan die winkels ook dichtgooien. Op veel plekken is het zeer wel mogelijk om het werk van kantoor naar huis te verplaatsen: thuiswerken dus. Het is waar: als mensen dat ieder voor zich moeten regelen, dan verliezen we. Wegblijven van werk kan ontslag betekenen, thuisblijven van school betekent gedonder met de leerplichtambtenaar, en personeelsleden die een bedrijf dicht proberen te gooien krijgen ruzie met de eigenaar die omzet en winst wil, en de zaak dus wil laten draaien. Thuiswerken stuit ook nogal eens op tegenwerking van hogerhand.

Ieder voor zich lukt niet. Samen kan het. In Italië en in de VS zag je in het vroege voorjaar een reeks van stakingsacties. Het doel was steeds de sluiting van onveilige werkplekken of minstens adequate veiligheid op het werk afdwingen, of heropening tegengaan. Dat is een soort Stay The Fuck Home in georganiseerd verband! Physical distancing, gezamenlijk afgedwongen. Dat kunnen we best. In maart gingen in Nederland de scholen pas dicht nadat ouders kinderen begonnen thuis te houden, docenten verontrusting begonnen te uiten en er bezorgdheid klonk vanuit de medische wereld. Maatschappelijke druk legde de scholen stil, de regering en het RIVM wilden dat zelf niet. Dit zijn voorbeelden van het doorduwen van een stay the fuck homehouding, met directe druk, en soms zelfs met directe actie. Wie versperren het virus de weg? Wij versperren het virus de weg!

Voor dit alles hebben anarchisten in hun eigen traditie een heel arsenaal. Met name het goeie oude anarchosyndicalisme kan hier nuttige diensten bewijzen. Stakingsactie onder rechtstreekse zeggenschap van personeelsleden zelf is het hart van de aanpak. Laten we een zeer belangrijke besmettingshaard als voorbeeld nemen: scholen![3] We kunnen blijven roepen tegen de regering: sluit de scholen! Dat is niet zinloos, want hiermee wordt de urgentie uitgedragen en de druk opgevoerd. Maar het is wel veel te bescheiden en te beperkt.

Vanaf drie fronten kunnen we die scholen zelf dicht krijgen! Docenten kunnen koppen bij elkaar steken en een werkstaking beramen. Ouders kunnen contact met elkaar leggen en in overleg besluiten hun kinderen thuis te houden. Een handvol leerlingen kan de rest van de klas proberen mee te nemen, de klaslokalen langsgaan en ertoe bijdragen dat de school leeg stroomt. Ouders, scholieren en docenten kunnen dit discreet onderling op elkaar afstemmen. Oproepje formuleren, flyertje maken, tekstje met dag, uur en plek ook rondstrooien via apps en sociale media. Hoe moeilijk kan het zijn? Nee, zonder risico is het niet. Op een IC belanden is ook niet zonder risico.

Docentenstaking, boycot van de lessen, een thuisblijfactie vanuit ouders… mensen kunnen dit in principe zelf op gang brengen. Gezien de huidige stemming zou het me niet verbazen dat betrekkelijk kleine handjes vol boze docenten, scholieren en ouders wel eens grotere bal aan het rollen kunnen brengen dan ze zich realiseren. Anarchisten die zelf bij onderwijs betrokken zijn – als docent, als ouder, maar nadrukkelijk ook als leerling of student! – zouden hierin een rol kunnen spelen en het vuurtje kunnen helpen aanwakkeren.

Scholen zijn slechts een voorbeeld, hoe belangrijk ook. Je kunt in het onderwijs ook denken aan andere maatregelen: veel kleinere klassen, mondkapjes ook in de les op, om de beurt naar school zodat de besmettingskansen drastisch dalen. Maar ook daar geldt: initiatief en zeggenschap van de rechtstreeks betrokkenen – docenten, scholieren en ouders/verzorgers – is essentieel. Soortgelijke argumenten gelden voor het organiseren van thuiswerk, en van veiligheid op die werksituaties waarin thuiswerk niet mogelijk is. Het is het personeel zelf dat haar veiligheid dient af te dwingen, desnoods tegen een krenterige en tegenwerkende directie. Coronaproof werken, en anders de zaak helemaal stilleggen.

Als Nederland serieuze arbeidersbonden had – en niet de flutclubs die we 'vakbonden' noemen – dan was dat de houding en werkwijze van die bonden. De situatie vergt dat we niet op de magische verschijning van zulke bonden gaan wachten, maar de zaken via zelforganisatie, solidariteit en directe actie zelf ter hand nemen. Vandaar uit bouwen we dan zelf aan de soort bonden en netwerken die we in dit gevecht op leven en dood nodig hebben. Een oude arbeidersleus verschijnt in mijn geheugen, en noodt tot een kleine variatie: Heel het viruswerk staat stil, als onze krachtige arm het wil.

door Peter Storm, 25 november 2020

Noten:

1 De gangbare kreet is 'social distancing'. Ik weiger die uitdrukking te gebruiken. Het is niet de sociale afstand die groter moet. Het is louter de fysieke nabijheid waarvan we verregaand moeten afzien. Dat de sociale afstand daar ook groter van wordt, is een verdrietige prijs maar niet het doel van wat ik dus welbewust physical en niet social distancing noem.

2 Die bestaat nog: staythefuckhome.com

3 Het kan zijn dat tegen de tijd dat dit verschijnt, de scholen van hogerhand al zijn gesloten. Daarmee is het voorbeeld dat ze in mijn redenering bieden echter slechts ogenschijnlijk achterhaald.

Anarchie **zonder -isme**

Het verschil tussen anarchie en anarchisme ligt doorgaans in het –isme van het laatste begrip. Dit –isme verraadt een zeker onderliggend ideaal dat ongetwijfeld wars staat van datgene waarvoor anarchie staat. Wat we in de lijn van 'de enige' – Max Stirner (1806-1856) – postuleren is dat het denken, het zijn en het handelen doorweekt zijn van 'anarchische' tendensen, en dat we bovendien uiterst anarchisch – niet anarchistisch – zijn als we onze onbepaalde eigenheid beschermen en intensiveren door middel van onze betrokkenheid op de dingen, vanuit onze gemoedsstemming en belangen.

JE ANGSTEN
MOET JE
AF EN TOE
FLINK
LATEN SCHRIKKEN
Loesje

De ambiguïteit van anarchie

Aanvankelijk is het 'woord' anarchie meerzinnig omdat het doorgaat als symbool. Door de veelheid aan betekenissen van een symbool wordt het beslist niet beperkt tot een eenduidig begrip, veeleer is het symbool een teken dat doorverwijst naar de verschillende en vaak ondoorgrondelijke betekenissen die het symbool inwendig draagt. Daarnaast is ook de 'term' anarchie geheel meerzinnig. Het wordt op velerlei manieren en door verschillende mensen gebruikt, en is bijgevolg contextueel, situationeel, en perspectivisch afhankelijk, en wellicht in sommige gevallen zelfs metafysisch getint. De term is niet meer dan een abstrahering van het woord, en het woord is louter de bijzonderheid van iets wat geabstraheerd kan worden tot een algemeenheid. Blijven we strikt en uitsluitend getrouw aan de term, dan heft het begrip zichzelf op; blijven we daarentegen verstrengeld in het woordachtige, dan gaat onze bijdrage ten gunste van de anarchie verloren vanwege de chaotische ambiguïteit van het niet-zijn. We verduidelijken dit aan de hand van een stelling waarin Stirner over zichzelf oppert: 'Wat Stirner zegt is een woord, een gedachte, een concept; wat hij bedoelt is geen woord, geen gedachte, geen idee. Wat hij zegt is niet wat er bedoeld wordt, en wat hij bedoelt is het onzegbare.' Analoog hieraan een taoïstische metafoor van Zhuang Zi: 'Het visnet bestaat omwille van de vis, en als de vis is gevangen dan kun je het net vergeten. De konijnenstrik bestaat omwille van het konijn, en als het konijn gevangen is kun je de strik vergeten. Woorden bestaan vanwege hun betekenis, en als je de betekenis begrepen hebt, dan kun je de woorden vergeten. Waar zal ik iemand vinden die de woorden is vergeten, zodat ik een woordje met hem kan spreken?'

Als we ons vervolgens toespitsen op de etymologie van de term anarchie, dan constateren we dat het is samengesteld uit het Griekse 'archein' ('heersen'), en een 'a-' (een alfa privans) duidend op de afwezigheid of overwinning van een negatieve hindernis, in ons geval, de 'archia' ('heerser'). De filosoof Cornelis Verhoeven echter, poneert in zijn artikel 'Een apathische stoïcijn?' dat we onszelf, bij wijze van radicale ontkenning of afwijzing van het een of ander, afhankelijk maken van een obsessie. We nemen dan 'een polemische houding aan die gaandeweg de inhoud van [ons] leven en denken dreigt te bepalen.' Bestempelen we onszelf als 'anarchist', dan wordt duidelijk wat ons het meest ergert: 'het ondergeschikt zijn aan een bestuur dat pretendeert [ons] bestaan te kunnen regelen.' Is derhalve onze obsessieve afkeer van dat- of diegene waardoor we beheerst worden (de zaak waarmee we geobsedeerd zijn), niet een idee-fixe die ingevolge over ons heerst? Let wel, Verhoeven schildert een anarchist af als fervente aanhanger van het anarchisme (een term), hij spreekt geenszins over de anarch (een woord). Het is nochtans de anarch die het '-isme' – datgene wat iets tot een ideaal ter obsessie maakt – in de mist slaat. Anarchie is mijns inziens niet beperkt tot een of ander staatsbestuur dat mijn leven vermag te regelen, het strekt zich uit over alle heerschappij die zich op mij toelegt. Als we de leuze 'no gods no masters!' achterna kelen, menen we dan niet dat we elk ideaal (inclusief de negatie der idealen) bestrijden dat ons leven (onze behoeftes, belangen, interesse …) zoekt te ontregelen en verdoezelen? Of nog, bedoelen we tijdens onze principiële lofzang niet tegelijk ook 'no gods, we are masters!' zonder dat we daarvoor hoeven te vervallen in postmodernistische tendensen? Het is vanuit een soortgelijke invalshoek, uitgezonderd het sterk aanwezige individualisme, dat Ernst Jünger de 'anarch' etaleert: 'I am an anarch – not because I despise authority, but because I need it. Likewise, I am not a nonbeliever, but a man who demands something worth believing in.'

I am an anarch – not because I despise authority, but because I need it

Anarchische ontologie

Wanneer we mijmeren over datgene wat 'is', hebben we het uitsluitend over een 'ding-voor-ons' – in Stirners woorden: 'mijn eigendom'. Dat de dingen (en wijzelf) essenties zouden bevatten, is volgens Stirner niet meer dan een oud filosofisch misverstand dat gaandeweg overgewaaid is naar het Duits idealistische tijdperk waarin hij leefde, en tot zover wij weten, waaide het zelfs over tot het wetenschappelijke tijdperk waarin we nu leven. In navolging van de filosoof Martin Heidegger stellen we dat het ding – eender welk ding – 'weest', en doordat het weest openbaart het zich aan ons. Er is met andere woorden een wederzijdse betrokkenheid aanwezig tussen 'ik' en het 'ding'. Willen we weten wat een hamer is, dan weten we dat doordat we hem gebruiken. Het gebruik of het 'terhanden' nemen van de dingen (hanteren, beschouwen ...), maakt dat het 'onze' dingen zijn behorende tot 'onze' leefwereld. Het veronderstelt een zekere 'gelatenheid' tegenover de dingen. We nemen een houding aan waarin we de dingen (en mensen) 'laten zijn'. Daardoor erkennen we dat de dingen (zoals de idee anarchie) symbolen zijn. Maar ook erkennen we daardoor dat een mens geen symbool maar incognito is – Stirner: 'het creatieve niets dat we zijn, scheppen en bezitten.' We dringen met onze gelaten houding geen ideeën op aan onze medemens – integendeel. We bouwen op die manier eerder een innige relatie op met onze medemens. Het woord anarchie anderzijds – als symbolisch ding – opent op simultane wijze een interessewereld vanwege de reeds aangehaalde meerzinnigheid.

We ontmoeten de wereld en haar dingen en mensen louter in de passiviteit van de gelatenheid

Ons be-leven krijgt onder meer vorm omdat de werkelijkheid ons anarchisch toeschijnt, derhalve is het denken immer ondergeschikt aan die werkelijkheid. Als we dit erkennen, dan 'laten' we de wereld 'zijn' opdat hij zich aan ons reveleert in zijn verschijning. We kunnen de levenszin en betekenis van het leven enkel en alleen ontvangen wanneer we participeren aan het gebeuren waarin we elkaar wederzijds (laten) raken. Onze levenszin wordt aldus waargemaakt door middel van de relationele en sociale participatie ontsproten aan wederzijdse belangenbehartiging – de bron van vertrouwen. Net zoals we een plantje niet laten groeien door het uit de grond te trekken, ontmoeten we de wereld en haar dingen en mensen louter in de passiviteit van de gelatenheid.

Als we vervolgens 'gelaten' denken, dat wil zeggen, anarchisch denken, dan laten we de wereld voor wat ze is, waardoor ze ons verwondert. Dat is geheel iets anders dan dat we onze beredeneerde (berekende en gecalculeerde) zaken eigenmachtig toevoegen aan onze verabsoluteerde denkkaders. Het is op die manier dat we de stelling van Verhoeven verstaan – namelijk dat obsessies onze levens bepalen. Het dogmatische maakt ons tot fanatici wanneer we door de ernst heen geobsedeerd geraken door bepaalde ideeën (idee-fixen, spoken ...), waaraan ons denken zich bijgevolg aanpast – voorbij – het vanzelfsprekende dogma. Met andere woorden, wanneer we louter autonoom ('zelfbeschikkend') denken over de realiteit, menen we erboven te staan. We trachten dan te heersen over de ontologische anarchie die ons (daardoor) niet langer raakt en inspireert, opdat onze gedachten ons teisteren, en ons effectieve denken verlamt.

Anarchisch pathos

De passiviteit van het zijn, en die we doormiddel van een gelaten houding benaderen, is in geen enkel opzicht eenduidig: ze is anarchisch. Maar de passiviteit maakt ons actief, en andersom complementeert onze activiteit aan de uitwendige passiviteit. Wie een berg beklimt, geeft richting aan zichzelf, maar laat zich dragen door die berg – zonder berg, geen klimactiviteit. In die zin is het pathologische, of liever, pathische datgene wat we ondergaan, verduren, uitstaan enzovoort. De term passiviteit is afkomstig van het Griekse woord 'pathos' – waarvan ook het Engelse woord 'patience' (geduld) en 'patiënt' (lijdende) is afgeleid. In overdreven zin lijden we geduldig aan het pathische. Het is onlosmakelijk verbonden met de eindigheid van onszelf en ons leven: de lichamelijke sterfelijkheid, de menselijke gebreken waaruit behoeften ontstaan enzovoort. De pathologie is cruciaal voor het menselijke bestaan. Zonder de onsterfelijkheid zouden we niet tegen het licht van onze dood een betekenis en zinvol leven leiden. Zonder de ellende afkomstig van onze behoeften die onophoudelijk verwijzen naar onze onvolkomenheid, zouden we elkaar wellicht niet bijstaan in onze belangen, a fortiori, van een solidaire samenleving zou geen sprake zijn. De pathologische anarchie maakt dat we elkaar nodig hebben – maar geenszins laat ze toe dat wij de werkelijkheid eigenmachtig manipuleren op een geheel voorspellende manier. Daarom zijn zoveel gewelddaden (revoluties) in teken van de vrede verantwoordelijk voor de afslachting van miljoenen – 'vrijheid' klinkt hun ideaal in holle lucht.

De term passiviteit is overigens ook verwant aan een vertaling uit het Latijn: 'passio'. Daaruit werden de woorden 'passie' en 'passioneel' afgeleid. Passies worden door menig filosoof omschreven als een passief verlangen of een begeerte: dat wat ons begeestert. Zo zijn verlangens volgens John Locke bepaald door het 'ongemak'. De ongemakken verwijzen op hun beurt naar de menselijke eindigheid die onze grootste drijfveer vormt. Analoog aan het 'ongemak' gebruikt Gottfried Wilhelm Leibniz het woord 'onrust'. Ook bij hem resoneert de eindigheid rechtstreeks met een ontologische ongerustheid. Kortom, zowel 'pathos' als 'passio' gaan oorspronkelijk terug op onze eindige condition humaine van waaruit we onmogelijk als god(delijk) over de anarchische (menselijke) natuur vermogen te heersen. Wanneer we termen opdringen aan de dingen, dan breken we ze denkmatig uit hun context om ze mentaal vóór ons te plaatsen. Dan aanschouwen we de dingen hypothetisch en vanuit een zo objectief mogelijke ooghoek. Wat we dan in wezen doen, is de dingen reduceren totdat ze zijn wat we willen dat ze zijn: we passen ze toe en verstarren ze in onze rationele referentiekaders. Daardoor wordt geenszins rekening gehouden met het anarchische wezen van de realiteit.

Niemand heeft zo wezenlijk in de geest van anarchie gesproken als de tot vervelens toe verguisde en defectief begrepen Max Stirner – zonder daarbij ook maar een woord over anarchie te reppen. Noch 'passio' noch 'pathos' wordt door hem aangevallen – hij wenst overigens meester te zijn over het moment waarop beide iets dreigen te worden wat ze niet zijn. Op het moment dat onze passies de eindigheid waarmee ze in verbinding staan neigen te ontkennen, dreigen ze de leiding over ons te nemen. Machtsbe-

geerte (macht ter wille van de macht) is overigens geenszins wat Stirner bedoelt met 'egoïsme'. (Het egoïsme van Stirner heeft vanwege de passieve aard niets van doen met psychologisch egoïsme of zelfzuchtig egotisme.) Evenzo geldt voor de passiviteit, dat we ze gebruiken, in tegenstelling tot een ontkenning, of eigenmachtige tegenwerking ervan. De passie staat ten dienste van een mens, of liever, ontologische anarchie blijft anarchisch zolang een mens 'regeert door niet te regeren'. Wanneer ze omslaat in begeerte (een doel-middelverdraaiing), staat de mens in dienst van zijn passies ('spoken') – hij wordt vervolgens middel van de passie die haar anarchisch karakter verloren heeft.

Anarchisch ethos

Volgens Stirner kunnen we echter 'vrijwillig egoïstisch' – een anarchisch(e) ethos of houding – na gaan wat de eigen betrekking is op de anarchische wereld: hoe ze werkelijk aanvoelt, welke behoeften en belangen ermee gemoeid zijn, hoe ze te denken vanuit wezenlijke interesse. Zijn egoïsme ('eigenheid') stipuleren we als een gevoelend beleven vanuit het 'in-de-wereld-zijn' (Heidegger), dat overigens in contrast staat met ieder '–isme', omdat een zijnswijze geen eenduidig begrip is. Derhalve is de eigenheid geen 'vreemde maatstaf' toegedaan want ze is geen 'idee', doch 'een omschrijving van de – eigenaar', zo lezen we in *Der Einzige und sein Eigentum*. Over de hartstochtelijke vrijheid – onze passies – met betrekking tot de eigenheid, houdt hij er de volgende gedachte op na: 'De 'vrijheid' wekt grimmigheid op tegenover alles dat je niet bent. Het 'egoïsme' roept je op tot vreugde over jezelf, tot zelfgenot. De 'vrijheid' is en blijft een vurig verlangen [...]. De 'eigenheid' is een werkelijkheid, die vanzelf zoveel onvrijheid uit de weg ruimt als hinderlijk je eigen weg verspert.' De 'anarchie' bij Stirner draait om de anarchie van zijn heteronome ethos. Geen normen of regels dicteren algemeen of universeel wat een mens is of wat hij zou moeten doen. Want ook de 'enige' is anarchisch, en mocht hij louter autonoom beslissen over ethische kwesties, of nog, mocht hij louter autonoom leven, dan verloochent hij de anarchie van zijn moraal. Stirner stelt zeer treffend: 'Van dat wat je niet stoort, zal je geen afstand willen doen [...]. De vrijheid leert slechts: maak je los, ontdoe je van al het lastige. Ze leert je niet wie je zelf bent. Los. Los! klinkt haar verlossingskreet en jij, die begerig haar roep volgt, raakt zelfs los van jezelf, 'verloochent jezelf'. De eigenheid echter roept je tot jezelf terug en spreekt: 'kom tot jezelf!"

LEVEN IS HET MEERVOUD VAN LEF

Loesje

'Breng naar buiten wat in jou zit, kom ermee voor de dag, openbaar jezelf.' – Openbaren aan wie? Aan onze medemens uiteraard! Wanneer de vrijheid geen middel meer blijkt te zijn (wat het omwille van de anarchische aard niet vermag), maar ons onverhoeds verknecht opdat wij het middel worden, dan is het onze verantwoordelijkheid ons opnieuw te bezinnen op de verantwoordelijkheidszin als zodanig. (De verantwoordelijkheidszin was overigens de aanzet tot de anarchistische zienswijze van Peter Kropotkin, de vader van het anarchisme.) Hiermee ontkennen we beslist niet onze behoefte aan existentiële houvast. Integendeel, machtsbegeerte lijkt juist onze levensbeschouwelijke referentiekaders en sociale horizonten te reduceren tot nietigheid: in ons moderne westen manifesteert ze als eindeloze ontplooiing van een absoluut autarkisch (zelfvoorzienend) en autonoom (zelfbeschikkend) ethos. Stirner wil daarentegen liever eigenaar zijn in tegenstelling tot een slaaf der macht. 'Mijn vrijheid wordt pas volkomen als ze in mijn macht is; maar hierdoor houd ik op alleen maar een vrije te zijn en word een eigenaar.' Zoals menig christen onderkent, 'verliezen we onze ziel' – vanwege het anarchische ethos – om daardoor 'alles te winnen'. Het is overigens vanuit dit principe dat Alan Watts het begrip 'organische macht' introduceert, geheel in lijn met het principe van 'wu wei' ('niethandelend handelen') volgens de ondefinieerbare Tao. Stirner op zijn beurt verduidelijkt dit principe op magistrale wijze wanneer hij anarchie als 'creatieve niets' beschouwt: '[I]k ben niet alleen abstractie: Ik ben al met al, dus zelfs abstractie of niets: ik ben helemaal en niets; Ik ben niet een gedachte, maar tegelijkertijd ben ik vol van gedachten, een gedachtewereld.' We worden aldus wat we reeds zijn; trachten we dit toch eigenmachtig te volbrengen, dan verloochenen we onszelf, zo luidt het fundamentele (anti) principe van zijn slagzin.

door Mathew Haegemans

Oproep van de Solidariteitskas Vrije Bond

Solidariteit met de anarchisten in Belarus (Belarus)

Geld gestuurd naar ABC- Belarus. Vrijheid voor alle gevangenen!

Het Anarchist Black Cross Belarus is een organisatie gericht op het ondersteunen van politieke gevangenen als slachtoffers van staatsonderdrukking. In de maanden sinds het uitbreken van de protesten tegen Lukashenko, in de hoofdstad Minsk, zijn zij hard aan het werk gegaan. Anarchisten hebben te maken met (seksueel) geweld, 'verdwijningen' en zijn niet in staat advocaten of andere vormen van juridische ondersteuning te bereiken. De politie en het leger van Belarus hebben massa-arrestaties gebruikt als een mechanisme in een poging om anarchisten en andere activisten te ontmoedigen in hun strijd tegen de dictatuur van Lukashenko.

Juist daarom is steun aan ABC-Belarus cruciaal. Onlangs heeft de Vrije Bond een gift van 700 euro gedaan via de Solkas (Solidariteitskas), een fonds dat beschikbaar is gesteld voor antiautoritaire en antikapitalistische acties over de hele wereld. De vorige projecten zijn onder andere keukens van No Border Kitchen op Lesbos, Griekenland, gemeenschappen van oorspronkelijke bevolkingsgroepen in Colombia en de instandhouding van sociale centra in België.

Wij roepen alle kameraden op een steentje bij te dragen en eveneens onze kameraden in Belarus te helpen door wat je ook maar kunt missen! De gevangenen hebben te maken met martelingen. De mogelijkheid om snel tot op borgtocht vrij te komen of de benodigde assistentie te krijgen, kan een zaak zijn van leven of dood.

Solidariteit zonder grenzen. Samen staan we sterk!

Meer informatie over hoe anarchisten in Belarus te helpen: www.abc-belarus.org

door de SolKas Werkgroep

Oproep voor solidariteit

Van de website van ABC-Belarus www.abc-belarus.org:

Anarchist Black Cross Belarus (ABC-B) houdt momenteel in de gaten hoe anarchisten en antifascisten dagelijks worden onderdrukt. Het ABC-B probeert zo snel mogelijk informatie te verspreiden via de website en sociale netwerken. Sinds 30 augustus 2020 hebben activisten in totaal 192 dagen onder administratief arrest (zonder proces) vastgezeten. Daarnaast zijn 50 mensen in bewaring gesteld en twee activisten zijn aangeklaagd onder artikel 293 van het Strafwetboek: het organiseren van massarellen. Zij zijn door mensenrechtenorganisaties als politieke gevangenen erkend.

Het ABC-B probeert op deze onderdrukking antwoord te geven door informatieverspreiding en het bieden van juridische en financiële steun. Steun de activiteiten van het ABC-B en anarchisten in Belarus via solidariteitsacties, verspreiding van info over de opstand en financiële bijdragen aan het Anarchist Black Cross.

Belarus: ‘We geloven dat we het kunnen, we zullen winnen!’

Kim García en Ara Holmes zijn internationalistische anarcho-communisten uit Berlijn en bevinden zich momenteel in Belarus, voorheen bekend als Wit-Rusland. Zij maakten afgelopen week voor *Lower Class Magazine* een reportage van de zondagsdemonstratie op 18 oktober in Minsk, Belarus.

Op weg naar de demo

Minsk, zondag 18 oktober. Het is 13:00 uur. We bewegen ons tussen de grijze flats door naar een voorverzamelpunt voor de demonstratie van vandaag. De stemming is goed en de eerste leden van verschillende buurtgroepen en een lokale anarchistische groep zijn al daar. Steeds meer mensen sluiten zich aan en men begroet elkaar warm. Met zo’n 80 mensen gaan we op weg naar de demonstratie.

Ook in de tiende week houden de protesten aan. Het aantal demonstranten is bijna onveranderd. Elke zondag verzamelen zich tegen de 100.000 mensen. Ze eisen het aftreden van Lukashenko, nieuwe verkiezingen en vrijheid voor de politieke gevangenen. De protesten zijn in augustus na de verkiezingen in het land begonnen. De overduidelijke fraude was de druppel die de emmer deed overlopen. Sindsdien zijn er naast de wekelijkse massademonstraties ook buurtbijeenkomsten, protesten van vrouwen en studenten, wegblokkades en af en toe stakingen.

> Anarchisten worden bijna als heroïsche strijdsters en strijders gezien

Wat deze zondag anders maakt is dat het regime toestemming heeft gegeven om met scherp op de demonstranten te schieten. Daarnaast heeft presidentskandidaat Svetlana Tikhanovskaya de regering een ultimatum gesteld. Als die voor 26 oktober niet is teruggetreden, het geweld op straat niet stopt en alle politieke gevangenen niet worden vrijgelaten, zullen er door het hele land stakingen en blokkades worden georganiseerd. Dit zorgde voor een gespannen sfeer onder de demonstranten. Hoewel Tikhanovskaya geen leidende rol in de organisatie van de protesten heeft, zoals in sommige westerse media wel wordt beweerd, heeft ze wel degelijk invloed op het politieke discours.

De tocht begint

Anders dan de afgelopen weken vindt de demonstratie vandaag niet in het centrum plaats, maar in de arbeiderswijken van de stad. Misschien uit solidariteit met de arbeiders en arbeidsters en om het idee van de staking te sterken. Op weg naar de demonstratie toeteren auto's naar de stoet en passanten zwaaien uit solidariteit. Van alle kanten lopen groepen in dezelfde richting en vormen langzaam stromen van mensen. Dan komen we bij de Partisanskalaan aan, een bijna 100 meter brede staat. De mensenmassa is werkelijk overweldigend. De kleuren rood met wit domineren. Het zijn de kleuren van de nationale vlag voordat Belarus onderdeel van de Sovjet-Unie werd. Het is een onafhankelijkheidssymbool dat de door oppositie wordt gebruikt. De leus 'Lang leve Belarus!' is veelvuldig te horen, wat het nationalistische karakter van de protesten toont. Met rechtse tendensen heeft dit echter niets te maken. Het gaat eerder om de herinnering dat Belarus er ook anders uit kan zien, een Belarus dat niet bepaald wordt door de Sovjet-Unie of Lukashenko's dictatuur. Desondanks vragen we ons ook af in hoeverre de verwijzing naar een nationale eenheid de klassenverschillen tussen de demonstranten niet versluiert. Nu is iedereen nog tegen het repressieve regime verenigd, maar zodra dat omvergeworpen is, zal noodgedwongen ook het economische vraagstuk opgeworpen worden. Daarbij zullen de verschillende economische belangen onvermijdelijk tegenover elkaar komen te staan: de arbeidsters en arbeiders, die hopen op een minder precaire leefomstandigheden, de middenklasse, die er belang bij heeft om verder op te klimmen op de sociale ladder en de ondernemers, die met neoliberale hervormingen kansen zien om nog meer winst te maken.

Het regime is er sterk op gebrand om georganiseerde groepen en personen uit te schakelen

Sommige demonstranten dragen echter ook andere symbolen, zoals de anarchisten die wij hebben gezien: zwarte vlaggen, trommels en een spandoek met de leus 'Solidariteit is ons wapen' trekken veel aandacht. Hoewel de staat alles in het werk stelt om anarchisten als provocateurs in een kwaad daglicht te stellen, worden ze door steeds meer mensen positief waargenomen. Ze worden bijna als heroïsche strijdsters en strijders gezien, die al tientallen jaren aan repressie zijn onderworpen terwijl ze zich onvermoeid voor de belangen van het volk inzetten. De massa jubelt dan ook bij de muziek en doet mee met leuzen als 'De stad is van ons!' en 'Ga weg, jij en de OMON' (verwijzend naar Lukashenko en zijn speciale politie-eenheid).

Confrontatie met de politie

Plotseling stopt de demonstratie. Later horen we dat de straat met waterkanonnen geblokkeerd was. Overal om ons heen roepen mensen 'omkeren!', en alles gaat in de tegenovergestelde richting verder. Nu staan we opeens niet meer aan het einde van de demonstratie, maar relatief vooraan – tegenover de politie en de OMON. De sfeer is gespannen, want de angst voor het geweld van de politie is groot. Veel mensen hebben daarmee al kennis gemaakt. De wekenlang willekeurige arrestaties, de martelingen en het geweld van de politie op straat laten hun sporen na. Meestal is de aanwezigheid van een paar OMON-busjes al voldoende om een grote groep uiteen te drijven. Vandaag is het in die zin een eerste succeservaring. Ondanks de grote hoeveelheid knal- en flitsgranaten die door de politie de demonstratie worden ingeworpen, houdt die stand. Als de mensenmassa de politie en de OMON teveel wordt, rennen ze terug naar hun auto's, waardoor het even lijkt alsof de leus 'We geloven dat we het kunnen, we zullen winnen' realiteit wordt.

De demonstratie trekt ongestoord verder. Omdat de anarchisten niet alleen de aandacht van solidaire demonstranten trekken, gaan zij al enige tijd voor het einde van de demonstratie uiteen. Het regime is er bijzonder sterk op gebrand om georganiseerde groepen en personen uit te schakelen. Zo werden eerder al enkele anarchisten gearresteerd bij het uitrollen van een spandoek. Iemand vertelt ons hoe ze met een groep mensen, die toevallig vooraan in de demonstratie meeliepen, in de gevangenis heeft gezeten – er zijn bij de protesten nauwelijks georganiseerde rijen. Maar al hebben ze allemaal de demonstratie in hun eentje verlaten, ze zijn allemaal door politie in burger achtervolgd en gearresteerd.

Het verlaten van de demonstratie is daarom één van de gevaarlijkste momenten van de protesten geworden en vereist grote voorzichtigheid: lang tussen woonkazernes lopen, telkens weer om je heen kijken of je niet gevolgd wordt en dan met verschillende bussen en trams terug naar huis. Eindelijk thuisgekomen discussiëren we over de gebeurtenissen van die dag en proberen we ze te vergelijken met de protesten van de afgelopen weken.

Evaluatie

Hoewel de meeste mensen die in de buurten actief zijn en naar de demonstraties komen vastberaden zijn niet op te geven tot Lukashenko aftreedt, treedt er voor de protesten een nieuwe fase op. Nadat er de eerste drie dagen na de verkiezingen heftige botsingen waren, veranderde de staat van strategie. De demonstraties in Minsk konden relatief ongestoord en vredig plaatsvinden, maar in de kleinere steden werd geprobeerd elke vorm van protest in de kiem te smoren. Met succes, want buiten Minsk zijn er nog maar weinig protestacties. De relatieve rust duurde echter maar tot begin september. Enerzijds nam de repressie weer toe, anderzijds zagen ook velen dat de vreedzame zondagsdemonstraties Lukashenko niet op de knieën zouden krijgen. Hij lijkt niet echt onder de indruk en mensen merken dat ze zelfs bij de vreedzame protesten met staatsgeweld te maken krijgen. Tijdens de demonstraties ziet men dan ook meer en meer gevangenenbevrijdingen, het blokkeren van wegen en in de avond vinden er in de woongebieden soms gewelddadige confrontaties plaats.

Er is in Belarus echter geen confronterende en militante cultuur. Dat verandert wel langzaam. 'Hier in Belarus willen mensen geen geweld' verteld Mihail ons na een buurtbijeenkomst. 'Maar nadat ik uit de gevangenis kwam, denk ik daar nu anders over. Ik stel het me alleen een beetje vreemd voor: mijzelf met een molotovcocktail in de hand en de persoon naast mij met bloemen.' De pacifistische retoriek heeft echter nog de overhand en één van diens representanten is Tikhanovskaya. In haar ultimatum zien we echter een trendbreuk: in Belarus bestaat geen recht op politieke stakingen

en een vreedzaam verloop ervan lijkt dan ook onwaarschijnlijk. De druk stijgt en dat zagen we ook deze zondag. De politie probeerde de demonstratie te verhinderen, gebruikte knal- en flitsgranaten, schoot met rubberen kogels, arresteerde meer dan 200 mensen en dreigde ermee met scherp te zullen schieten. Maar ondanks dat alles, klonk in de straten van Minsk de leus 'Staak, staak, staak!'.

Nieuwe perspectieven

Eén ding is duidelijk, de beweging staat op een keerpunt. Als men op deze manier doorgaat, dreigen de protesten en buurtbijeenkomsten met de winter te verdwijnen. Er zijn nieuwe impulsen nodig die de beweging weer aanzwengelen. Wat er in ieder geval ontbreekt, is een breed gedragen gemeenschappelijk perspectief voor wat er na het aftreden van Lukashenko en het einde aan de repressie zal komen. Hoewel de protesten voornamelijk een reactie lijken op het onderdrukkende regime, zijn er toch ook voorbeelden te vinden waar mensen nieuwe perspectieven onderzoeken. In de buurbijeenkomsten wordt bijvoorbeeld gesproken over zelfbeheer, en de anarchistische groep Pramen heeft een revolutionair programma gepubliceerd dat door Nexta, het grote Telegramkanaal van de oppositie met meer dan 2 miljoen leden, werd gedeeld. Voor onze kameraden is het duidelijk dat de bezuinigingen, het in elkaar storten van de economie en de miserabele reactie van het regime op de Coronapandemie niet alleen met een onkundige regering te maken hebben. Ze zijn een symptoom van een grotere crisis waarop noch Lukashenko, noch Poetin, noch neoliberale EU-bureaucraten een antwoord hebben.

In buurtbijeenkomsten wordt gesproken over zelfbeheer

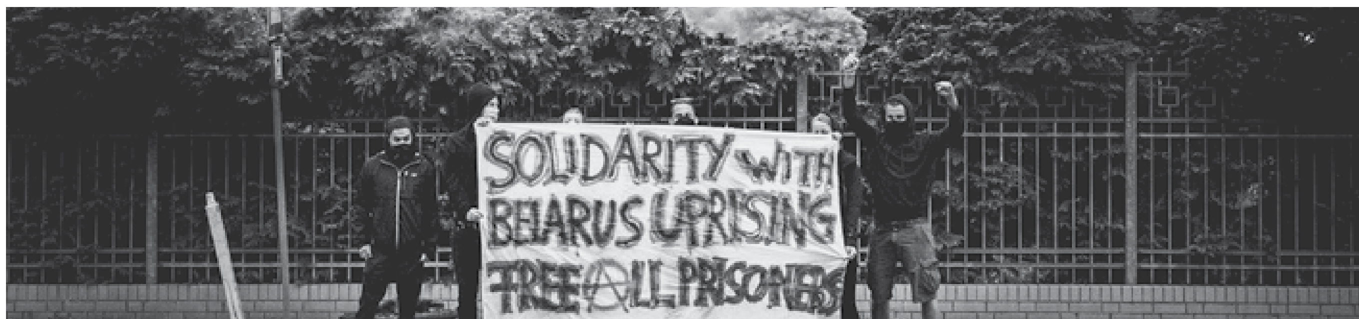
Het is onwaarschijnlijk dat het op de 26ste al tot landelijke stakingen komt, maar het is een moedige stap voorwaarts waarin potentie zit en die voor het verzet een nieuwe fase kan inluiden. Of het lukt om de samenleving in Belarus te veranderen, zal van veel factoren afhangen: zullen de arbeidsters en arbeiders deelnemen aan de stakingen en een nieuw front tegen het regime openen? Zullen de repressieve staatsorganen het geweld verder laten escaleren? Hoe zal het volk daarop reageren? Lukt het onze kameraden hoop te genereren en een werkelijk perspectief te bieden – een dat verder reikt dan staatssocialisme en de burgerlijke democratie?

Met een hoofd vol vragen gaan we slapen en kijken vol spanning de komende weken tegemoet.

door Kim García en Ara Holmes

vertaling door Tommy Ryan

De anarchisten tijdens de opstand van Belarus
Interview met een woordvoerder van de anarchistische beweging Minsk

Inleiding

Op 31 augustus 2020 had een reporter van A-Radio Berlijn een interview met Manna, woordvoerder van de anarchistische beweging in Minsk over het protest van de Belarussische bevolking tegen de herverkiezing van Lukashenko als president. Het is een uitvoerig gesprek van ruim een uur in de Engelse taal, dat online kan worden beluisterd.*

In het interview wordt uitgelegd hoe Lukashenko zich voor de zesde maal tot president heeft laten verkiezen, waarbij de eerste verkiezingen de enige zijn die legaal zijn verlopen en alle latere verkiezingen gemanipuleerd werden. Gewoonlijk gingen daarna enkele honderden mensen de straat op, die meteen werden opgepakt en verdwenen. Ditmaal was er een uitzondering omdat de oppositie zich op voorhand massaal had georganiseerd. De leiding bestond uit de drie echtgenoten van opgepakte oppositieleiders, die in hun programma alleen het afzetten van Lukashenko beoogden, met herziening van de grondwet en reorganisatie van de verkiezingen. Daarmee werden op voorhand de kiezers gemobiliseerd. Toen op 8 augustus de uitslag van 80% vóór Lukashenko werd aangekondigd, ging men massaal de straat op en dit herhaalde zich dagelijks. De politie gebruikte traangas, rubberen kogels en drukbommen. Honderden mensen werden opgepakt en systematisch gemarteld. Dit deed het protest nog sterker toenemen, waarbij de nadruk werd gelegd op vreedzaamheid. De anarchisten bediscussieerden het recht op verdediging, maar stonden daarin alleen. Wel merkten zij dat het protest zich ditmaal niet beperkte tot een groot plein in Minsk, maar dat het in nagenoeg alle steden van Belarus plaatsvond en dat er vooral plaatselijke organisaties werden gevormd.

Dit blijkt uit het antwoord dat Manna geeft op de vraag of de coronacrisis van invloed is geweest op de opstand. Hij zegt: de maatregelen waren gelukkig soepel, ‘maar het pakte niet goed uit, zoals de staat in het algemeen niet goed uitpakt. Want die gaf doktoren en medische staf niet alle nodige voorzieningen, waardoor de meeste apparatuur door de mensen zelf betaald moest worden. Deze munt heeft twee kanten. Allereerst is het volk ontevreden over zijn regering, want het volk wilde dat zij meer strengere maatregelen nam. Dat deed Lukashenko niet. Hij zei dat het coronavirus iets was waarover we niet zoveel zorgen moesten maken: het zit tussen de oren. Dus zei het volk: OK, je geeft niets om ons leven, barst maar. Bovendien was er een heleboel steun nodig voor medici en de staat gaf daarvoor geen enkele voorziening. Mensen begonnen zelf in groepen initiatief te nemen om materiaal, gebouwen en vervoer op te zetten. Zo ontstond er een grote golf van zelforganisatie en ook van onvrede met de politiek.’

Over de economische crisis en de vraag om regeringssteun: ‘Veel mensen bevonden zich al vóór de corona in een kritieke situatie, maar de staat gaf hen daarbij geen enkele steun. En tijdens de crisis zeiden zij alleen: als jullie mensen ontslaan wegens het coronavirus, dan geven we deze ondernemingen boetes, maar als arbeider word je zo helemaal niet beschermd.’

Intussen is twee maanden na de uitzending van het interview de situatie in Belarus nog steeds niet gewijzigd. De demonstranten en de organisaties die daarachter zitten, houden stand. We mogen aannemen dat het stuk niets aan actualiteit verloren heeft. Hieronder zijn uit de tekst de passages gelicht waarin Manna de rol van de anarchistische beweging in Belarus toelicht en de strategie die zij op dit moment voert. Hij roept daarbij op om solidariteit en steun te tonen aan de talloze gevangenen die het regime maakt, die het slachtoffer kunnen zijn van mishandelingen en showprocessen. Hiervoor vraagt hij om contact op te nemen met de internationale organisatie Anarchist Black Cross.

Teksten van het interview

V: *Heb je enig idee welke rol de anarchistische beweging in Belarus nu in deze situatie kan spelen?*

A: Ja. Ik deed net als andere anarchisten mee met het protest en voor ons was het allemaal niet gemakkelijk, omdat eigenlijk niemand ooit op zo’n opstand is voorbereid. Ik denk dat veel mensen niet geloofden dat zoiets als dit kon gebeuren. Het volk was voorbereid voor misschien een of twee dagen van protest, maar dit protest gaat nog steeds door. En ik denk dat dit voor de bevolking – die het niet gewend is dagelijks te protesteren, die erg gedecentraliseerd en autonoom georganiseerd is – niet zo gemakkelijk is. Als je iets in de morgen bespreekt en dat voor ergens in de avond wilt plannen, is dat na twee uur een gepasseerd station omdat er dan iets anders gebeurt en de mensen hebben besloten

daarheen te gaan. Of je brengt een megafoon, want je denkt dat waar de mensen heengaan er ruimte zal zijn om halt te houden en men naar je kan luisteren. Maar dan blijkt het een wandeldemonstratie en kun je niet echt spreken omdat je moet doorlopen. Een andere keer breng je een pamflet mee en dan is de inhoud niet meer aan de orde. Voor mij lijkt het erop dat je met twee stappen achter een trein aanloopt – ik denk dat dat niet alleen voor de anarchisten geldt maar voor alle mensen. Aan de ene kant is dat wel aardig, omdat het goed is dat de mensen zo heel snel en spontaan organiseren. Maar aan de andere kant is het moeilijk strategisch te plannen of zelfs maar iets verder te plannen dan wat er feitelijk gebeurt. Bovendien is het op dit moment niet echt mogelijk om achter een agenda te staan die een nieuwe toekomst zal scheppen. We zitten namelijk nog steeds in het verleden vast en we moeten er eerst voor zorgen dat Lukashenko aftreedt. Dan pas kunnen we praten over wat we daarna zouden kunnen doen of hoe we vervolgens kunnen organiseren: dat we ons niet meer kunnen of mogen vastpinnen op de democratie van een vertegenwoordiger.

Dus wat moeten de anarchisten nu doen – waarbij je moet weten dat de anarchisten niet een of andere grote volksbeweging in het land is? De bevolking heeft zich in verschillende steden, meestal in het westelijk deel van Belarus, geprobeerd zich te organiseren. We willen graag doorgaan, maar we hebben ook besloten dat we niet onze eigen symbolen gebruiken. Voor ons is het belangrijk om onze ideeën te verspreiden en niet onze identiteit. Als je handelt als een eenvoudige demonstrant zijn de mensen vriendelijker tegen je dan wanneer je besluit je identiteit te propageren en dus een of ander programma. Zo probeerden we duizenden folders te verspreiden over verschillende onderwerpen.

Bijvoorbeeld toen de retoriek van het protest veranderde tijdens dit vreedzame protest. Mensen begonnen te zeggen dat personen die tegen de agenten terugvechten provocateurs zijn en dat we alle mensen die maskers dragen zouden moeten oppakken. Dus schreven we in een heleboel pamfletten dat elke demonstratietactiek welkom is en men mag kiezen wat men wil. En dat we geen bloemen moesten gaan geven aan agenten die morgen onze mensen neerknuppelen. De mensen gingen ons steunen, omdat dit soort vreedzaam protest wel openlijk is geadverteerd, maar dat dat niet betekent dat dat door iedereen wordt gesteund. Want iedereen praat nu over vreedzaam, vreedzaam, vreedzaam, maar onderhand beginnen mensen te begrijpen dat elke dag op straat staan vermoeiend is en dat je er niets mee bereikt. Ik denk dat het volk tijd nodig heeft om zo ver te komen.

Iets anders is dat we de protesten van de arbeiders bijwoonden om pamfletten te verspreiden over hoe stakingen en een stakingscomité te organiseren. Ook over het feit dat ze niet alleen het ontslag van de president eisen maar ook iets proberen te vorderen dat hun situatie zou kunnen verbeteren. Wij hebben ook gereageerd op de kwestie van het geweld, omdat de mensen al die tijd riepen: ‘stop het geweld’. Zij denken dat er alleen geweld is wanneer agenten je in elkaar slaan, maar wij probeerden het idee naar voren te brengen dat de staat het geweld is. Ja, geweld is niet alleen wanneer je in elkaar wordt geslagen, maar ook wanneer je beroofd bent van het gezag om over je leven te beslissen. Ook over dit geweldsmonopolie hebben we pamfletten verspreid. En er is een anarchistisch drukkerscoöperatief die heeft gezegd dat daar vrij gedrukt kan worden, namelijk al het materiaal dat voor stakingen wordt gedrukt en spandoeken enzovoorts. Op die manier probeerden zij dat te steunen.

Op het moment is er niet veel wat we kunnen doen, omdat als je met veertig mensen in een menigte van driehonderdduizend staat je niet veel mensen kunt beïnvloeden. Misschien tenminste duizend of tweeduizend? We hebben geprobeerd creatief te zijn. We produceren elke twee dagen een pamflet, want al onze pamfletten zijn morgen achterhaald. Het protest verandert zo snel en de retoriek erachter ook. We proberen dat bij te houden, maar dat lukt niet altijd.

Natuurlijk zijn er ook structuren als Anarchist Black Cross (ABC), die anarchisten steunen die worden onderdrukt. Gisteren las ik dat er meer dan vijftig mensen, waaronder anarchisten en antifascisten, zijn aangehouden, en die mensen hebben samen tweehonderd dagen achter de tralies gezeten. Twee daarvan zijn nu aangeklaagd voor het organiseren van massarellen. Vandaag (dat is op de dag van uitzending, 31 augustus – red.) lees ik het bericht dat zij werden gemarteld. Een daarvan is zeker gemarteld met elektroshocks zoals ze in Rusland doen. Het lijkt er dus op dat onze speciale diensten hun Russische broeders gaan nadoen.

V: *Zou dat betekenen dat er alleen maar een andere president zou kunnen komen, iemand die meer populair is zonder dat er werkelijk enige andere kernstructuur zou veranderen? Daarom vraag ik je wat is op dit moment je algemene visie? Denk je dat er met wat er mogelijk is iets meer radicaals en fundamenteels zou kunnen komen of is het waarschijnlijk dat het een meer toegeeflijke kant opgaat?*

A: Ik denk dat de agenda van dit protest zeker die van de representatieve democratie opgaat. Tachtig procent van de bevolking wil dat. Geen anarchistische groep of iets anders kan dat veranderen, omdat we niet zoveel invloedrijke kanalen op Telegram hebben als het volk. We moeten begrijpen dat deze mensen de rechtmatige, de wet volgende democratie willen, meer niet. Aan de andere kant is dit voor ons als land heel radicaal. Want als het volk begrepen heeft dat er in elke stad mensen zijn die verandering kunnen eisen, dan gaan ze de straat op en zeggen ze tegen de autoriteiten, de plaatselijke gemeentebesturen en administraties: ‘Hé, we willen je niet meer, rot op!’ Ik denk dat dit iets heel radicaals is voor de Belarussen, die nog nooit zo agressief tegen de autoriteiten hebben gesproken. Ik hoop dat zij dit hebben geprobeerd, en dat zij beseffen dat zij het subject en niet het object van de macht zijn. Dan kunnen zij elke keer deze macht gebruiken en dan willen zij natuurlijk een nieuwe president – niet meer. Maar aan de andere kant willen ze nu ook meer zelfbestuur, ik bedoel decentralisatie, en ik hoop dat dat in de toekomst zal gebeuren als Lukashenko vertrekt. Het volk wordt meer onafhankelijk op het gebied van territoria en minder afhankelijk van Minsk. Ik denk dat dat een hele goede zaak is. En als de mensen nu akkoord zijn met deze cultuur, dan zouden zij als mensen in staat zijn om overal te protesteren, verandering vorderen en de vertegenwoordigers of de parlementariërs terugroepen wanneer ze zien dat er iets gebeurt dat niet in overeenstemming is met wat zij als volk eisen. Volgens mij is dit niets meer dan representatieve democratie, maar ik denk dat dit voor Belarus al een grote prestatie is.

door Manna, Minsk

Inleiding en bewerkingen door Jan Bervoets

* ‘Belarus rebellion against dictatorship’, op: www.aradio-berlin.org. Uitgezonden op 31 augustus 2020. Deze is te vinden onder de *tag* ‘Protest’

Solidariteitsacties ten tijde van Covid-19

De Pandemie blijft maar voortduren, wat misschien wel te verwachten was. En we blijven maar ontdekken, uitproberen hoe we hier als anarchist en activist mee om kunnen gaan.

In dit nummer staan een aantal goede en kritische stukken over wat de echte complotten zijn waar we wat tegen moeten ondernemen.

Eerst was ik op zoek gegaan naar nog meer ideeën, meer advies en analyse over hoe we ons als anarchisten kunnen verhouden tot deze Covid-19-crisis. Omdat dit echter in verschillende uitgaves van de *Buiten de Orde* al is opgenomen – Peter Storm heeft er in dit nummer ook een artikel aan gewijd en ook in het vorige nummers is er (mede dankzij Joke en Hadrian) over geschreven – heb ik het over een andere boeg gegooid.

We hebben een aantal concrete actievoorbeelden verzameld, ter inspiratie en als voorbeeld dat er (gelukkig) nog veel gebeurt en kan gebeuren. En mensen zijn al doende bezig om daarbij de theorie in directe actie om te zetten, met daarbij als een van de leidraden 'solidarity not charity'. Dat gaat met vallen en opstaan zoals de acties in support voor Abtin Parsa laten zien.

Wij hebben hier een kleine selectie opgenomen – je moet immers op een gegeven moment toch een keuze maken. De protesten van BLM, klimaatacties of de acties van The Barricade in Utrecht zijn niet genoemd, om maar wat voorbeelden te noemen. Mogelijk komt er in de toekomst nog een vervolg, misschien met aanvulling van jullie? Hiervoor kan er gemaild worden naar: redactie@buitendeorde.nl.

door Mollie Steimer

Bond Precaire Woonvormen

Woonstrijd tijdens Covid-19

Helaas gaan door politiek (wan)beleid huurverhogingen en huisuitzettingen midden de woon- en coronacrisis gewoon door. Dat kan niet geaccepteerd worden en daarom zijn er dit jaar tal van acties gevoerd.

Een van de groepen die flink actief is, is Bond Precaire Woonvormen (BPW), die bijna elke maand wel ergens een collectieve supportactie houdt en gelukkig met succes. Hun site staat boordevol oproepen, verslagen en actietips. Omdat zij natuurlijk zelf beter kunnen verwoorden wie ze zijn en wat ze doen, volgt hieronder een aantal stukjes van hun site, met speciale aandacht voor een aantal punten die ze ondernomen hebben tijdens de Covid-19-crisis. Daarbij zou ik graag extra *de Toolkit* onder de aandacht brengen. Daarin wordt zeer concreet uitgelegd hoe je je eigen solidariteitsnetwerk kunt opzetten en je kunt wapenen, onder andere tegen huisuitzettingen.

Het onderstaande verhaal – updates van acties in het afgelopen jaar, downloads en meer – is te vinden op de website: www.bondprecairewoonvormen.nl.

Mollie Steimer

Wat is de BPW

De Bond Precaire Woonvormen (BPW) is opgericht om het recht op wonen en de stad op te eisen. Huren is steeds vaker tijdelijk, onzeker of te duur. Een risico dat de groei van deze precaire woonvormen met zich meebrengt, is dat het reguliere verhuur met volledige huurrechten en een gezonde, goed functionerende (sociale) woningvoorraad onder druk zet en langzaamaan verdringt. Woningzoekenden komen hierdoor steeds vaker in bijna rechteloze situaties terecht. Wij strijden voor stabiele woonruimte voor iedereen. De BPW organiseert huurders in solidariteitsnetwerken en biedt (juridische) back-up, zowel inhoudelijk als moreel, voor (flex)bewoners die voor hun rechten op willen komen. Sinds 2010 is de Bond Precaire Woonvormen als vrijwilligersvereniging actief.

Als je iets wil veranderen moet je je organiseren!

De Bond Precaire Woonvormen is een solidariteitsbeweging. De BPW draait op vrijwilligers, die elkaar steunen uit de overtuiging dat wonen een grondrecht is waar we samen voor moeten opstaan. We bieden (tijdelijke) bewoners steun bij woonconflicten maar zijn geen dienstverleningsinstelling. Je gaat zelf aan de slag. Wij hebben tips en adviezen en kunnen helpen om druk te zetten met het solidariteitsnetwerk om machtsverhoudingen te veranderen

en woonrechten direct op te eisen. Bij juridische geschillen verwijzen we door naar gespecialiseerde huurrechtsadvocaten.

Toolkit Woonzekerheid – 'Eerst eten dan de huur'

We leven in onzekere tijden, waarin onzeker werken en onzeker wonen direct verband houden. Dan kun je huurschuld opbouwen. De BPW wil voorkomen dat nog meer mensen schuldenaar of dakloos worden als gevolg van de woon- en coronacrisis. De BPW heeft daarom een *Toolkit* voor woonzekerheid ontwikkeld.

Wat je probleem ook is, deze Toolkit helpt je op weg met praktische, organisatorische tips, stappenplannen, aanpasbare standaardbrieven, concept-buurtenquête en veel gestelde vragen. Zij is speciaal ontwikkeld voor groepen bewoners die door de woon- en coronacrisis in de problemen zijn gekomen en zich willen organiseren. We brengen de mogelijkheden die er bestaan om je woonrecht samen met je buren op te eisen overzichtelijk in kaart en bieden praktische tips om de kansen om dat doel samen met BPW te bereiken te vergroten.

De Toolkit is te downloaden van de website.

'Wij Weigeren de Huurverhoging'

Verschillende huurdersgroepen (waaronder de BPW) hebben zich georganiseerd om de voorgestelde huurverhoging per 1 juli (2020, *MS*) niet te gaan betalen. Wij vinden het namelijk schandalig dat in tijden van corona door de woningbouwcorporaties en andere verhuurders huurverhogingen worden doorgevoerd.

Huurders horen juist bij de mensen die door de pandemie en de economische crisis het zwaarst getroffen worden. Meer dan 800.000 huurder zaten al vóór de coronacrisis door te hoge huren in de knel. Zij houden te weinig over voor noodzakelijke kosten van levensonderhoud. Dit aantal groeit met de dag. Gemiddeld betalen Nederlandse huurders meer dan 38% van hun inkomen aan woonlasten. Kortom: de huur moet nu omlaag. Huizen zijn er voor mensen, niet voor winst.

Hoe kun je in quarantaine gaan als je geen huis (meer) hebt?

Meer actie is dus nodig! Wij willen verhuurders raken waar het pijn doet: via onze huur. Wij zullen, totdat verhuurders en politiek overstag gaan, onze huurverhoging niet betalen. Wij zijn al met velen, maar het is belangrijk dat zich meer mensen aansluiten: hoe groter onze beweging, hoe groter de kans van slagen. Sluit je dus ook aan en weiger ook je huurverhoging te betalen!

Mensen uit heel het land gaan meedoen met de actie 'Wij weigeren de huurverhoging' per 1 juli. Hoe?

1. Stop vóór het ingaan van de nieuwe huur de automatische incasso.
2. Maak handmatig de oude huur over.
3. Maak collectief bezwaar.

Meedoen? Een stappenplan '*Weiger de huurverhoging'. (0%) is meer dan genoeg'* is te vinden op de site van de BPW. Het kan je helpen bij het opzetten van deze actie. Ook in de eerdergenoemde *Toolkit Woonzekerheid 'Eerst eten dan de huur'* van de BPW voor meer tips en trucs.

Studenten Duwo en De Key starten huurstaking: Rent Strike Amsterdam

Heel wat mensen zitten tijdens deze Corona-crisis in nood. Ook in Nederland hebben studenten het momenteel zwaar te verduren. De meeste werkten in de hard getroffen horecasector of hebben een nul-urencontract. Door het uitbreken van de coronacrisis verloren zij plotsklaps hun inkomen. Bovendien kunnen ze geen beroep doen op sociale beschermingsmaatregelen. Bijgevolg kunnen ze hun huur niet meer betalen en riskeren ze uithuiszettingen.

DUWO studenten in de Jacques Veltstraat te Amsterdam besloten daarom om in actie te komen. Meerdere keren hebben deze studenten geprobeerd om een constructieve dialoog met DUWO aan te gaan maar keer op keer werden ze genegeerd. Ze besloten een stap verder te gaan: ze bundelden hun krachten in de actiegroep *Rent Strike Amsterdam, en* vonden lot- en bondgenoten onder De Key huurders.

Geconfronteerd met de onbevredigende reacties (van DUWO, de Key en de landelijke overheid), besloten de studenten hun eisen in een open brief en een petitie openbaar te maken. Die kun je lezen op de BPW-site. Hun concrete eisen zijn:

1. Kwijtschelding van de huur gedurende de COVID-19-crisis
2. Geen huurverhoging in 2020
3. Bindende maatregelen om huisuitzettingen te verbieden
4. Bindende maatregelen tegen het in rekening brengen van incassokosten

Bond Precaire Woonvormen steunt deze studenten in hun strijd en onderschrijft hun eisen. Iedereen heeft het recht op betaalbare en kwalitatieve huisvesting. Zeker in deze tijden! Het kan niet zo zijn dat studenten in precaire situaties opgezadeld worden met de zware lasten van een publieke gezondheidscrisis..

Acties tegen huisuitzettingen en contractbeëindiging

Ondanks het beoogde doel van coronaregelingen voor verhuurders (niemand op straat in coronatijd) gaan huisuitzettingen en contractbeëindigingen op dit moment gewoon door. Dagelijks krijgen wij hiervan alarmerende meldingen. Huurders in voortdurende woonstress pikken deze onzekerheid gewoonweg niet langer. Hoe kun je in quarantaine gaan als je geen huis (meer) hebt? Huisuitzettingen, ongeacht woonvorm, zijn onverantwoord, onmenselijk en onacceptabel. Daarom verzetten wij ons tegen alle verhuurders die hier misbruik van maken en hiermee toch dreigen door te gaan. Samen met bewoners die met uitzetting worden bedreigd eist BPW woonzekerheid en – voor iedereen die door de woon- en coronacrises worden geraakt – een menselijke oplossing.

Als huurders zich verenigen, kunnen huisuitzettingen gestopt worden, moeten verhuurders zich verantwoorden en kan alternatieve woonruimte afgedwongen worden. Wie niet strijdt, verliest altijd.

Samen sta je sterk. Wat je als individu niet voor elkaar krijgt, lukt wel als groep. Dat begint bij het creëren van een solidariteitsnetwerk in jouw stad of buurt. Met steun van dit netwerk bouw je maatschappelijke en politieke druk op. Hoe doe je dat? De BPW heeft een stappenplan voor je gemaakt:

– INFORMEER!: Wat voor contract of probleem heb je? Kijk op de website van de BPW en informeer via het vragenformulier op www.bondprecairewoonvormen.nl

– ANALYSEER!: We maken een analyse welke rechten jij wel of niet hebt. We gaan kijken hoe we het probleem samen aan kunnen pakken. Zitten je buren met dezelfde situatie?

– CONTACTEER!: Contacteer de verhuurder en leg je probleem voor. Wordt het opgelost?

Ja? Hoera! Nee? Organiseer je verder.

– ORGANISEER!: Vaak luistert een verhuurder niet naar individuele huurders, maar wel naar een georganiseerde groep.

– PUBLICEER!: Maak je woonstrijd zichtbaar. Zo bouw je maatschappelijke druk op.

– CONFRONTEER!: Nu is het tijd dat verhuurders onze eisen gaan inwilligen. Maak bij onderhandelingen gebruik van het solidariteitsnetwerk en laat je niet tegen elkaar uitspelen. Hoe meer mensen jullie openlijk steunen, hoe sterker jullie staan.

Op de nieuwspagina van de website van de BPW staan elke maand voorbeelden van collectieve actie voor woonzekerheid en tegen huisuitzetting. Waarbij breed gemobiliseerd wordt door bijvoorbeeld op bezoek te gaan bij de verhuurder met medehuurders en sympathisanten. Of er staan andere voorbeelden van creatieve acties en strategieën, waarbij ieder de persoonlijke kwaliteiten, specialiteiten, netwerken et cetera kan benutten. Door gebruik te maken van (sociale) media en door op te trekken met sympathiserende buurtgenoten, solidaire huurders, vrienden, organisaties, huurdersverenigingen, BPW en soms ook advocaten en lokale of landelijke politici, kun je de verhoudingen veranderen en concessies afdwingen.

> Bijna alle maatschappelijke veranderingen zijn begonnen met strijd van onderop

Tot slot

Bijna alle maatschappelijke veranderingen zijn begonnen met strijd van onderop. De vorming van een solidariteitsnetwerk verkleint het risico voor individuele huurders tegen repressie vanuit verhuurder en overheid. Garantie op succes heb je helaas nooit, maar hoe meer stappen je collectief hebt ondernomen, des te groter je winkans. Daarbij kunnen BPW-leden je bij elke stap adviseren en ondersteunen, zodat je acties nog effectiever zullen zijn.

We vinden het ook belangrijk om te bouwen aan een duurzame beweging, waarbij iedereen een steentje bijdraagt. Waar liefdadigheid uitgaat van helpen van hen 'die minder geluk hebben' dan jijzelf (verticaal 'wij-zij'-denken), gaat solidariteit uit van wederzijdse hulp (horizontale samenwerking). Het gaat erom dat iedereen wijsheid en talenten bezit om problemen op te lossen, zolang we er maar niet alleen voor (blijven) staan en ons niet door machtsspelletjes laten verdelen.

Met andere woorden: *Solidarity over Charity!*

Kaboem forever

Help de drukker… drukken

Alles van waarde dreigt onder corona te sneuvelen en wordt daarna opgeveegd door Amazon of een of ander obscuur hedgefonds, dan wel ontruimd door de ME van Rutte/Halsema en in de afvalcontainer gegooid. Tenzij we elkaar helpen.

Drukkerij Kaboem heeft helemaal geen werk en dus inkomsten gehad in de periode van de crisis. En dat dreigt nog een tijdje zo door te gaan, zolang de evenementen waar Kaboem drukwerk voor maakte afgelast zijn.

In dit geval is de oplossing makkelijk: we zorgen ervoor dat Kaboem wat te drukken heeft. We hebben dit boekje gemaakt, en verkopen het zodat de drukker letterlijk weer werk en inkomsten heeft.

De vraag die we aan alle onbezoldigde schrijver*s hebben gevraagd is: welk boek vind je dat we moeten lezen in coronatijd?

De opbrengst gaat geheel naar Kaboem. Met dank aan alle schrijvers, illustratoren (m/v) en ontwerpers die hier werk voor gedaan hebben.

In de toekomst kan iedereen natuurlijk ook zelf opdrachten bedenken: laat die poster maken die je altijd al hebt willen verspreiden, of dat boek waar je van droomt. En vertel het verder.

Colofon

Dit boekje werd midden in coronatijd gemaakt om drukkerij Kaboem te helpen overleven.
De opbrengst gaat geheel naar de drukker. Drukkerijen, boekwinkels en plekken waar je kunt lezen en er dan over praten, zijn nu eenmaal onmisbaar, voor het dagelijks leven en zeker voor de revolutie.

Wil je het boekje bestellen, maak dan 10 euro over (in geval van toesturen: plus €2,40 porto) op bovenstaand banknummer, met vermelding van je adres.

Voor meer info, vragen en reacties over deze simpele steuncampagne voor Kaboem: info@globalinfo.nl

Als je meerder exemplaren zou willen ontvangen om verder te verkopen, laat het dan weten!
Je kunt ook gewoon geld geven natuurlijk.

Steun aan de drukker of bestellingen:
Stichting Kaboem.
NL18 INGB 0006 9315 10
o.v.v steun drukkerij
email: kaboem@xs4all.nl
www.drukkerijkaboem.nl

Over de situatie in Polen

Bericht van Abortion Network Amsterdam

Op 22 oktober heeft het omstreden nieuwe Constitutionele Hof van Polen, waarvan de leden zijn benoemd door de rechtse Partij van Recht en Rechtvaardigheid (P.i.S.) de abortus verboden in gevallen van foetussen met aangeboren afwijkingen. Dat is 97% van alle wettelijk toegestane abortussen die nog in Polen hebben plaatsgevonden (in totaal ongeveer 2000 toegelaten abortussen). Meteen zijn door dit besluit over heel Polen demonstraties en stakingen losgebarsten.

Bij de honderdduizenden vrouwen voegden zich allerlei mannelijke aanhangers, zoals werkers bij het openbaar vervoer, mijnwerkers en boeren. Op 30 oktober legde de grootste demonstratie van tientallen jaren de hoofdstad Warschau lam. Totdat het aantal coronabesmettingen groeide en een landelijke lockdown dit bijna onmogelijk maakte, hebben bijna een miljoen mensen elke nacht een demonstratieverbod van de regering getrotseerd. Zij gingen niet alleen in Warschau, maar ook in Lodz, Poznan, Wroclau, Krakau en veel kleinere steden, ja zelfs in dorpen de straat op.

> De demonstraties zijn opgeroepen door plaatselijke feministische groepen, zijn decentraal en intersectioneel

De demonstranten riepen op voor een nationale staking. Zij legden de steden stil en protesteerden ook tegen de Rooms-Katholieke kerk en zijn invloed in Polen op de politiek, het onderwijs en de cultuur. Enkele demonstranten hebben missen verstoord en kerken beklad. Volgens *The Guardian* is vanaf maart de aanhang van de kerk met acht procent gedaald tot 49%. De demonstraties lijken totaal niet op wat Polen ooit heeft meegemaakt. Zij komen van onderop, ze zijn opgeroepen door plaatselijke feministische groepen, zijn decentraal en intersectioneel (alom werden onderwerpen als de steun aan LGBTQI+-mensen en antiracisme aangeroerd).

Op dit moment zijn over heel Polen de demonstraties weer aan de gang, zoals een bezetting van het parlement in Warschau op 18 november. De nieuwe wet is nog niet gepubliceerd, en dat betekent dat ze nog niet in werking is. Plaatselijke activisten vóór abortus vechten ervoor dat in Poolse ziekenhuizen alle abortussen van foetussen met aangeboren afwijkingen nog doorgaan. Maar al vanaf de uitspraak zijn er berichten dat artsen abortus weigeren uit te voeren aan mensen die zwanger zijn en

waar er sprake is van met ernstige abnormaliteiten bij foetussen. Nu was dit al vóór deze uitspraak de handelwijze van veel artsen.

Maar al is de toekomst onzeker, één ding is duidelijk: de geest is uit de fles en deze verzetsdaden zullen de geschiedenis ingaan.

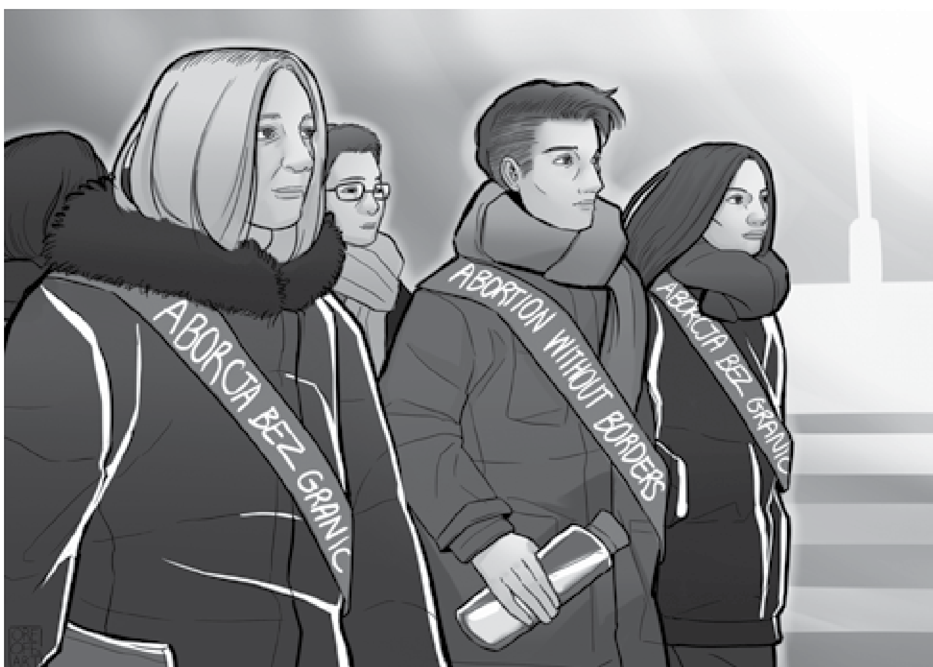
Ons werk sinds het beruchte besluit

De ontwikkelingen in Polen hebben een enorme impact op Abortion Without Borders (Abortus Zonder Grenzen), een netwerk van zes organisaties in Europa, die mensen in Polen helpen met toegang tot abortus. Daar zijn wij ook een onderdeel van.

In de twee weken na het besluit kreeg de hulplijn maximaal driehonderd mails per dag. Sommige mensen vroegen om abortus, andere boden hulp aan, ook waren er anti-abortustrollen. Wij van Abortion Network Amsterdam hebben veertig mensen geholpen, die toen meer dan twaalf weken zwanger waren. Dat is meer dan tweemaal zoveel dan we normaal in een maand helpen. Wij hebben allemaal echt hard gewerkt om te maken dat iedereen nog in staat is de abortus te krijgen die zij willen of nodig hebben. Dat zijn een paar echt moeilijke, maar ook ontzaglijk inspirerende weken geweest, zowel voor ons hier in Nederland als ook voor onze zusterorganisaties in Polen. We zijn echt geraakt door de overweldigende steun voor recht op abortus, zowel in de straten van Polen als door de solidariteitsbetuigingen die we van heel Europa en daarbuiten hebben ontvangen en door de aandacht die dit toe nu toe gekregen heeft. Onder de beste reclame die ons netwerk heeft gekregen valt die van Poolse activisten, die de naam Aborcja Bez Granic met het alarmnummer op hun spandoeken en op de muren van kerken en andere gebouwen hebben geschilderd. Enorme dank aan allen en iedereen die dat heeft gedaan.

Nog geen 24 uur na het Hofbesluit van 22 oktober kregen we vanuit Polen vijf casussen met foetusafwijkingen. Omdat die abnormaliteiten gewoonlijk pas na twaalf weken kunnen worden vastgesteld, zouden al deze mensen naar Nederland of het Verenigd Koninkrijk moeten reizen, twee van de enige landen in Europa met abortus op verzoek na veertien weken. In het algemeen hebben we na 22 oktober (in ongeveer vier weken) meer dan veertig nieuwe casussen, wat veel meer is dan alles waarmee we tot nu toe te maken hebben gehad.

> ‘In Polen heb ik wettelijk het recht op een abortus, maar dat is fictie.’

Hier is de ervaring van een van onze cliënten (van voor het besluit van het Hof)

Onze cliënt had al twee kinderen en in haar nieuwe zwangerschap kreeg ze in de eerste weken van het tweede trimester te horen dat de foetus een genetisch defect had. Ze kon werkelijk niet leven met de gedachte dat zij een ernstig gehandicapt kind zou moeten baren en verzorgen, vooral omdat de zwangerschap al niet was gepland. Ze schreef ons: ‘In Polen heb ik wettelijk het recht op een abortus, maar dat is fictie.’ Ze zei dat ze zich heeft afgevraagd ‘Wat als…’, maar deelde ons ook mee dat ze voelde dat de beslissing om te aborteren voor haar de juiste was. Dat is heel gewoon en er het is geen schande als je je afvraagt over wat er geboren had kunnen zijn als je nog steeds zeker bent in je besluit tot een abortus. Wat haar situatie uiterst moeilijk maakte, was haar angst voor veroordeling van haar familie, die al wist van haar zwangerschap, maar niets van de complicaties en haar plan om te aborteren. Ze was aan de ene kant bang om een ziek kind te krijgen en aan de andere kant om door de familie verstoten te worden. Uiteindelijk was ze in staat om tot de gewilde abortus over te gaan, met hulp van onze vrijwilligers van de ANA. Die hielpen haar de afspraak te maken, gaven haar reisadvies en voorzagen in de kosten voor de behandeling.

Fondsenwerving:

We zamelen ook geld in, zodat we de kosten kunnen betalen voor mensen die voor abortus naar Nederland reizen. Iedere cent van dit geld zal worden uitgegeven voor onze cliënten om de abortus, reis en verblijfkosten te betalen. Zelfs het kleinste bedrag helpt!
Je kunt donaties overmaken op naam van: ANA, IBAN: NL06 INGB 0007 1702 49

Als je op de hoogte wilt worden gehouden over het werk van Abortion Network Amsterdam, kun je naar onze website gaan en je abonneren op de nieuwsbrief: www.anamsterdam.noblogs.org

door Abortion Network Amsterdam

Vertaling: Jan Bervoets

rubriek

Updates uit België

Tegen corona en repressie

In het vorige nummer schreef ik al over de diverse manieren waarop anarchistische groepen in België zich staande houden en organiseren in tijden van corona. Dit themanummer is een mooie gelegenheid om twee anarchistische visies op de repressie die bij corona komt kijken onder de aandacht te brengen: die van LAG (Leuven Anarchistische Groep) en Pandemie, een anarchistische blog.

Leuven Anarchistische Groep

LAG wil geenszins de realiteit en het gevaar van het virus ontkennen. De groep is bijvoorbeeld sterk gekant tegen krantjes als *De andere krant* en *Gezond verstand*, nu dergelijke blaadjes sinds kort ook in Vlaamse brievenbussen belanden. Tegelijkertijd maakt men zich zorgen over de staatsrepressie die de afgelopen maanden zonder veel weerstand sterk is toegenomen, en die lang niet altijd zo effectief lijkt in de strijd tegen corona. Onderstaande pamflettekst gaat over de avondklok, die nog altijd geldt voor heel België: in Vlaanderen moet men tussen twaalf en vijf uur 's nachts binnen blijven, in Brussel en Wallonië zelfs van tien tot zes uur.

De avondklok als symptoom van een falende overheid

Na maanden van blunders, misrekeningen en mismanagement rond het coronavirus besloot de overheid om een avondklok in te voeren. Tussen middernacht en vijf uur 's ochtends is elke zogeheten 'niet-essentiële verplaatsing' in de publieke ruimte verboden.

In plaats van zich te focussen op de rampzalige situatie in scholen, bussen, trams of de werkvloer, waar massa's mensen vaak gedwongen op elkaar gepropt zitten, gaat de overheid over tot het invoeren van een avondklok. Niet de uitpuilende bussen, niet de overvolle trams, en al zeker niet de bedrijven waar werknemers op elkaar gepropt zitten om ten koste van ieders gezondheid de kapitalistische geldmolen te laten draaien, zijn de oorzaak van de recente stijging in Covid-19-besmettingen, maar het is de schuld van mensen die zich tussen middernacht en vijf uur 's ochtends in de publieke ruimte durven te wagen. De overheid gaat met andere woorden over tot mensen hun bewegingsvrijheid in tijd te beperken, uitgerekend daar waar de kans dat het virus overgedragen wordt van persoon tot persoon het minst is, namelijk in de open lucht.

Studenten die na dagen en weken van isolement een nachtwandeling maken omdat ze er vanwege de stress compleet onderdoor gaan, vormen geen haard van besmetting.

Werknemers die tot laat in de avond shiften moeten voltooien en na een stresserende werkdag nog even de benen willen strekken of de hond willen uitlaten, vormen geen haard van besmetting.

Mensen die in de steek gelaten zijn door de overheid en even willen ontsnappen aan de dagelijkse realiteit van op elkaar gepropt te zitten in een klein appartement door even een frisse neus te halen, vormen geen haard van besmetting.

Bovendien moeten mensen die wél een essentiële verplaatsing maken na middernacht, deze verplaatsing steeds kunnen verantwoorden wanneer ze tegengehouden worden. De gedachte van schuldig zijn tot het tegendeel bewezen is lijkt ons een uiterst onprettige gedachte om mee naar buiten te gaan.

Een overheid waarvoor de mentale en fysieke gezondheid van mensen geen prioriteit is, is een falende overheid. Weg met deze overheid!

Pandemie.noblogs.org

De blog *Pandemie* is een website waarop anarchistische analyses, verhalen van verzet, vertalingen van teksten uit andere contexten, posters, foto's en muurkranten gepubliceerd worden. De ondertitel van de pagina luidt: 'antistoffen tegen het virus van de autoriteit in tijden van corona'. Dit voorjaar, toen de strengste lockdown van kracht was, werd er een commentaar gepubliceerd over recente ontwikkelingen aan de Belgische kust.[1] Die was toen verboden terrein voor de meesten, aangezien 'niet-essentiële verplaatsingen' verboden waren. Dit anarchistische commentaar bleek behoorlijk visionair te zijn. Deze zomer werden verschillende breuklijnen nog eens pijnlijk zichtbaar toen de Vlaamse middenklasse haar collectieve verontwaardiging uitte over de 'rellen' op het strand die veroorzaakt zouden zijn door Brusselse jongeren.

De Belgische kust: laboratorium voor repressieve corona-maatregelen

De Belgische kust: een 67 km lange strook waar betonboeren, immobiliënbonzen en commerçanten lelijk hebben huisgehouden. Maar de

kust is ook: her en der nog wat ruige duinen, lekker eenzaam uitwaaien op het strand op dagen dat het ijsjes en wafels vretende volkje ver weg is, mijmerend staren naar de ondergaande zon… Maar niet dus nu de Covid-19-maatregelen van kracht zijn. Nu de lokale horeca en handelaars noodgedwongen geen zaken mogen doen, worden de grote middelen bovengehaald om iedereen zo efficiënt mogelijk te verjagen.

Het begon met berichten over politiecontroles op de toegangswegen van de badplaatsen. Toen kon men nog denken: dit is het werk van enkele overijverige champetters [veldwachters – red.] die door de omstandigheden niets beters te doen hebben. Al snel bleek echter dat de mensenjacht was geopend.

Overal doken checkpoints op waar bestuurders werden gecontroleerd. Wie geen 'geldige reden' had moest rechtsomkeer maken, met een boete van 250 euro aan het been. Al snel werd ook het web van ANPR-camera's in de strijd geworpen. Deze camera's, die tegenwoordig zowat overal geïnstalleerd zijn, kunnen nummerplaten lezen. Ze zouden zogezegd alleen gebruikt worden voor snelheidscontroles en om zware criminelen te klissen. Nu worden ze dus – enigszins voorspelbaar, maar toch – ingezet om de verplaatsingen van iedereen te registreren en indien nodig te sanctioneren. Dat zal ook gebeuren: 'Dankzij ons ANPR-cameranetwerk weten we goed genoeg wie hier onterecht aanwezig is. Zij mogen een bezoekje verwachten en worden huiswaarts gestuurd, met een proces-verbaal', aldus Ine Deburchgraeve van de politiezone Westkust.

Toch nog niet creepy genoeg, moeten ze daar aan de kust gedacht hebben. Enkele dagen later was er op de nationale televisie een als nieuwsitem verpakte publireportage [advertorial – red.] voor de drone-brigade van de politie. Drones – indertijd aangekocht om geïllegaliseerden op te sporen die de oversteek naar Engeland willen maken – cirkelden boven een camping om met behulp van warmtecamera's te ontdekken welke caravans in deze periode toch nog 'clandestien' bewoond waren. Dit gaat toch niet meer over de bourgeois die de coronatijd willen uitzitten in hun comfortabele appartementen, maar eerder over mensen die in trailers wonen en hun domicilieadres bij hun kinderen hebben staan?

Ondertussen is er ook een kliklijn geopend door de politie. Al willen ze het zelf zo niet noemen. 'We hebben het nummer van onze dispatching verspreid.' Ze rekenen op 'burgerzin': 'Wie ziet dat huizen van tweedeverblijvers plots toch bevolkt zijn, mag ons dat melden en dan gaan wij langs.'

Gouverneur Carl Decaluwé – die enkele jaren geleden de bevolking nog opriep om vluchtelingen aan de kust vooral niet te helpen – maakt zich ervoor sterk dat de controles nog zullen worden opgedreven: 'Mocht er toch iemand door de mazen van het net glippen, kunnen we alsnog de appartementen controleren. We plannen ook om aan warenhuizen te checken, bekijken wie daar inkopen doet. En er komen controles in treinstations.'

'Ja, maar, de ziekenhuizen aan de kust zouden de toestroom aan zieken niet aankunnen!' Zouden mensen dit soort van afwegingen zelf niet kunnen maken? En zouden deze maatregelen echt tot de kust alleen beperkt blijven? 'Ja, maar, die trajectcontroles zijn er toch alleen om snelheidsduivels te pakken!' Wie gelooft dát nog? Vandaag werd trouwens aangekondigd dat in heel het land nieuwe trajectcontroles worden geïnstalleerd. 'Ja, maar, de omstandigheden zijn uitzonderlijk, deze maatregelen zij toch maar tijdelijk!' Yeah, right…

'Ja, maar, het is toch allemaal in ieders belang?' Dat argument lijkt tegenwoordig alles te verantwoorden. Eerst gunt de staat je nog vrijheid van verkeer – nu ja, als je over de juiste papieren beschikt en ervoor kan betalen – en de volgende dag word je wakker in een totalitaire controlestaat en cirkelen er pratende drones rond je kop. Ze hebben de technische middelen, die voor velen eerst min of meer onschuldig leken, maar die in een vingerknip een hyperefficiënte politiestaat kunnen installeren.

Hoe ernstig dit virus ook is, hoe hard het ook nodig is om ons best te doen om het zo min mogelijk te verspreiden, we mogen niet blind zijn voor het opportunisme van de staat. Elke beweging of ontmoeting die nodig is om ons tegen de controlestaat te organiseren wordt vanaf nu een essentiële verplaatsing.

En verder…

… heeft België sinds kort een regering, hoewel de verkiezingen al in mei 2019 plaatsvonden. De Vlaams-nationalistische N-VA werd buiten de deur gehouden; er werd een coalitie gevormd door MR, Open Vld, CD&V, Groen, Ecolo, sp.a en PS. Veel valt er echter niet te juichen. Het ontbreekt de nieuwe regering aan klimaatambitie, maar er zijn al wel honderden miljoenen extra vrijgemaakt voor veiligheidsbeleid, justitie en politie. Er zouden jaarlijks 1600 politieagenten bij moeten komen. Staatssecretaris Sammy Mahdi van Asiel & Migratie liet ook al vallen dat er meer gesloten centra zullen komen.[2]

… hebben actievoerders van Ineos Will Fall proberen te verhinderen dat er een grote ethyleen- en propyleenfabriek in de Antwerpse haven gebouwd wordt door het Britse chemiebedrijf Ineos. Meer dan honderd actievoerders begonnen op een vroege, regenachtige ochtend in oktober aan de bezetting van het beoogde terrein voor de fabriek, die schaliegas zou gaan gebruiken voor de productie van onder andere wegwerpplastic. Tientallen actievoerders werden opgepakt. De bezetting en de acties daarrond waren niet zonder succes: in november werd de milieuvergunning voor de nodige ontbossing geschorst door de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Er worden grote middelen bovengehaald om iedereen zo efficiënt mogelijk te verjagen

door Emma

Noten

1. 'De Belgische kust: laboratorium voor repressieve corona-maatregelen', gepubliceerd op 05/04/2020, op: pandemie.noblogs.org.
2. 'Nieuwe staatssecretaris voor Asiel en Migratie Sammy Mahdi: "Er komen gesloten centra bij"', gepubliceerd op 04/10/2020, op: nieuwsblad.be.

Het Covid-19 Actiefonds van de Vrije Bond

Een klein overzicht van de aanvragen tot juni 2020

In het voorjaar van 2020 is er op initiatief van enkele Vrije Bondleden een fonds opgericht dat zich zou gaan richten op de negatieve effecten van de Covid-crisis en financiële steun zou bieden vanuit de Vrije Bond. Dit actiefonds (zeer bewust is er niet gekozen voor noodfonds) is beheerd door drie Vrije Bonders. Zij hebben de aanvragen bekeken en desgewenst nadere informatie opgevraagd. Via het secretariaat zijn de aanvragen binnen gekomen en zijn de betalingen overgemaakt (waarvoor dank). In enkele weken tijd heeft het actiefonds €2500,- uitgegeven. Op de website van de Vrije Bond is een tekst verschenen (zie Kader) en is de mogelijkheid gemaakt om snel en eenvoudig geld te doneren.

Hieronder een kort verslag van de aanvragen die zijn binnen gekomen. Om diverse redenen hebben we persoonlijke gegevens eruit gelaten en zijn we voorzichtig geweest in het publieke benoemen van bedragen. Uiteraard zijn de financiën wel goed geregistreerd en voor Vrije Bond leden (op verzoek) inzichtelijk.

Door de Covid-crisis heeft een lid van de Vrije Bond totaal geen inkomsten meer en door omstandigheden kan er geen beroep worden gedaan op de overheid. Het lid is zelf al een crowdfunding campagne begonnen, maar dat heeft nog niet genoeg resultaat opgeleverd. Met steun voor twee maanden huur is dit Vrije Bondlid vooralsnog geholpen.

Er is een aanvraag binnengekomen van de Leuvense Anarchistische Groep (LAG). In de anarchistische beweging in België is er een initiatief ontstaan om mensen die de huur niet meer kunnen betalen door de Coronamaatregelen te ondersteunen. Dat wordt gedaan via dit platform: www.huurstaking.be. De LAG is dit mede aan het organiseren. Voor dit platform is onder andere geld nodig om eventuele juridische kosten van huurstakers te betalen (Zie de fondsenlink op dezelfde website).

Ook 't Assez in Gent heeft een aanvraag gedaan. Door de Coronapandemie is het alternatieve infocentrum in Gent genoodzaakt om voor onbepaalde duur te sluiten en vallen de inkomsten van 't Assez volledig weg. Om met 't Assez de periode van gedwongen sluiting te overbruggen, doen zij tevens een oproep aan iedereen die 't Assez een warm hart toedraagt om een schenking te doen aan 't Assez zodat zij deze verplichte sluiting kunnen overbruggen (met name huurbetalingen). Hun website voor meer over 't Assez: www.acgent.org.

Sinds 2005 woont een lid van de Vrije Bond in Colombia en werkt met rurale gemeenschappen rondom collectieve veiligheid, vaak binnen een context van bedreigingen door extractieve industrie in samenwerking met (para)militairen. De huidige crisis die is ontstaan door Covid-19 zorgt voor veel vraag voor de interne veiligheidsmechanismes, waarbij gemeenschappen hun eigen burgerwacht hebben die de woongemeenschappen in de gaten houden. Deze burgerwacht (*guardia indigena*) is in eerste instantie door de inheemse bevolking in Cauca als verdedigingsmechanisme opgezet. Ze hebben zeer veel territoriale autonomie, hebben hun eigen onderwijs en gezondheidszorg en ook dus een eigen bewaking om hun autonomie te verdedigen. Daarnaast zetten ze sterk in op voedselsoevereiniteit en zijn ze een van de belangrijkste referenten met betrekking tot de sociale bewegingen in de regio en het land (www.cric-colombia.org). Vorig jaar (2019) hielden ze 28 dagen lang de panamericanana (Highway number 1 die Argentinië met Alaska verbindt) bezet om hun eisen voor implementatie van vredesakkoord en veiligheid voor hun leden kracht bij te zetten, aangezien er alleen al vorig jaar meer dan veertig van hen zijn vermoord. Het Covid-actiefonds heeft een donatie gedaan ten behoeve van de bevoorrading van de wachtposten.

Via bekende kameraden uit Frankrijk is er een verzoek binnen gekomen om arbeiders in Bangladesh te ondersteunen: Covid-19 Solidarity With Working Women In Bangladesh. Het is helaas een bekend gegeven dat juist de minder draagkrachtigen in onze samenleving het meeste last hebben van rampen en dus ook deze pandemie. Door gebrek aan middelen is het voor grote groepen ingewikkeld om bijvoorbeeld zeep (het beste middel tegen Covid) te kopen. Kameraden van de Bangladesh IAW section AIT, BASF-AIT (zie Buiten de Orde nummer 2020-2 voor informatie over de BASF en www.bangladeshasf.com – red.), zijn een campagne gestart samen met Australische groepen om zeep aan te schaffen en uit te delen aan arbeiders in Shyllet. Deze arbeiders zijn zeer arm en worden hevig uitgebuit en moeten rond komen van twee euro per dag. De Vrije Bond heeft deze campagne uiteraard gesteund met een donatie zodat de zeer noodzakelijke zeep gekocht kan worden.

Vanuit Griekenland hebben we via kameraden in Amsterdam een verzoek gekregen om TAMIO te ondersteunen. Ook in Griekenland

is/was er sprake van een totale lockdown waardoor het gevangenenondersteuningsinitiatief TAMIO geen enkel publieke bijeenkomst meer kon houden en daardoor geen inkomsten meer had. Door deze situatie kunnen zij dan ook de politieke gevangenen in Griekenland niet goed ondersteunen. Vandaar dit verzoek aan de Vrije Bond zodat zij met enige financiële hulp weer hun ondersteuningswerk kunnen doen. Recentelijk is er ook een verzoek gedaan via de Vrije Bondledenlijst en -website om gul te doneren aan TAMIO.

Er was ook een aanvraag die enige discussie opleverde binnen het trio die de binnengekomen verzoeken hebben afgehandeld. Het betrof de aanvraag van het videokanaal De Lockdown. 'Geconfronteerd met de huidige veelzijdige crisis, onze isolatie en de noodzaak door te gaan met onze strijd voor een betere wereld, is De Lockdown opgezet, een kritisch digitaal corona-quarantaine kanaal met discussies, interviews, en hopelijk binnenkort ook lezingen, support- en solidariteitsgroepen, hang-out sessies en meer. Op deze manier willen we bijdragen aan de huidige analyses van de crisis, van elkaar leren en elkaar steun bieden ondanks onze fysieke afstand'. Dit initiatief heeft een aanvraag gedaan voor de aanschaf van betere apparatuur. Er was onenigheid of dit binnen de doelstellingen van het fonds viel. De aanvraag is door gezet naar de Solkas en zij hebben de aanvraag gehonoreerd.

door Werkgroep Covid-19 Actiefonds

Al vrij snel na het uitbreken van de Covid-19 pandemie en de staatslockdown-maatregelen van Rutte 3, was de Vrije Bond het er unaniem over eens dat we iets moesten doen met het geven van directe steun en onze solidariteit moesten betuigen. Door de opgelegde restricties was het idee van een Covid-19 actiefonds vrij snel geboren. Een actiefonds omdat het in het DNA van de Vrije Bond zit om ons kritisch op te stellen in woord en daad. Sinds april 2020 hebben we met het Covid-19 actiefonds zeer interessante projecten met geld kunnen ondersteunen. Zeep voor werkende vrouwen in Bangladesh, huurondersteuning voor een sociaal centrum in België en ondersteuning van politieke gevangen in Griekenland; de complete lijst van deze projecten kan men vinden op vrijebond.org. Aangezien de pandemie nog voortwoekert zullen wij het actiefonds ook voorzetten. Dus zijn er initiatieven van het radicaallinkse gedachtegoed die steun en solidariteit kunnen gebruiken laat het ons dan weten!

De antiracisme-acties die over de hele wereld opduiken ondersteunen we uiteraard. Het is altijd goed als mensen in opstand komen tegen onderdrukking en repressie. In Nederland lijkt echter het alsof deze beweging ingesloten zal worden door het bestaande politieke bestel. De Vrije Bond wil zich niet aansluiten bij deze tendens en we ondersteunen dan ook alleen grassroots organisaties die werkelijke verandering nastreven. Wat de Vrije Bond betreft zullen Rutte en zijn genootschappen zich nooit inlaten met daadwerkelijke maatschappijverandering. Het systeem deugt niet, dus het systeem moet vallen!

Het actiefonds is bereikbaar via anarchistische organisatie De Vrije Bond:
secretariaat@vrijebond.nl

Doneren aan het fonds kan natuurlijk ook.

Iran noch Griekenland / Abtin blijft in Nederland!

Solidariteit is ons wapen!

Op 7 november 2020 is er door de Anarchistische Groep Amsterdam (AGA) een protestbijeenkomst gehouden tegen de uiterst gevaarlijke situatie waarin de anarchist Abtin Parsa uit Iran zich op dit moment bevindt. Aan deze demonstratie ging een oproep vooraf die in het Kader te lezen is.

Verslag van de demonstratie

Om 14 uur begonnen de eerste mensen zich onder een herfstzonnetje op het Beursplein te verzamelen. Al gauw waren we met een kleine 50 mensen van verschillende leeftijden en achtergronden. Ook waren er best veel mensen van buiten Amsterdam, hulde daarvoor!

Er waren spandoeken en zwartrode vlaggen. Meerdere mensen hadden zelf een protestbord gemaakt van stift op karton. Ook werden er honderden flyers in het Nederlands en Engels aan het voorbijlopende publiek uitgedeeld. Er was een kleine geluidsinstallatie, waaruit verschillende speeches schalden. Het was een stilstaand protest, omdat de politie een lopende demo had verboden. Daardoor was er een toch wat onwennige sfeer, die totaal niet overeenkwam met de gebruikelijke praktijk van anarchistische en autonome groepen in Amsterdam.

Abtin, die de demo bijwoonde, vertelde kort over zijn situatie. Hij benadrukte dat dit niet zomaar een individuele strijd tegen staat, kapitaal en onderdrukking was. Hij strijdt een collectieve strijd tegen de systematische onderdrukking van revolutionaire bewegingen die zich verzetten tegen het moordende neoliberale kapitalisme en het hyperindividualisme van het moderne, 'democratische' Westen. Hij zet zo de lange historische lijn van de anarchistische klassenoorlog voort van arm tegen rijk, van de werkers tegen de bazen, van de bezitloze tegen de bezittende klasse. En de lijn van solidariteit met iedereen die zich verzet tegen onderdrukking.

> We moeten energie en tijd steken in de campagne om Abtin in Nederland te houden

Actievoeren in tijden van een coronapandemie

Voor het eerst in ons negentienjarige bestaan hebben we met de AGA een actie aangemeld bij de gemeente Amsterdam – en dus ook automatisch bij de politie van Amsterdam. Na een interne discussie en overleg met een advocaat hebben we hiertoe besloten. Onze inschatting was dat als wij op straat spontaan zouden gaan verzamelen de politie direct zou ingrij-

En daarbij: organiseer je een protest dat openbaar wordt aangekondigd, dan heb je een bepaalde verantwoordelijkheid voor de mensen die naar dat protest komen. Niet iedereen is even ervaren met acties en met wat je kunt doen in een stressvolle situatie. En hoe je een escalerende situatie kunt inschatten en daarnaar kan handelen. Ook dat was voor ons een belangrijke motivatie om in de huidige situatie het protest formeel aan te melden.

De politie was opvallend (onopvallend?) afwezig. Alleen om 14 uur kwam er een socio-cop even kijken of men afstand hield, een kort gesprek houden met de politiewoordvoerder en een foto maken van een spandoek. Wel waren er zeer waarschijnlijk enkele smerissen in burger, die de boel in de gaten hielden. Daarnaast stonden we op het Beursplein, waar verscheidene politiecamera's hangen, die *real time* door de smerissen gemonitord kunnen worden. Zodra er enige dynamiek en beweging zou zijn, zou er door de politie direct op gereageerd kunnen worden.

Tenslotte was het ook een belangrijk moment voor mensen uit de anarchistische beweging om elkaar weer eens in het echt te zien en met elkaar te kletsen, kennis en nieuws uitwisselen, nieuwe kameraden te leren kennen en plannen maken voor de toekomst. De repeterende treurigheid van online vergaderingen werd op deze manier ook doorbroken. Zonder stress voor een eventuele boete was het mogelijk om met een vrij grote groep bij elkaar te komen.

Toch willen we benadrukken dat dit niet ideaal is – verre van zelfs. Wij zijn tegen protesten en acties vooraf bij een overheid te melden. We hadden immers al voordat op 4 november de nieuwe coronamaatregelen werden ingevoerd de aankondiging op openbare websites en sociale media geplaatst. Zouden we nu met tien tot twintig mensen bijeenkomen, dan zouden we direct een boete krijgen. Dat is nog problematischer dan normaal gesproken. Wij zouden eerder een reeks benefieten en collectes houden om zo het geld te verzamelen. Alle plekken waar dat zou kunnen, zijn nu echter dicht en blijven dat nog wel eventjes. Daarnaast hebben veel mensen hun baan verloren en is het steeds moeilijker om serieuze geldbedragen bij elkaar te krijgen. Er moet nu dus nog meer energie gestoken worden om geld in te zamelen. Energie en tijd die we nodig hebben om Abtin in Nederland te houden en door te gaan met de strijd tegen staat en kapitaal – dát is belangrijk, niet het bijeenscharrelen van geld voor onnozele boetes die vermeden hadden kunnen worden.

Niet Iran, noch Griekenland, Abtin Parsa moet in Nederland blijven.*

De vervolgde anarchist Abtin Parsa is een voormalige politieke gevangene die anderhalf jaar in de gevangenis is gezet door het Iraanse regime. In 2014, toen hij 16 jaar oud was, werd Abtin voor het eerst opgepakt nadat hij een speech had gehouden tegen de staat en religie. Sindsdien wordt hij door het Iraanse regime in de gaten gehouden. In 2016 vluchtte hij naar Griekenland, waar hij jarenlang regelmatig met de dood is bedreigd. In 2017, ten tijde van de massademonstraties tegen het regime in Iran, betuigde Abtin in een videoboodschap zijn solidariteit met de protesten. Enkele dagen later werd deze video gemanipuleerd op de Iraanse televisie vertoond, zodat het leek alsof hij uitleg gaf over het maken van explosieven.

Abtin Parsa verkreeg in 2017 in Griekenland de status van politiek vluchteling voor een periode van drie jaar. In datzelfde jaar sloot Abtin zich aan bij radicale sociale bewegingen en raakte hij betrokken bij het verzet tegen de structurele onderdrukking van Griekse staat tegen migranten. Gedurende deze strijd is Abtin meerdere malen gearresteerd en gemarteld door de Griekse staat, waarbij onder andere zijn ruggengraat is gebroken. Na jaren van terreur tegen en arreststaties en razzia's van vluchtelingen werd Abtin begin 2020 gedwongen om uit Athene te verhuizen en een ondergedoken bestaan te lijden.

Omdat hij vluchtelingen had opgeroepen om het heft in eigen handen te nemen, werd hij eind maart 2020 nogmaals gearresteerd door de Griekse politie. Dit werd onder meer gebruikt – samen met een tweede lastercampagne in de Griekse media – om zijn politieke asiel niet te verlengen. Hij is uit Griekenland gevlucht en heeft politiek asiel aangevraagd in Nederland. Enkele weken geleden heeft de Nederlandse staat deze aanvraag afgewezen. Het plan van de staat om hem uit te leven aan Griekenland betekent dat hij terecht komt in het Griekse gevangenissysteem of verder wordt uitgeleverd aan Iran. Daar zal zijn leven serieus gevaar lopen.

Wij eisen het toekennen van politiek asiel aan de vervolgde anarchist Abtin Parsa en wij zijn tegen uitlevering aan Griekenland.

* De twee kaders bij dit artikel over de uitzetting van Abtin zijn aangepaste versies van stukken die op agamsterdam.org zijn verschenen.

den. Dat is een glijdende en glibberende weg naar beneden, die militante actie en spontaniteit belemmert.

Daarnaast zijn er mogelijkheden zat om in de openbare ruimte interventies te doen zonder de autoriteiten in te lichten. Je kunt met enkele mensen posters gaan plakken, leuzen kladden, stickers verspreiden, spandoeken ophangen (wel hoog ophangen!). Je kunt ook een roulerende *picket* organiseren: twee mensen die flyers uitdelen en regelmatig worden afgewisseld. Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid om kameraden stil te mobiliseren via veilige mond-op-mondcommunicatie (wel mondkapje op!). Zo kun je een tijd en locatie afspreken en een wilde optocht te houden die opbreekt voordat de politie kan mobiliseren en hem kan onderdrukken. Creativiteit is noodzaak en er zullen voor de huidige realiteit nieuwe en oude tactieken getoetst moeten worden. We zitten nu al acht maanden in deze situatie en moeten de straat op. Nu is het belangrijker dan ooit.

De protesten van de Black Lives Matterdemonstraties in Nederland hebben aangetoond dat het mogelijk is en dat de noodzaak aanwezig is. Een relatief kleine actiegroep als de Bond Precaire Woonvormen heeft in de afgelopen maanden actie na actie gedaan en door druk van directe actie zaken gewonnen. Dat toont aan dat je de straat op kan, en moet.

Strijdbare groet!

door Anarchistische Groep Amsterdam/Vrije Bond

Arrestaties en politierepressie tijdens picket bij IND Amsterdam

Op dinsdag 8 december werd er om twee uur verzameld bij het IND-kantoor aan de Pieter Calandlaan te Amsterdam. We stonden daar met pamfletten, spandoeken, protestborden en een enkele zwart-rode vlag. De buurtsmeris van politiebureau Postjesweg maakte eigenlijk meteen duidelijk dat het protest niet was aangemeld, verboden was en dat boetes zouden volgen. We hebben de het protest nog kort kunnen rekken door de kwestie intern te overleggen, maar de problemen begonnen al snel.

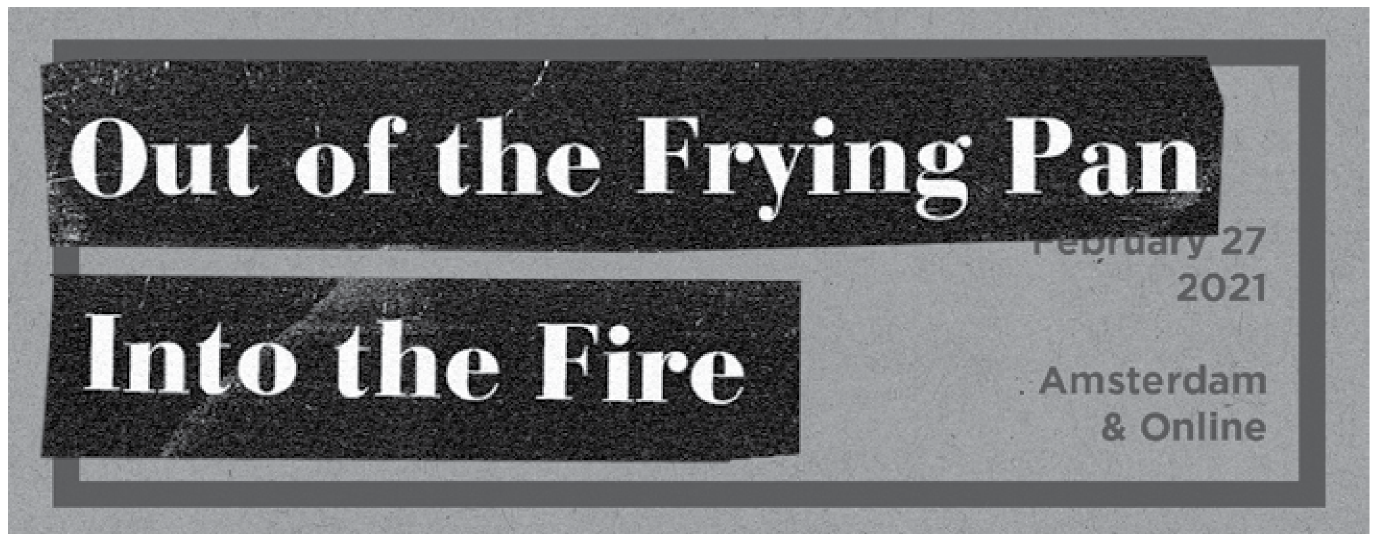
Juist toen we wilden opbreken, begon de smeris ons lastig te vallen. Een bewaker van het IND-gebouw had de smeris aangesproken en was om onduidelijke reden naar mensen in de groep aan het wijzen. Het lastigvallen van kameraden werd natuurlijk niet op prijs gesteld en er was wat geduw en getrek. Terwijl iedereen langzaam naar huis ging, had de smeris om de hoek twee mensen op de grond gegooid en was bezig ze te arresteren. Meerdere buurtbewoners bemoeiden zich met het hardhandige optreden. Er zijn weer duw-en-trekpartijen en het loopt aardig uit de hand, waarbij nog een derde persoon wordt opgepakt. De overgebleven groep demonstranten wordt door de groeiende groep agenten de straat uit geduwd en besluit met tegenzin om te vertrekken.

In de loop van de avond werden de arrestanten een voor een zonder boete of dagvaarding vrijgelaten. Er werd mondeling meegedeeld dat mensen waren gearresteerd voor belediging. Allen zijn geïdentificeerd. De laatste persoon die vrij kwam is kort in vreemdelingendetentie geweest maar werd toch geïdentificeerd en vrijgelaten.

Wij hadden dit protest bewust niet aangemeld bij de gemeente Amsterdam. Wij gingen ervan uit dat we nooit toestemming zouden krijgen voor een protest bij het IND-kantoor. Ook zint het ons totaal niet om protesten, demonstraties en dergelijke aan te melden en de staat om toestemming te vragen voor ons doen en laten. Dat er een kleine twintig mensen zouden opdagen voor een doordeweeks protest hadden we ook niet verwacht.

We hadden wel rekening gehouden met de hoeveelheid politie in de stad. Er is een flinke overcapaciteit omdat de smeris in coronatijd amper iets te doen heeft en vooral druk is met het beboeten van jongeren die thuis een feestje houden. Dit terwijl de winkelstraten, winkels, bedrijven en distributiecentra overvol zijn. Door de grote hoeveelheid smeris in Amsterdam kan er snel en agressief gehandeld worden. Wij zijn ondertussen vogelvrij.

Wij schrijven dit omdat in deze tijden demonstraties een collectief proces zijn van vallen en opstaan. Door de gebeurtenissen van dinsdag 8 december zijn we alleen maar meer overtuigd van het nut en belang van directe actie in solidariteit met hen die zich verzetten tegen de macht van staat en kapitaal, overal en altijd!

Uit de pan – In het vuur

2.Dh5 2021

Vorig jaar gingen de redactie van Buiten de Orde en de organisatie van het jaarlijkse 2.Dh5-festival voor het eerst een samenwerking aan: het nummer dat kort voor het festival verscheen en 2.Dh5 hadden hetzelfde thema. Onder de noemer 'Defeating Dystopia?' leverde dat een flink extra katern in het blad én een drukbezocht weekend in Utrecht op.

Dit jaar herhalen we deze samenwerking, rond het thema 'Uit de pan – In het vuur'. Door de coronapandemie en de bijkomende maatregelen heeft echter zowel het festival als het themadeel in dit blad deze keer een veel bescheidener omvang. Het is nu al duidelijk dat eind februari geen sprake kan zijn van een 2.Dh5 zoals we dat normaal organiseren. Met een beetje geluk kunnen we nog een beperkte groep bezoekers ontvangen, maar we gaan er vanuit dat we op een online bijeenkomst aangewezen zijn.

We zien 2021 dan ook als een tussenjaar, in de verwachting dat we in 2022 weer een echt festival kunnen organiseren. 2.Dh5 is, naast het aanbod van enkele tientallen workshops over allerlei onderwerpen, immers vooral ook een plek van ontmoeting, met oude bekenden en nieuwe gezichten. Daarnaast ook van het netwerken en concrete plannen smeden en van de laatste jaren gegroeide kraampjesmarkt met vele organisaties en groepen. Een festival waarvoor we streven naar een gevarieerd aanbod, zodat zowel doorgewinterde activisten als nieuwelingen aan hun trekken komen. Dat moeten we dit jaar allemaal missen.

We zijn er van overtuigd dat we op zaterdag 27 februari een interessant aanbod zullen presenteren van vijf workshops rond belangrijke vragen voor de radicaallinkse beweging, juist in deze tijd van corona en van voortdurende verrechtsing. Hoe kunnen we het bouwen aan alternatieven koppelen aan verzet tegen het bestaande systeem? Wat kunnen we leren van de geschiedenis van militante actie in Nederland voor vragen rond escalatie van de strijd nu? Hoe beïnvloedt je omgeving de manier van organiseren, en hoe werkt dit door in internationale verschillen, waarbij het de vraag is of wij in rijke landen niet te makkelijk afgestompt raken? Hoe gaan we gezamenlijk de strijd aan tegen repressie en verrechtsing op vele vlakken? En alles wat daar verder bij komt kijken.

Het beperkte aantal inzendingen voor het themadeel van dit nummer van Buiten de Orde weerspiegelt de afgeslankte versie van 2.Dh5 waar we het dit jaar mee moeten doen. Maar ze geven toch een glimp van het thema weer: welke boeken sluiten aan bij de vragen die we stellen? Hoe moeten we het meegaan van velen in allerlei rechtse complottheorieën duiden? Welke rol speelt het steeds maar verklaren van zaken tot veiligheidsprobleem, en de reactie van militarisering daarop, in verschillende bewegingen?

Binnen de beperkte mogelijkheden hopen we dat de hierna volgende stukken en de workshops op 27 februari voldoende stof geven om na te denken, met elkaar in gesprek te gaan en ideeën te blijven uitwisselen over hoe we de wereld vrijer, duurzamer en meer solidair kunnen maken. De mondiale ontwikkelingen van dit jaar drukken ons met de neus op de feiten: klimaatverandering, racistisch politiegeweld, het verbond tussen complotdenkers en extreemrechts, de aanvallen uit anti-abortushoek, de druk op de zorg, maatschappelijke eenzaamheid… We kunnen het niet alleen en de noodzaak voor verzet tegen en het opbouwen van alternatieven voor het uit z'n voegen barstende kapitalistische, autoritaire systeem is er meer dan ooit.

Houd onze website (www.2dh5.nl) en Facebook-pagina (2.Dh5) in de gaten voor verdere updates over het programma en hoe dit (online) te volgen valt.

door de 2.Dh5-organisatiegroep

rubriek
Reflectie en opruiing

Ins Blaue hinein – en dan weer naar de straat

Anti-Autoritair Links en de Samenzwering

In mijn eerste kraakpand was het – voorspelbaar – een helse teringzooi. Meestal was dat goed, al hebben we het zover overdreven dat we een potentieel fantastisch pand uiteindelijk toch naar de haaien hebben laten gaan. Maar tussen de zooi zaten veel pareltjes. Zo was er die keer dat we een *ziploc* gedroogde paddenstoelen hadden ter grote van een kleine boodschappentas, waar we met een groepje mensen ongeveer twee dagen van hebben gegeten.

> Een verschil lijkt me dat antiautoritair links kritisch is op het functioneren van de staat en de markt, zij zijn er geheel of goeddeels tégen gericht

Na een tijdje sloeg onze onervarenheid met kraken om in paranoia, toen we begonnen te vermoeden dat er wel eens een inval of ontruiming op handen kon zijn. In een van de krankzinnigste toevalstreffers van mijn leven belde er een man in een lange regenjas aan, terwijl wij op het dak lagen over de rand te turen of de vijandelijke troepen al avanceerden. Na enig beraad werd ik geselecteerd om naar beneden te gaan om hem te woord te staan. De hele verdere interactie staat me niet meer voor de geest, maar ik meen dat hij letterlijk zei: 'I don't mean to scare you, but I think you're being watched.' Misschien had hij ons van een afstandje op dat dak zien liggen en gemeend dat we de aandacht trokken of zoiets, maar het was een ontstellend toeval.

Later bleek het een uit de Verenigde Staten gevluchte kraker te betreffen, die in een naburig pand woonde en boven de deur in zijn kamer een papieren printje had hangen met het opschrift: 'Being paranoid doesn't mean that you're not being followed.' Natuurlijk had hij daar an sich gelijk in: we worden inderdaad in de gaten gehouden. Er bestaat een gigantische surveillancenetwerk dat door de staat om allerlei redenen wordt onderhouden, van grensbewaking en recherche tot de bureaucratie die ook de meer sociale functies van de staat organiseert, zoals gezondheidszorg, sociale zekerheid et cetera. Dat, in samenspel met techbedrijven, private beveiligingsdiensten, de sociale media... *'Even George Orwell couldn't have imagined we would willingly pay for the camera's to be installed in our own homes and smile into the camera.'*

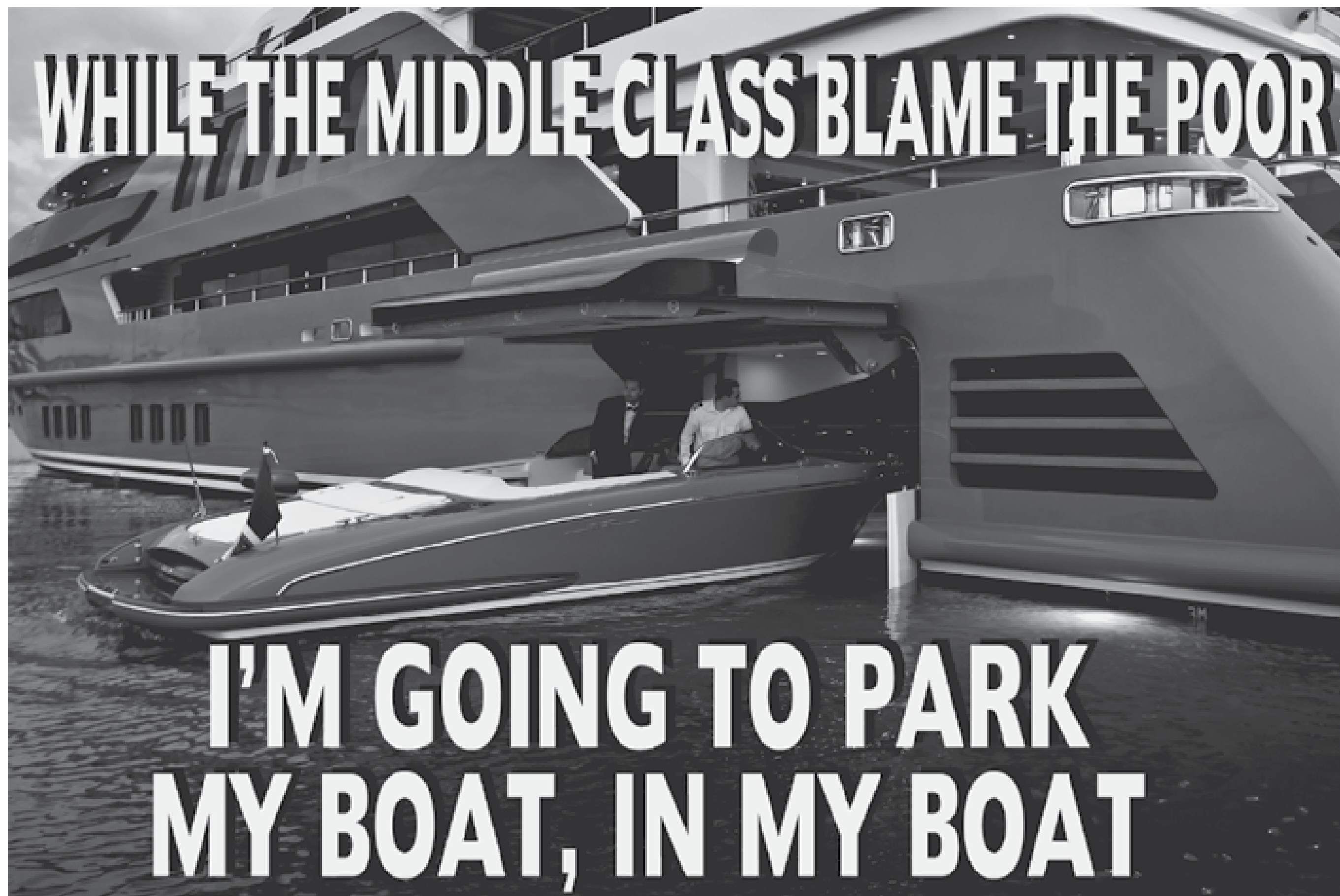
Toch vermoed ik dat genoemde Amerikaan een vroege voorloper was van de golf aan samenzweringsgedachten die nu zo hevig de kop op steekt en waar we wel degelijk afhoudend tegenover moeten staan. Bij Het Fort van Sjakoo, de antiautoritair linkse boekhandel in Amsterdam, dwalen al jaren af en toe *conspiracy minded* mensen binnen. Wij zijn toch ook tegen de staat? Dus zien wij ongetwijfeld wel in dat Bush, Clinton, het Britse koningshuis en de Rothschilds eigenlijk *lizard people* zijn, uit op totale werelddominantie ten behoeve van hun pedofiele bloedorgies en geplande massamoord op vijf miljard mensen? Nou, nee.

Er bestaat inderdaad een soms wat schurende overlap tussen het samenzweringsdenken en het denken binnen links-antiautoritaire kringen. Een verschil lijkt me dat antiautoritair-links kritisch is op het functioneren van de staat en de markt. Zij zijn er geheel of goeddeels tégen richt, waar dat in *conspiracy*-kringen eerder op wantrouwen lijkt. Er heerst onder die laatsten een sluimerend gevoel dat 'ze' 'ons' naaien, maar tot een heldere afwijzing van, of kritiek op het bestaan van een overheid of van het kapitalisme komt het niet.

Een ander in het oog springend verschil is de focus op een samenzwering van een zeer kleine elite. Bij de samenzweringsdenkers zijn het op flinterdun ijs gestoelde theorieën over een handvol figuren in de regering en de ultrarijken. Bij links-antiautoritairen is die elite onderdeel van een kritiek op brede belangenconflicten, economische ongelijkheid, racisme, seksisme, ofwel het denken in conflicten en ideologieën. Kritiek op de ultrarijken is evident nodig, maar binnen antiautoritair linkse kritiek hebben de ultrarijken ziekmakend veel – en dus niet álle – macht in handen. Daarnaast wordt het verband tussen wredere economische en politieke structuren benadrukt.

Mag ik na praten over 'heldere kritiek' een meme aanhalen ter illustratie? Dan denk ik aan een meme waarop iemand met zijn elektrische sloep aanlegde aan een klein dok binnenin zijn gigantische jacht, waarbij de tekst stond: 'While the middle class fights the poor, I'm gonna park my boat, in my boat.' Dat is een verhelderend verhaaltje, een propagandamiddel, een kritiek, maar iets anders dan een samenzwering.

Dus ja, natuurlijk hebben we een hartgrondige hekel aan Elon Musk en elke topbankier die deze wereld te verdragen heeft. En aan het koningshuis. Dat zijn centrale thema's in een wereld waarin extreme ongelijkheid bestaat. Het probleem met Bill Gates en de zijnen is hun economische positie, opgebouwd ten koste van de rest van de wereld. Maar die kritiek wordt er bepaald niet beter op door hem te beschuldigen van volstrekt onzinnige cartoon villain-achtige plannen om een massamoord te plegen via geïmplanteerde computerchips, verstopt in vaccinaties.

Op sociale media meen ik een paar tendensen te zien in tijden van corona die ik hier voor het gemak in twee richtingen stereotypeer. Sommige 'serieus' sociaal geëngageerde anarchisten zie ik de situatie zwaarder opnemen dan de overheid dat doet: mondkapjes, afstand houden en andere pogingen de verspreiding van COVID-19 te beperken als een vorm van solidariteit. Ze doen meer dan wat de overheid verlangt, en zij doen dat uiteraard niet vanwege die overheid. Juist omdat we leven in een wereld waarin rijken betere zorg krijgen en zich gemakkelijker en comfortabeler kunnen isoleren dan hardwerkende mensen, laat staan daklozen of gedetineerden.

Als mij voor eenmaal een reformistisch-linkse opmerking vergeven wordt: het is absurd wanneer men in alle kalmte praat over de vraag of Ruttes coronamaatregelen goed of niet goed zijn, zonder zich daarbij te wapenen tegen het feit dat hij en zijn partij zich al decennia gediskwalificeerd hebben door de zorg en andere sociale structuren te ondermijnen.

Tegelijkertijd zie ik iets heel anders ontstaan bij sommige mensen die zich ook beschouwen als antiautoritair. Mensen die misschien minder noodzakelijk ook een sociaal idee hebben, misschien meer politiek zwevende figuren die zich afzetten tegen maskers en afstand houden, soms met het idee dat corona niet bestaat, niet ernstig is of gemaakt in een lab. Deze mensen, bestaande uit een ongemakkelijke stoet FvD-rappers, 'ondernemers', feestgangers, hippies, vrijdenkers en nazi's demonstreert dus om diverse redenen, variërend van begrijpelijk wantrouwen tegen vrijheidsbeperkende overheidsmaatregelen tot zo fout als het maar kan antisemitisme. De nog vagelijk met een antiautoritaire gedachte verbonden elementen dumpen hun *Andere Krant* en Viruswaarheid in biowinkels en proberen die troep ook bij linkse boekhandels kwijt te raken. Op hetzelfde moment zie ik weinig gebeuren vanuit antiautoritair links, op soms erg inspirerende Black Lives Matter-gerelateerde demonstraties na.

Dus wat te doen? Hoe om te gaan met mensen die misschien ver meegaan in bepaalde vormen van samenzweringsdenken, maar die nog altijd antifascist, links, antiautoritair zijn? Ik weet het soms niet zo goed. Maar meer, scherpere en betere propaganda en informatie van onze kant kan alleen maar helpen. Bijvoorbeeld door te laten zien dat 'je best doen om corona tegen te gaan' geen stem vóór de overheid is. En dat de kritiek op de rijken en op de politiek zich niet moet richten op de kwade intenties van enkelen, maar op een verrotte status quo. En steun niet specifiek ten goede moet komen aan de horeca of de cultuursector, maar aan eenieder die onderdrukt of uitgebuit wordt. Zolang we er geen leven aan geven, zijn dat maar holle frasen. Zolang we niet op straat staan, ons niet organiseren, geen netwerken van solidariteit opzetten. Juist nu tegen Rutte blijven en doen waar we goed in zijn: liefhebben, vechten voor elkaar en een andere wereld.

> Zolang we niet op straat staan, ons niet organiseren, geen netwerken van solidariteit opzetten zijn het maar holle frasen

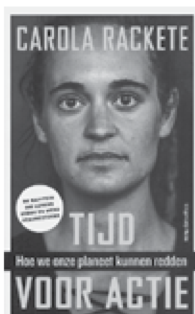
door Fritz van den Aerlenbeeck

rubriek

Sjakoo's boekentips

Voor het aanstaande 2.Dh5-festival staat een palet aan thema's in de startblokken. Nu nog hopen dat de corona-omstandigheden geen roet in het eten gooien. Wij zochten een aantal nieuwere titels bij de thema's die aan de orde zullen komen.

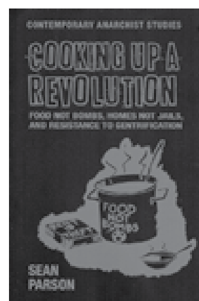
Carola Rackete
Tijd voor actie
Hoe we onze planeet kunnen redden

Rackete haalde vorig jaar het nieuws, toen ze als kapitein van een Seaweatch-boot ondanks een verbod van de autoriteiten een Italiaanse haven binnenvoer en een grote groep vluchtelingen die ze op de Middellandse zee had opgepikt aan land zette. Seawatch draait uiteraard dankzij een groot aantal roulerende vrijwilligers die het mentaal zeer zware werk op zee verrichten. Rackete is slechts één van hen, maar ze is ongewild wel een beetje een boegbeeld geworden van de organisatie. Zij beschrijft in dit boek wat de drijfveren zijn in haar leven. Zij ziet de vluchtelingencrisis en de klimaatcrisis als nauw verbonden verschijnselen. Volgens haar worden constant de verkeerde vragen gesteld en desastreuze antwoorden geformuleerd. Zij beschrijft hoe het anders zou kunnen.

Uitgeverij Pluim, Amsterdam 2020
ISBN 9789492928870, 192 pag., € 20.99

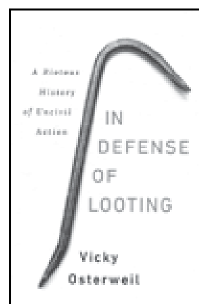
Sean Parson
Cooking up a revolution
Food not Bombs, Homes not jails, and resistance to gentrification (Contemporary anarchist studies)

Sean Parson duikt in de geschiedenis van de beweging in San Francisco die zich keerde tegen gentrificatie van de stad, zich inzette voor een solidaire omgang met de dakloze medebewoners en protesteerde tegen de criminalisering van gemarginaliseerde bevolkingsgroepen die tot een overpopulatie van de gevangenissen leidde. Parson volgt een netwerk van activisten tussen 1988 tot 1995 die rondom deze thema's actief waren. Tevens analyseert hij issues als stadsontwikkeling, dakloosheid, inrichting van de publieke ruimte en stelt daartegenover een anarchistisch alternatief dat is gebaseerd op wederzijdse hulp, solidariteit en antikapitalisme.

Manchester University Press, Manchester, 2019
ISBN 9781526148025, 147 pag., €26.95

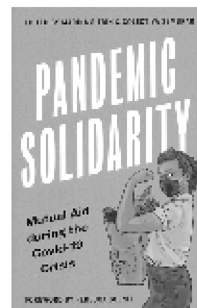
Vicky Osterweil
In defense of looting
A riotious history of uncivil action

In tijden van sociale onrust hebben veel activisten, zelfs sommigen die zichzelf als radicaal bestempelen, een afkeer van plundering omdat dat de doorsnee bevolking zou afschrikken. Vicky Osterweil beargumenteert daarentegen dat het stelen van goederen en het vernielen van eigendom directe en pragmatische strategieën zijn voor herverdeling van de welvaart en om de levensomstandigheden van de werkende klasse te verbeteren. Ook ziet zij ze als een tartende boodschap aan de staat en zijn lakeien bij de handhavende diensten. Osterweil legt uit dat het geloof in de rechtvaardigheid van eigendom en bezit gebouwd zijn op de repressie van zwarte mensen en de inheemse bevolking van de VS. Ze pleit vurig voor rellen en plunderingen als wapens die de status quo hard raken en tegelijkertijd de noden van de gemarginaliseerde klassen verlichten. Ze ziet een lijn van slavenopstanden, via werkstakingen naar klimaatactivisme, Black Lives Matterprotesten en de roep om afschaffing van de politie. Dit boek is een geschiedenis van gewelddadig protest dat tot sociale verandering leidde, een pleidooi voor revolutionair activisme en een praktische visie op een volslagen andere samenleving.

Bolt Type Books, New York, 2020
ISBN 9781645036692, 279 pag., € 28.85

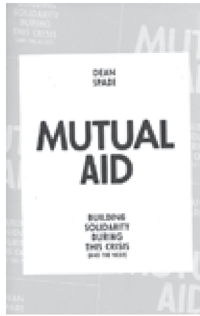
Marina Sitrin & Colectiva Sembrar (red.)
Pandemic solidarity
Mutual aid during the COVID-19 crisis

De auteurs inventariseren hoe op heel verschillende manieren wereldwijd mensen reageerden op de Covid-19-crisis. Ze beschrijven hoe er op grote schaal wederzijdse hulpnetwerkjes ontstonden tegen alle individualistische tendensen in de hedendaagse samenleving in, in contrast met de beelden van hamsterende mensen die alleen maar met zichzelf bezig waren en niet begrepen dat ze met hun gedrag zo zelf potentiële schaarste creëerden. De auteurs geven voorbeelden uit achttien landen en regio's, van Istanboel tot Portland, via Zuid-Korea tot Rojava. Ze tonen zo hoe door belangeloze wederzijdse hulp de contouren zichtbaar worden van een samenleving gebaseerd op saamhorigheid, solidariteit en wederzijdse steun in plaats egoïsme, consumptiedrang en hebzucht.

Pluto Press, Londen, 2020
ISBN 9780745343167, 276 pag., € 20.95

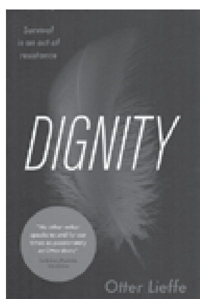
Dean Spade
Mutual aid
Building solidarity during this crisis (and the next)

Ook dit zakboekje gaat in op hoe mensen in tijden van crisis elkaar toch vinden en eigen wederzijdse hulpnetwerkjes opzetten gebaseerd op solidariteit, sociale rechtvaardigheid en empathie. Dit boekje geeft handvatten voor hoe je wederzijdse hulp kan realiseren. Waarom is het zo belangrijk, hoe organiseer je het en hoe voer je het uit? Het verschaft een theoretische onderbouwing en legt uit dat het een cruciaal onderdeel van slagvaardige bewegingen voor sociale rechtvaardigheid kan en moet zijn. Het geeft concrete tips voor hoe je iets organiseert, hoe groepswerk functioneert, hoe collectieve besluitvorming tot stand komt, hoe conflicten aangepakt en voorkomen kunnen worden en hoe je met burn-out kan omgaan of er een kan voorkomen.

Verso, Londen, 2020
ISBN 9781839762123, 152 pag., € 13.95

Otter Lieffe
Dignity
Survival is an act of resistance

Een nieuwe dystopische roman van de vrouwelijke trans auteur Otter Lieffe die volgt op de indrukwekkende delen getiteld *Margins and murmurations* en *Conserve and control.* Dit derde deel speelt tegen de achtergrond van een gemilitariseerde staat en een wereld waarin fascisme opnieuw de kop op steekt na een pandemie en klimaatrampen. De hoofdpersonen in dit deel maken deel uit van een heel diverse verzetsbeweging die inzet op verbinding, kracht en hoop, met name voor degenen die dat het meest nodig hebben. Tegenover elkaar staan isolatie en communiteit, inperkingen en vrijheid.

Active Publishing, Kroatië, 2020
ISBN 9781909798960, 301 pag., € 13.95

Clifton Ross
Home from the dark side of Utopia
A journey through American revolutions

Ross' boek is een reis door de tijd en een reis over het Amerikaanse continent en een parcours van betrokkenheid bij sociale bewegingen en een kritische analyse van pogingen tot maatschappelijke verandering en de wijze waarop die mislukten. Ross gaat met name uitgebreid in op de mislukking van de 'Bolivariaanse revolutie' van Hugo Chavez in Venezuela, die na zijn dood werd opgevolgd door Nicolas Maduro. Ross schildert met welke intenties de revolutie op gang kwam, hoe die vorm werd gegeven, waar het mis ging en welke duistere krachten zij los maakte uit haar eigen midden. Hij waarschuwt ons ook voor de projectie van eigen idealen op een beweging die toch, als je die van dichterbij observeert, heel anders uitpakt.

AK Press, Ediburgh, 2016
ISBN 9781849352505, 378 pag., €15.50

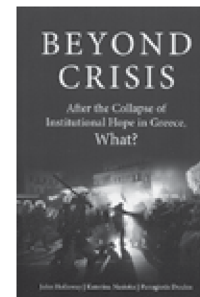
Wesley Lowery
'They can't kill us all'
The story of Black Lives Matter

Lowery is een journalist die zich al jaren bezighoudt met ordehandhaving en politiegeweld in de VS. Hij beschrijft in dit boek hoe in een paar jaar tijd in de VS de Black Lives Matterbeweging een hoge vlucht maakte na opeenvolgende politiemoorden op zwarte burgers. Hoe ontstond de beweging, welke krachten zijn erin actief, hoe vond het vormen van netwerken plaats? Lowery neemt ons ook mee op een reis door de VS: van Ferguson, via Cleveland, North Charleston, Baltimore en weer terug naar Charleston en Ferguson. Lowery werd zelf hardhandig opgepakt op de tweede dag nadat de Fergusonprotesten losbarstten, terwijl hij met zijn werk als journalist bezig was.

Penguin, London, 2017
ISBN 9780141986142, 248 pag., € 13.95

John Holloway & Katerina Nasioka & Panagiotis Doulos
Beyond Crisis
After the collapse of institutional hope in Greece, what?

In 2015 kwam na verkiezingen in Griekenland de links-populistische alliantiepartij Syriza aan de macht. Het was de tijd van de eurocrisis en een Griekenland dat door een heel diep dal ging. Een referendum leidde tot de afwijzing van een noodhulppakket van het IMF, wat de euro op zijn grondvesten deed trillen. De EU en de banken herwonnen al spoedig hun grip op de situatie en namen Syriza in de tang. Sommigen dachten dat er met de komst van Syriza betere tijden aan zouden breken, maar premier Tsipras brak al vlot alle verkiezingsbeloften, wat natuurlijk niet verwonderlijk is voor politici. Deze bundel beschrijft het verloop van de crisis en hoe de Grieken ter linkerzijde dat ervoeren en wat het voor een protesten opriep. Syriza verraadde zijn achterban, liet de vluchtelingen in de steek die en masse via Griekenland Europa binnenkwamen. De auteurs betogen dat men niet meer de hoop op institutioneel-links moet vestigen maar andere wegen moet gaan betreden, sociale strijd via andere kanalen moet voeren om tot een veel radicalere verandering van onze samenleving te komen.

AK Press, Edinburgh, 2020
ISBN 9781629635156, 246 pag., € 22.95

Al de besproken boeken zijn verkrijgbaar/bestelbaar bij de betere boekhandels (Fort van Sjakoo te Amsterdam, Rosa te Groningen en Boekhandel Opstand te Den Haag). Het Fort van Sjakoo verzorgde deze rubriek en heeft de boeken ook op voorraad. Ondersteun de enige alternatieve boekhandels van Nederland en bestel je boeken dáár.

Fort van Sjakoo | Jodenbreestraat 24 te Amsterdam | 020-6258979 | info@sjakoo.nl | sjakoo.nl.

Veiligheid als toverwoord voor controle en militarisering

In augustus 2020 bracht de onderzoeksafdeling van het Europees Parlement het rapport *Peace and Security in 2020* uit. In het begin van het document staat een opsomming van 'bedreigingen voor vrede en veiligheid in de huidige mondiale omgeving'. Naast meer traditionele 'gevaren', zoals actieve of sluimerende conflicten, nucleaire proliferatie en terrorisme, prijken bijvoorbeeld ontheemde mensen, klimaatverandering en desinformatie op de lijst. En in het voorwoord van de in oktober gepresenteerde *Defensievisie 2035* schrijft minister Bijleveld (Defensie): 'Dreigingen lijken ver weg, toch zijn ze dichtbij.' Het hele stuk dat daarop volgt schetst een gitzwarte toekomst, overal dreigt gevaar: Russen en Chinezen staan klaar voor invasies, traditionele bondgenootschappen als de NAVO staan op instorten, interne opstanden liggen op de loer en binnenlandse jihadisten wachten slechts op buitenlandse inspiratie om op grote schaal aanslagen te gaan plegen.

De boodschap van machthebbers is duidelijk: de wereld is vergeven van bedreigingen voor onze veiligheid, zowel buitenlands als binnenlands. De *Defensievisie* heeft als subtitel *Vechten voor een veilige toekomst'* en voorspelt niet alleen dat de krijgsmacht internationaal meer op zal gaan treden, maar ook steeds vaker binnenlands ingezet zal gaan worden, voor onder meer het handhaven van openbare orde. 'Veiligheid is geen luxe!', schrijft Bijleveld nog, waarna ze ervoor pleit om 13 tot 17 miljard euro extra in de krijgsmacht te investeren in de komende jaren. Miljarden voor meer militairen, meer wapens en meer nieuwe technologieën.

Veiligheidsnarratief

De voorspelbare reflex van Defensie overal gevaren op te zien doemen en uitbreiding van de eigen capaciteiten als enige oplossing op te voeren is verre van uniek. Zowel binnenlands als internationaal worden steeds meer problemen en verschijnselen geframed als veiligheidsprobleem. Je ziet dit in sterke mate bij bijvoorbeeld migratie, maar ook uiteenlopende zaken als klimaatverandering, drugsproductie en -smokkel, religieus extremisme, georganiseerde misdaad en pandemieën worden in zulke termen neergezet.

Eind jaren negentig ontwikkelde de zogenaamde Copenhagen School, een stroming binnen veiligheidsstudies, de theorie van securitisering om dit fenomeen te duiden. Dr. Beatrice de Graaf en mr. dr. Quirine Eijkman, destijds beiden verbonden aan het Centrum voor Terrorisme en Contraterrorisme van de Universiteit Leiden vatten in 2011 deze theorie samen als: 'Het begrip securitisering verwijst naar het proces dat steeds meer beleidsaangelegenheden in het domein van nationale veiligheid getrokken

worden en dat veiligheidsmaatregelen op steeds ruimere schaal worden toegepast.’ Cruciaal daarbij is ook de publieke acceptatie van het verschuiven van een specifiek probleem richting het terrein van veiligheid.

Consequenties

Deze processen van securitisering hebben op vele vlakken vergaande gevolgen. Wanneer iets eenmaal een veiligheidsprobleem is, wordt de oplossing steevast gezocht in mogelijkheden om dat probleem te elimineren, in te dammen en/of buiten de deur te houden. Dat vertaalt zich in de inzet van steeds meer mensen en middelen om deze veronderstelde gevaren te lijf te kunnen gaan en controle uit te kunnen oefenen. Waar dat nog minder voet aan de grond krijgt worden horrorscenario’s opgevoerd om de geesten alvast rijp te krijgen voor volgende stappen.

Binnenlands zijn de uitbreiding van de bewapening van de politie met pepperspray en tasers, toenemende opsporings- en informatieverzamelingsbevoegdheden, grootschalige verzameling en verwerking van persoonlijke data, het toevoegen van vingerafdrukken aan identiteitsdocumenten en mogelijke binnenlandse inzet van de krijgsmacht voorbeelden van securitisering. Er kunnen ook andere actoren bij betrokken worden, zie bijvoorbeeld de vooralsnog maar matig geslaagde, pogingen van de overheid om docenten in het middelbaar en hoger onderwijs te trainen in het vroegtijdig herkennen van ‘radicalisering’ onder leerlingen. En naast concrete maatregelen kan het ook gaan om tendensen en taalgebruik, zoals de xenofobie en islamofobie waar een flink deel van het politieke spectrum al jaren van druipt.

Op internationaal vlak krijgt securitisering vorm in toenemende inzet van krijgsmachten en/of militaire middelen, zoals voor grensbewaking of in het kader van terrorismebestrijding, in een groei in civiel-militaire samenwerking en in het versterken van militaire en beveiligingsinfrastructuren in derde landen (militarisering van ontwikkelingssamenwerking). Een toename aan internationale samenwerking tussen krijgsmachten, inlichtingen- en veiligheidsdiensten en politie doet hier vaak nog een schepje bovenop.

Daarmee ligt het veiligheidsnarratief (mede) ten grondslag aan allerlei ongewenste ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben afgespeeld of in de toekomst gaan afspelen. Of het nu gaat om het ombouwen van een Europees korps van grensbewakers door Frontex, de uitgebreide Duitse politiesamenwerking met het autoritaire Egyptische regime, de inzet van tanks tegen protesten bij de G8 in Hamburg, de pleidooien om BOA’s te bewapenen, inzet van militairen om coronamaatregelen af te dwingen of de Amerikaanse ban op migranten uit zogenaamde ‘moslimlanden’, aan alles ligt een beroep op de veiligheid ten grondslag, die meestal ook voldoende is om alle mogelijke politieke, humanitaire en juridische bezwaren weg te wuiven.

Intussen zijn dit soort concrete vertalingen van securitisering mede de oorzaak van groeiende ongelijkheid in de wereld, de uitbouw van autoritaire structuren, schendingen van mensenrechten, inbreuken op privacy enzovoort. Waar de uitoefening van uitgebreide repressieve bevoegdheden en de inzet van militaire en securitymiddelen samenkomen met racisme, andere vormen van vooroordelen en discriminatie en kolonialisme zijn de gevolgen nog desastreuzer.

Politieke en industriële belangen

Je kunt je afvragen wie er belang heeft bij het steeds maar weer naar voren brengen van een veiligheidsnarratief en van de consequenties van securitisering. Voor politici van autoritaire snit of uit rechtse hoek is het meestal een geëigende manier om meer

stemmen binnen te halen. Voor veel overheden in het algemeen, en in het bijzonder natuurlijk onderdelen als politie en krijgsmachten, is een uitbreiding van de eigen bevoegdheden en de uitgeoefende controle op de bevolking, of vaak specifieke delen daarvan, met een beroep op veiligheid ook mooi meegenomen. Voor elites, zowel op nationaal als internationaal niveau (waartoe je rijke westerse landen als geheel eigenlijk ook mag rekenen), is het een ideale manier om de eigen macht en rijkdom te beschermen en zo mogelijk uit te breiden. Denk bijvoorbeeld aan klimaatverandering. Rijke landen zijn hier de belangrijkste veroorzakers van, maar de gevolgen zijn en zullen vooral in armere landen te merken zijn. Die gevolgen dragen bij aan conflicten, schaarste en gedwongen migratie. Rijke landen bemoeien zich daar vervolgens weer mee, vooral om de eigen belangen, zoals energiezekerheid en toegang tot grondstoffen, te behartigen en doen er alles aan om de vluchtelingen die er het resultaat van zijn buiten de deur te houden of te krijgen.

Er zijn echter niet alleen politieke belanghebbers bij het veiligheidsnarratief: het kapitaal spreekt ook een belangrijk woordje mee. Bedrijven en instellingen die de middelen, diensten en technologieën leveren, inclusief onderzoek en ontwikkeling ervan, zien bestaande markten groeien, nieuwe markten ontstaan en omzet en winsten stijgen. Het is dan ook geen toeval dat bijvoorbeeld wapen- en beveiligingsbedrijven en bedrijven die zich richten op (biometrische) identificatie grote aanjagers van het framen van allerlei problemen als veiligheidsproblemen zijn. Vertegenwoordigers van zulke bedrijven en hun lobbyorganisaties presenteren zich als deskundigen, en worden door beleidsmakers ook als zodanig geaccepteerd en omarmd, om het veiligheidsnarratief te pushen en hun portfolio's als de oplossing om met de problemen om te gaan te promoten. Zo'n meestal uitgebreid en langdurig, lobbyproces is bijvoorbeeld van grote invloed geweest op het Europees migratiebeleid, en weet ook een stempel te drukken op beleid in reactie op zaken als klimaatverandering en pandemieën. Als de securitisering op een specifiek vlak eenmaal, in meer of mindere mate, is doorgedrukt, kan het geld gaan binnenstromen bij dezelfde bedrijven.

Alternatieve aanpak

Het veiligheidsdenken en daaruit voortvloeiend beleid leidt tot een toename van geweld, onderdrukking, uitbuiting, uitsluiting, discriminatie, autoritaire structuren en allerhande andere ongewenste consequenties op specifieke terreinen. Doordat dit denken een steeds dominantere positie in bestuur en politiek in het geheel inneemt, is er ook steeds minder ruimte voor alternatieve geluiden en oplossingen. Die zijn grofweg in twee categorieën in te delen.

In de eerste plaats kunnen er vaak op z'n minst grote vraagtekens bij het kwalificeren van iets als een veiligheidsprobleem gesteld worden. Veeleer hebben allerlei problemen eerder een politiek of humanitair karakter. Dat erkennen betekent ook naar de grondoorzaken zoeken om die aan te pakken, in plaats van met alle mogelijke middelen de gevolgen ervan te proberen bestrijden. Het is niet verwonderlijk dat overheden daar nagenoeg altijd niet op zitten te wachten, want dan blijkt dat hun beleid – of dat nou nationaal of internationaal is – meestal de belangrijkste veroorzaker is, van wapenexporten en bijdragen aan klimaatverandering tot het vergroten van inkomensongelijkheid en wegbezuinigen van sociaal werk. In plaats van het eigen beleid radicaal om te gooien is het makkelijker om naar repressieve middelen en wapens te grijpen om de maatschappelijke en internationale status quo, en daarmee de eigen machtspositie, te beschermen.

Ten tweede zou, ook als je je ergens nog kunt voorstellen dat iets als veiligheidsprobleem wordt gezien, zoals terrorisme, een zelfde blik op grondoorzaken en een nuchtere kijk op het daadwerkelijke gevaar ervan al bijdragen aan het uitsluiten van allerlei buitenproportionele maatregelen en bevoegdhedenuitbreidingen. Daarnaast is het hoog tijd voor een alternatief veiligheidsdiscours, waarin het voorzien in primaire menselijke behoeften, zoals onderdak en voedsel, voorop staat en gezocht wordt naar gezamenlijke en gedeelde veiligheid en daartoe strekkende samenwerking, zowel in de eigen omgeving als op mondiaal niveau. Voor hiërarchische, autoritaire en op winst gerichte structuren kan daarbinnen geen ruimte zijn, dus het gaat noodzakelijkerwijs gepaard met een einde aan kapitalisme en machtsongelijkheid.

Sociale bewegingen

Veel, misschien wel alle, sociale bewegingen en actiegroepen krijgen op één of andere manier met de opmars van het veiligheidsdenken, en de directe en indirecte gevolgen ervan, te maken. Enerzijds op de terreinen waarop zij actief zijn, zoals die die aansluiten bij de hierboven genoemde voorbeelden, maar anderzijds ook door middel van directe repressie tegen hen. Meer mogelijkheden om mensen in de gaten te houden en te identificeren, zoals met behulp van camera's en gezichtsherkenning, uitgebreidere bevoegdheden op het gebied van openbare orde en opsporing, terrorismewetgeving, meer digitale (massa)surveillance en inperken van juridische bijstand zijn maar enkele voorbeelden die activisme kunnen belemmeren of ondermijnen.

Het veiligheidsnarratief is kortom ook een gezamenlijk probleem voor actiegroepen, op het kruispunt van het inhoudelijke werkveld en actiemethoden. En er zijn daarmee ook gezamenlijke tegenstanders te herkennen in overheden die de maatregelen nemen, de bedrijven die de goederen en diensten ervoor leveren, de onderzoeksinstituten en universiteiten die meehelpen met de ontwikkeling ervan en hun gezamenlijke nexus die het veiligheidsdenken aanjaagt.

Het zou goed zijn om dit te onderkennen en eens gezamenlijk te bespreken, in het bredere kader dan enkel de repressie waar we zelf mee te maken krijgen, om te zien hoe hier mee omgegaan kan worden en wat er, al dan niet gezamenlijk, tegenover gesteld kan worden.

door Mark Akkerman (Stop Wapenhandel)

Word lid van de Vrije Bond!

Ontvang Buiten de Orde vier maal per jaar thuis!

Contributierichtlijnen per maand:

Inkomen 0 t/m 500:
2,- per maand

Inkomen 500 t/m bijstand:
4,- per maand

Inkomen bijstand t/m minumumloon:
6,- per maand

Inkomen hoger dan minimumloon:
8,- per maand
(Meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.nl/word-lid

Of word abonnee van Buiten de Orde!

Een abonnement kost
20,- per jaar
(Meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.org/buitendeorde/abonnement

Je contributie- of abonnementsgelden kun je overmaken op:

IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
T.n.v. de Vrije Bond,
te Amsterdam

Werking Solidariteitskas

A) Elk lid van de Vrije Bond heeft bij stakingen, gedragen door de meerderheid van de werknemers, recht op een stakings-uitkering. In bijzondere situaties ook bij stakingen gedragen door een minderheid van de werknemers. Bij dit laatste gaat het om stakingen met een doelstelling die zeer verwant is aan de doelstelling van de Vrije Bond (VB). De uitkering bedraagt 75% van de vermindering aan inkomen, met een maximum van 50,- euro* per werkdag.

B) Financiële ondersteuning van acties van leden van de VB die werkloos zijn, met name wanneer de leden getroffen worden door sancties op hun uitkeringen. Bij dit laatste is het een voorwaarde dat het gaat om duidelijk aangekondigde collectieve of individuele actie. De doelstelling van de actie moet in de lijn van de doelstelling van de VB liggen. Het weigeren van werk valt hier ook onder, mits voldaan wordt aan eerder genoemde voorwaarde. De VB is namelijk tegen arbeidsplicht. De uitkering bedraagt 75% van de korting met een maximum van 50,- euro* per werkdag.

C) Het verstrekken van renteloze leningen voor het opstarten van bedrijven in zelfbeheer. Een bedrijf moet meer dan één werkende omvatten. Het uit te lenen bedrag is maximaal 1.000,- euro* en moet binnen drie jaar worden terugbetaald.

D) Het financieren van initiatieven/acties van (leden van) de VB die vallen binnen de doelstellingen van de VB.

E) Het financieren van initiatieven/acties waaraan, naast andere organisaties, (leden van) de VB deelneemt (nemen) en die vallen binnen de doelstellingen van de VB.

F) Het financieren van initiatieven/acties van organisaties waarvan leden van de VB lid zijn en die vallen binnen de doelstellingen van de VB; per activiteit maximaal 500,- euro*.

G) Het ondersteunen van landelijke of regionale activiteiten welke georganiseerd worden door leden van de VB en een bijdrage kunnen leveren aan de groei en uitbouw van de organisatie.

H) Minimaal 5% van de gelden die jaarlijks binnenkomen worden gereserveerd voor bijdragen aan (activiteiten van) buitenlandse organisaties waarmee de VB zich inhoudelijk verbonden voelt.

* Deze bedragen worden eens per drie jaar op de Algemene Leden Vergadering bepaald. Aanvragen worden schriftelijk ingediend bij de solidariteitskascommissie.

Uitgangspunten Vrije Bond

1) De Vrije Bond gaat uit van en streeft naar een anarchistische samenleving waarin een mens zelf kan bepalen hoe het leven in te richten.

2) De Vrije Bond is een organisatie van anarchistische individuen en groepen gebaseerd op:
- de gelijkwaardigheid van alle mensen;
- de autonomie van het individu;
- zelfbestuur en zelfbeheer, vrije vereniging en federalisme;
- een goed milieu en een vitale natuur;
- de afschaffing van alle vormen van gezag: bijvoorbeeld op economisch, politiek, sociaal, religieus, cultureel of seksueel gebied;
- de opbouw van een vrije samenleving zonder klassen, staten, of grenzen, gebaseerd op anarchistische werkwijzen en wederzijdse hulp.

3) De totstandkoming van een vrije samenleving kan onmogelijk het werk van de Vrije Bond alleen zijn. Wij willen de anarchistische beweging uitbreiden, bekendheid geven aan onze ideeën en deze verwezenlijken. Directe actie in woord en daad is het belangrijkste middel van de Vrije Bond.

4) Aangezien onderdrukking, kapitalisme en uitbuiting wereldwijde fenomenen zijn is onze strijd een internationale strijd. De Vrije Bond verwerpt elke vorm van nationalisme en stelt hiertegenover een federalistische organisatie van de maatschappij. Naast het verenigen van anarchistische groepen en individuen in onze directe omgeving, onderhoudt de Vrije Bond ook contacten met anarchisten en anarchistische federaties wereldwijd.

5) De samenleving waar de Vrije Bond naar streeft zal een pluriforme samenleving zijn. Verscheidenheid in ideeën en strategieën door aangesloten groepen en individuen zijn inherent daaraan.

6) De Vrije Bond biedt geen blauwdruk voor een toekomstige samenleving. Alleen de praktijk kan dit uitwijzen. Wat de Vrije Bond wel biedt is een organisatiestructuur waar op anarchistische wijze mensen van allerlei schakeringen strijdbaar en solidair het debat kunnen aangaan, van elkaar leren en samenwerken.

7) De Vrije Bond initieert en ondersteunt activiteiten die de verwezenlijking van de uitgangspunten bevorderen.

Dit gedicht werd op 16 december voorgelezen tijdens Niemand op straat, een demonstratie voor dak- en thuislozen.

Wat als de dag zou komen.
Dat je het ene moment je huis verlaat om boodschappen te doen,
Maar daarna de gesloten deur het enige is wat overblijft.
Door de kieren heen hoor je je moeders gesmoorde smeekbede.
Alsjeblieft laat haar niet gaan.

Google search: Dakloos. ***pauze***
iemand zonder verblijfplaats, zwerver, landloper, junkie, sukkel.
Voorbeeld: er lagen drie zwervers te slapen in het park.
Mensen zochten ook: zwerver woordpuzzel.
Mogelijkheden; zigeuner, bedelman, dolaard, sluipend, onbeschaafde kerel,
zeldzaam persoon, lui persoon, lui persoon, lui persoon.

Google search: Dakloos, wat nu? ***pauze***
Nachtopvang, 5 euro per nacht.
Google search: Dakloos wat nu, geld
informatie over uitkering,
Als u een bijstandsuitkering wilt aanvragen,
dan hebt u een adres nodig om post te ontvangen. Dit moet u zelf regelen...

oke *zucht*
Google search: geen woonadres, uitkering.
als het u echt niet lukt om u in te schrijven
kan u een briefadres aanvragen bij de gemeente.
Een van de Voorwaarden is dat u ingeschreven staat bij woningnet,
inschrijfkosten zijn eenmalig 50 euro.

Google search: mag je bedelen?
bedelen is bij wet verboden, als een zwerver, junk of andere die agressief bedelt
moeten zij een boete betalen van 90 euro
als zij dit niet betalen dan moeten zij voor de rechter verschijnen
en kunnen zij een verbod krijgen op het terzake stadsdeel.

Google search: marktplaats.
smartphone verkopen ***pauze***.
Je handen voelen als van een ander.
Ze doen niet wat je van ze vraagt en je vingers,
Blijven naar jou wijzen als de dader.
Je voeten zijn versleten, en hebt nauwelijks nog schoenen aan.
Je houdt jezelf groot, ik ben geen stereotype en je staat op.
Haalt diep adem. **haalt zichtbaar adem**

Je hart voelt zwaar, je maag is leeg
en je ribben voelen alsof ze verschuiven van de druk..
En daar sta je aan het begin van je einde.
Je lichaam smeekt om vergiffenis. Zoals jij jaren zelf hebt gedaan
En weer sta je voor een oneerlijke keuze.

Je gaat zitten en gebruikt je laatste energie,
Om de woorden te kunnen snappen,
Van onwetende hulpverleners.
Je sluit je ogen. Doe maar wat je wilt

Naomi

